

A
DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF
SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE LIBRARY OF THE

CALCUTTA SANSKRIT COLLEGE.

Prepared under the orders of the Government of Bengal,

BY

HRISHĪKEŚA ŚĀSTRĪ,

SECOND GRAMMAR PANDIT, SANSKRIT COLLEGIATE SCHOOL,

AND

SA 012.091

Ś. S. C. SIVA CHANDRA GUI, M.A., B.L.,

PROFESSOR, SANSKRIT COLLEGE.

VOLUME III. PHILOSOPHY MANUSCRIPTS.

CALCUTTA :

PRINTED BY J. N. BANERJEE & SON, BANERJEE PRESS,

119, OLD BOTTAKKHANA BAZAR ROAD.

4b 333

1900.

Satskapātāñjalayogasūtrabhāṣyam, 17.

— saṅkshepasārirakam, 175.

— vaiyāsikanyāyamalā, 172.

— vākyasūdhā, 103.

— vedāntasiddhāntamuktāvalī, 170.

— yogavāsishṭharāmāyaṇam, 98, 99,

100, 101, 102.

Savara bhāṣyam, 216, 217, 218, 219,

220, 221, 222

Savyabhichāra-gādādhari, 466, 467.

— jāti, 468

— rahasyam, 464.

Siddhānta dīpa, 162

— lakṣaṇā bhaṭi, 490, 492.

— bhāṭipatrikā, 488.

— gādādhari, 485

— jāti, 486, 489.

— jāgadisīpatrikā, 487.

— leṣaḥ, 157.

— leṣasāffirahab, 160.

— muktāvalī, 493, 494, 505, 506,

507, 523

— dīpikā, 495.

— tikā, 504.

— vinduḥ, 159, 161

— vinduṭtikā, 158.

Sikhāmanib, 122

Siromanib, 541.

— jāgadisī, 471.

— tikā, 545

Sivadiṣṭi, 163

Sivotkarsaparakāṣaḥ, 154.

Slokarārttika-vyākhyā (kārikā), 225.

Sradhāprakarṇam, 150

Srāvakārādhanāśālobdhaḥ, 152.

Stotrabhāṣyam, 163

Svarūpavimarśinī vyākhyā, 509.

T.

Tantra ratnam, 184.

— vārttika-tikā, 185

Tarkabhāṣā, 310, 312, 313, 314.

— tikā, 311.

Tarkāmrītam, 537, 556

Tarkāmrītachashakāḥ, 317, 577.

Tarkaparibhāṣā, 316.

— tikā, 337.

Tarkaprakāśaḥ, 339, 339

Tarkasāgrahaḥ, 312, 333, 335, 538,

574

— chandrikā, 537.

— dīpikā, 334.

Tārkikarakahāvakkhānam, 315, 316

Tatparyyaparīśoddhiḥ, 348

— tripuṭī, 349

Tattva bodhaḥ, 61

— chintāmaṇiḥ, 352

Tattwachintāmaṇyalokaḥ, 31

— muktāvalī, 62, 63, 64

— prakāśikāvyākhyā, 6

— samāsa-vṛttih, 1, 5.

— vyākhyā, 2.

— sambodhini, 182.

— yogavinduḥ, 65.

U.

Upādhiśādaḥ, 513.

— rahasyam, 326.

V.

Vādārtha-gādādhari, 424.

— mathuri, 425.

Vaiśeṣhika-bhāṣyam, 411

— sūtropaskāraḥ, 418, 420.

— tikā, 369.

Vaiyāsika nyāyamalā, 141, 172

Vajrasūchiḥ, 105.

Vākya-sudhā, 103.

Varadarājī, 195.

— (arthadīpikā), 194.

Vārttika gopālaḥ, 104.

— sāraḥ, 109

— tikā, 106, 107, 108.

Vāśiṣṭhasāravivṛtiḥ, 110.

Vātsāyana-bhāṣyam, 413, 414.

Vedānta-chūḍāmaṇiḥ, 189

— kalpataruḥ, 85, 86.

— muktāvalidīpikā, 125.

— paribhāṣā, 119, 120, 123.

— sañjñā-saṅgrahaḥ, 126, 127.

— sāraḥ, 128, 129, 130, 131, 136.

— sārāṭhikā sambodhini, 132, 133

— sārāṭhikā-vidvauṇṇaṇaṇjini,

(satika), 134, 135

— siddhānta muktāvalī, (satika)

170.

— sūktimañjari

(satika), 137.

— sikhāmanib, 117, 118, 122.

— sūtram, 138.

— sūtra bhāṣyam, 139

— saṅkarakabhāṣyam, 140

— viśāntatopaniṣat, 124

Vidhi-raśāyanavivṛkaḥ, 197, 198, 199

— svarūpam, 111, 423.

— vādāḥ, 569

— vādāpūrvavādan, 579

— vicāraḥ, 196.

Vindusandipanam, 112.

Vidyatāvādaḥ, 565

Vīśeṣha niruktiḥ, 412.

— vyapti-jāgadisī, 421.

— mathuri, 449.

INDEX TO DARŚANA MANUSCRIPTS.

The figures against the names of the MSS. indicate the serial numbers of the catalogue.

A.

- Adhikaraṇa-kaṇṇudī, 179, 252.
 ————— māla, 179
 Advaitānandānubhava-prakāśa, 29.
 Amṛtavarāha, 35.
 Anubhāshyam, 30.
 Anūbhūti prakāśa, 31, 32
 Anumāna-chintāmaṇi 227, 272.
 ————— chintāmaṇi dīpikā, 542
 ————— dīpikā, 226, 234, 240, 242,
 260, 557.
 ————— dīpikā gādādhari, 321.
 ————— prakāśikā, 569.
 ————— prasāngī, 228
 ————— tīkā, (Bhavananda),
 269, 270, 271.
 ————— gādādhari, 215, 248, 263
 ————— jādādhari, 250, 253, 264, 267.
 ————— jātī, 251, 257.
 ————— kṛpā-apūrvavādādi-
 mātṛi, 289.
 ————— jādādhari, 255.
 ————— mātṛi, 274, 276, 277, 278,
 280, 281, 285, 290
 ————— śrīmatī-mātṛi, 273
 ————— vādādhari, 230, 232, 320, 314
 Anumiti-gādādhari, 237, 241, 249, 319
 ————— jātī, 254, 256, 258.
 ————— kevalānāyī-mātṛi, 279
 ————— mātṛi, 231
 ————— vyādhi-karṇamūlā, 284
 Apamokṣānubhūti 33, 34
 Apūrvavādā mātṛi, 283.
 Arthasūtraśāstra, 208.
 Asādhārṇamūti, 282.
 Aśtādvāya śāstrā 30
 Avachchedhakatva-vyākṛi, 239, 261
 Avachchedhakatva-vyākṛi 233
 ————— muktī samānya-
 lakṣya-vācārthā 244
 Avayava-bhāṭi, 261, 286, 322.
 ————— dīpikā-vākṛi, 264
 ————— gādādhari 243 246
 ————— jātī 259
 ————— mātṛi, 235.
 ————— vyākṛi kāmī jagadī-tīkā 323.

- A'chāryyakārikā, 201.
 A'chāryyānamānabhaṭi, 247.
 A'gamaśāstra-vivaraṇam, 38.
 A'kāśakāśādhari, 287
 A'kāśakāśayogyatāsattirāsaṇi, 288.
 A'lokā, 535.
 A'tmadodha, 39, 40.
 A'tmadodha satika, 41.
 A'tmānamaviveka, 48, 49.
 A'tmashaktidīpikā, 50.
 A'tmatattva viveka, 37.
 ————— viveka śippaṇam, 44.
 A'tmavidyopadeśa, 45, 46, 47.
 A'tmayāga, 42.

B

- Bādha gādādhari, 426.
 Buddhadhikāra gādādhari, 368, 437.
 ————— mūlā, 79.
 ————— tīkā, 80.
 ————— vivṛti, 142, 443
 ————— vivṛti-gādādhari, 430.
 Bhāmatī, 87.
 Bhāṣāparichchedha, 331, 429, 435,
 436, 438, 444.
 Bhāṣāratnam, 445.
 Bhāṣādīpikā, 214.
 Bhavanandi-tīkā, 275
 Bheladhikāra sūtrīya, 89.
 Brahmasūtra-bhāshyam, 83
 ————— (līlāmūti), 84.
 ————— bhāṣya ratna-prabha, 88
 ————— vṛttī, 81.

C

- Chatuh-sūtri, 116
 Chintāmaṇi, 265.
 Chintāmaṇi anumānākhyaṇam 547.
 ————— dīpikā 327.
 ————— prakāśa, 551
 ————— rahasyam, 552, 593
 ————— vyākṛi gādādhari, 499.
 Chitrarūpa-vichāra, 331

D

- Dīpikā, 572
 Dīpikā-mātṛi, 354, 362

Dīdhiti prakāśaḥ, 571.

— rahasye, 543.

— tīkābhāvanandī, 333.

Dinakarī, 350, 531.

Dravyakīraṇāvalī, 562.

— mātḥurī, 363.

Dvādaśamahāvākya siddhāntaḥ, 171.

Dvaitachintākaustubhaḥ, 43.

Dvīṭīadvīyutpattivādaḥ, 356, 357, 358, 359.

G.

Gādādhari, 521, 527, 529, 550.

Gādādhariśahita-nīyojyānvayī, 236.

Gautamasūtra-bhāṣyam, 555.

Govinda-bhāṣyam, 567.

Guṇaprakāśa-dīdhiti-rahasyam, 325.

— vivṛitī, 324.

H.

Hastāmalakam, 166, 167.

Hastāmalaka bhāṣyam, 173.

Hatasauketa chandrikā, 165.

Haṭayoga-dīpikā, 164.

Hetvābhāsa-gādādhari, 229, 476, 477, 511, 515, 517, 519, 520.

— jāti, 515.

— mātḥurī, 526.

— rahasyādayaḥ, 510.

— sāmānyanirukṭaḥ, 525.

— mātḥurī, 479.

— vādāntaḥ, 524.

J.

Jaiminiya-nyāyamālavīstaraḥ, 177, 183.

Jaimini-sūtram, 180.

— sūtravyākhyā (Subodhinī), 181.

Jāgadīśi-gādādhari-mātḥurī, 439.

— mathurīcī, 582.

Jīvanamuktivichāraḥ, 168.

Jñānadvaya-kāraṇatāvādaḥ, 518.

K.

Kairāṇyakalpadrūpa sahitaśāstra-
śāstrarāja sūddhikā, 58.

Kalpāntara pūramāṇaḥ, 53, 54, 55, 56, 57.

— sahita bhāṣanī, 174.

Kapilasaṁhitā, 176.

Kāraṇatāvādaḥ, 558 (note).

Kārikāvalī, 292.

Karmānirvyaḥ, 51, 52.

Kevalānvayī, 297.

— gādādhari, 296.

— jagadīśi, 300.

— parāmarśāvayava-
gādādhari, 305.

Kevalānvayī pramukha-granthāḥ, 493.

Khaṇḍana khaṇḍa-khādyam, 309, 316, 317.

Khaṇḍanakhāṇḍakhādyam, Śaṅkara-
mīśra-kṛpātīkāśahitaḥ, 316.

Khaṇḍanakhāḍyaṭīkā, 307, 310, 311, 312.

Khṇḍanoddhāraḥ, 313, 314.

Kīraṇāvalī, 294.

— prakāśaḥ, 293.

Kusumāḍḍjalī, 300, 304.

Kusumāḍḍjali-vyākhyā, 318.

— vyākhyā-haridāśi, 299,

299, 301, 370.

— haridāśi-tīkāvyākhyā, 303.

— Rāmabhadritīkā, 302.

L.

Lakṣaṇāvalī, 440.

Laghuchandrikā (advaitasiddhīpikā), 27, 28.

Līlāvati-kanthābharanam, 416.

— mātḥurī, 455.

— prakāśatīkā mātḥurī, 454.

— śiromuṇī mātḥurī, 376.

Līlāvadaḥ, 364.

M.

Mahāvākya-vivaraṇam, 90.

Māṇḍūkya-vyākhyā, 675.

Mataṇḍavṛitī, 91.

Mathurī (Anumānakhaṇḍavya), 532.

— (Chintāmaṇīrahasyam), 533.

— (Rahasyam), 551.

Mīmāṃsā adhikāraṇa vyākhyā, 441.

— bhāṣyam, 201, 203, 211, 212,

— saṅkṣhepaḥ, 210.

— sārvasaṅgataḥ, 207.

— sūtradhīkṛtī, 215.

— sūtrapāṭhaḥ, 209.

— vārttikam, 202, 203, 204, 206,

213.

— vyākhyā, 200.

Mokṣa-śāstram, 22.

Muktaphaṣam, 92.

Muktivādaḥ, 93, 95, 262.

Muktivāda-gādādhari, 440.

— rahasyam, 94.

N.

Naṭvādaḥ, 238, 372.

Naṭvāda-gādādhari, 370, 371.

— tippaṇī, 567.

Navyanāntam, 360, 361.

Nīyojya gādādhari, 376.

Nīyojya jagadīśi, 375, 512.

— kaustubhaḥ, 374.

Vāṣiṣṭha-vaiśiṣṭya-bodha vādaḥ, 422	Vyapti-vādarahasyam, 408
———— vichārah, 417.	Vyāptyanugamasabhatī, 433, 434.
Vāvacautrakalpaḥ, 508	Vyutpattivādādi-granthah, 574.
Vivāhavadīḥ, 558 (note)	Y.
Vivaraṇapramēyasaṅgrahaḥ, 114.	Yājñavalkyagītā, 96
Vivekaṇṭah, 113.	Yoga-bhāṣyaṣkā, 20.
Vṛhādaranyaka-vārttikam, 78.	———— chintāmaṇiḥ, 23
Vṛttisambaddha vārttikam, 115.	———— manīprabhaḥ, 24
Vyādhikarana-dharmāvachchhinābhā-	———— sūtravṛttiḥ, 19, 25, 26.
———— va-gādādhari, 431.	———— vaiśiṣṭha-ramāyaṇam, 97, 98, 99,
———— jāti, 419, 427.	100, 101, 102.
Vyapti pañchaka-dīdhiḥ gādādhari, 428	
———— pañchakādi nyāyagranthāḥ, 573.	

दर्शनग्रन्थानां सूचिः ।

PHILOSOPHY.

No. 1. तत्त्वसमासवृत्तिः । Tattwasamāsavṛttih. Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 16. Lines, 7 in a page. Extent, 300 ślohas. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not old, but slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Tattwasamāsa, the earliest work on the Sāṅkhya Philosophy, complete in 25 aphorisms, by Kapila, the father of Sāṅkhya Philosophy. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः श्रीकपिलमुने नमः पञ्चविंशतितत्त्वेषु जन्मना ज्ञानमात्रवात् ।
आदि तथै (१) नमस्तथै कपिलाय महावैद्ये । अदातस्तत्त्वसमासाख्यसांख्य-
सूत्रादि व्याख्याख्यः । इह कपिब्राह्मणस्त्रिविधेन दुःखिनाभिभूतः सांख्या-
चार्यं कपिलमहर्षिं शरणमुपागतः स्वकुलनामगौरवं व्याख्यायां निवेद्याह
भगवन् किमिह परं किं याचातथ्यं किं कृत्वा कृतकृत्यः स्वामिति कपिल
उवाच कथयिष्यामि । अष्टौ प्रकृतयः १ बीजम् विकाशः २ पुरुषः ३ चैतुष्टं
४ संहरः ५ प्रतिसंहरः ६ अथात्मं ७ अधिभूतं ८ अधिदेवतं ९ पञ्चातिपुरुषयः
१० पञ्च कर्मयोगयः ११ पञ्च वायव १२ पञ्च कर्मोक्तान् १३ पञ्च पञ्चविद्याः
१४ अष्टौ विंशतिषा मक्तिः १५ नवधा तुष्टिः १६ अष्टधा सिद्धिः १७ दशधा
मूलिकार्याः १८ अनुपपन्नार्गः १९ अनुदंशविधी भूतसर्ग २० त्रिविधी घातु-
सर्गः २१ त्रिविधी वन्यः २२ त्रिविधी भीष्म २३ त्रिविधं प्रमाण २४ त्रिविधं
दुःखं २५

End.

अनेन त्रिविधेन दुःखिनाभिभूतस्य ब्राह्मणस्य जिज्ञासीत्यत्रा ज्ञातुमिच्छा
जिज्ञासा यथा ह्यपितस्य पानीयं पातुमिच्छा पिपासा एतस्मात्तन्निर्देशः ।
एतज्ज्ञात्वा पुनर्जन्म न स्यादिति । एवं महर्षेर्विज्ञानं कपिलस्य महाकृतम् ।
अनुदुष्कृतसा आच त्रिंशं श्लोकशतवर्धः ।

Colophon.

इति श्रीवत्स (१) सांख्यसूत्रनिः सनासा । ग्रामसुत् । अथ तत्पूर्वकं
 त्रिविधमनुमानं पूर्ववत्पक्षवत् सामान्यतो दृष्टव्य ॥ ५ ॥ पुन्ये कारणं । तद्वत्
 तद्विज्ञकं । यथा मीघोन्नतिविशेषेण दृश्यमानं । शेषं कार्यं तद्विज्ञकं
 शेषवत् । यथा नदीदृष्टा दृश्यमानं । सामान्यतो दृष्टं कार्यकारण-
 भिन्नलिङ्गकं । यथा पृथिवीलेन द्रव्यत्वात्मानं । विविधमनुमानमाख्यातं ।
 तद्विज्ञप्तिद्विपूर्वकं सामान्यतस्तु दृष्टादतीन्द्रियाणो प्रतीतेरनुमानात् विविध-
 मनुमानमोप्यातं शेषवत् पूर्ववत् सामान्यतो दृष्टचेति पूर्वमस्यासीति पूर्व-
 वदयथा मीघोन्नत्या दृष्टिं, साधयति पूर्वदृष्टित्वात् शेषवत् यथा सासुद्रिकं
 जलं लवणमासाद्य शेषस्याप्यस्ति लवणभाव इति सामान्यतो दृष्टं देमानरा-
 देमानरं प्राणं दृष्टं यतिमश्मन्भारकं शेषवत् । यथा धेतव्यमानं देश-
 न्तरादेमानरं प्राप्तमवलीक्य यतिमामयमिति तदश्मन्भारकमिति तथा
 पुष्पिमान्दर्माभादन्वयं पुष्पिताया इति सामान्यतो दृष्टेन साधयति । यतस्तु
 सामान्यदृष्टं किञ्च तद्विज्ञप्तिद्विपूर्वकमिति । तदनुमानं विज्ञपूर्वकं यत्
 लिङ्गेन लिङ्गो अनुमीयते । यथा दृष्टेन यतिलिङ्गपूर्वकं च यत् लिङ्गिना
 लिङ्गमनुमीयते यथा दृष्टादन्वयसंवेदं तददृष्टमिति ॥ ० ॥

विवरणम्—तत्समासाख्यसांख्यसूत्रनिःसनासा निबन्धः ।

No. 2. तत्त्वसमासव्याख्या । *Tattwasamāsavyākhyā*. Substance,
 country-made white paper, 12×6 inches. Folia, 24. Lines, 8 in a page.
 Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, and thoroughly
 worm-eaten throughout. Prose. Generally correct. Incomplete.

Another commentary on the *Tattwasamāsa* by Vibhānanda,
 son of Raghunandana, a Kānyakubja Brāhmaṇa who lived at
 Miṣṭikāpura.

Beginning. श्रीवत्सनाथ नमः ॥ रघुनन्दनसूत्रेनेदं निरुक्तिपुस्तकमिना । सांख्यसूत्र-
 निरुक्तिपुस्तकं विमानन्दने रचयतीति । सांख्योपनिषद् (११) नमस्तुभ्यं काण्डेनाय
 मद्वाक्यम् । अथर्ववेदमिति तत्त्वम् (१) आनन्दवर्धनः । दुःखतथाभि-
 भूतस्य शास्त्रिणे व्यासं कुलसिद्धम् । तथोपदिशं ज्ञानादि यथा न सांख्य
 ज्ञाननिधिः ।

End,

(जाति)

Colophon. (नासि)

विवरणम्—विभानन्दज्ञतत्त्वमगामग्रन्थादपीड्य निबन्ध.

No. 3. साख्यकारिका (चन्द्रिकामहिता) । Sāṅkhyakārikā
(Chandrikā-mahitā) Substance, country-made white paper, 16 x 5 inches
Folia, 86. Lines, 9-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat
1926. Appearance, old. Generally correct. Complete.

The codex contains I's'wara Kṛishṇa's Sāṅkhyakārikā, and a commentary on the same, entitled Chandrikā, by Nārāyaṇa Tīrtha, pupil of Govinda Tīrtha. The text is written in the middle of a page, while the commentary is written on the margin.

Beginning of the text. दःखत्रयाभिधातामिच्छाया तदपस्या (धा ?) तके धेती ।

End of the text. शिवपरंपर्यागतमौढरक्षणेन चैतदार्थाभिः संक्षिप्तमार्थमतिना सम्यक् विज्ञाय राज्ञातम् । ७१ । समन्तां जित्वा श्रेयोः हस्तदशः पटितवपुः
वाक्यायिकाविरहिताः परमादवर्जिताश्च १२ चो शिवाय नमः

Colophon of the text. इति सांख्यकारिकाशब्दः समाप्तः शुभम् ।

Beginning of the commentary. श्रीरामगीर्षिदमुतीप्यादङ्गयाविमिश्रादुपमन्त्रोप
श्रीराममुद्वादधिनय सर्थशास्त्राय नमः किमपि सूत्रात् । प्रवृत्ति
पुरुषस्यैव सत्त्वाद्यान् गुरुत्वात् नारायणः साक्षात्सुते तन्मते साक्षा-
त्तद्विकाम् ॥ २ ॥ तदिदं भाष्यं अनुस्यूतं हि यं विदुषाधनं ज्ञानं ज्ञान-
साधनमिति समुच्चिन्नामिति वा ।

End of the commentary. तथाचाटवर्षादपदार्थविशेषमात्रेण प्रकरणं किंतु तत्र-
 संवेति सिद्धम् १९

Colophon of the commentary. इति श्रीरामगीर्षिदत्तौदंशिक्य नारायणतीर्थकृता
सौख्यचद्रिका संपूर्णतामसम् दधमस्तु संवत् १८२६ कार्तिक शुक्लदशमीया
लिखिता जयोज्ज्वलादेन * * *

विररक्षण—युद्ध के अखिल श्रीयुते वरतन चक्रेत आण्यकारिका नारायणतीर्थेकृततरीया ५ वर्गते ।

No. 4. সাংখ্যচন্দ্রিকা । Sāṅkhyachandrikā. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 30 Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct. Complete.

Another copy of the Sāṅkhyā Chandrikā noticed in No. 3.

বিবরণসমূহপূর্ণম্

No. 5. তত্ত্বসমাসবৃত্তিঃ । Tattwasamāsavrittīḥ. Substance, country-made yellow and white paper, 12×3 inches. Folia, 24. Lines, 4-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 1.

বিবরণসমূহপূর্ণম্

No. 6. সাংখ্যতত্ত্বকৌমুদী । Sāṅkhyatattwa-kaumudī. Substance, country-made yellow paper, 18×5 inches. Folia, 29. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1759. Appearance, not old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Sāṅkhyakārikā, by Vāchaspati Miśra, under the name of Sāṅkhyatattwa kaumudī. It has been printed and published in different parts of the country.

Beginning. श्रीरामः ॥ अजामीनां खीदितफलकृपां वन्नीः प्रजाः वज्रसानी नमानः ॥
अज्ञा ये तां लुपमानां मज्जन्ते जलस्थेनां भुक्तभीमाग्निमहान् ॥ कपिलाय महा-
सुनये तस्य शिष्याय चासुरये पञ्चशिखाय तद्विभक्तकाय ॥

End. सबলপ্রাচ্যার্যকথনাত্ নৈর্দ প্রকরণং অপি তু শাস্ত্রমৈবেতি সিদ্ধং একত্বমবৈবল্য'
পারার্থেণ প্রধানমধিকৃত্য স্তম্ভ' অন্যতমকর্তৃকত্বং বহুত্বং পুরষমধিকৃত্য
অস্তিতং যৌবোবিদ্যোগদেয়ভয়মধিকৃত্য স্থিতিস্থূলস্বপ্নমধিকৃত্য মনাসি
কুহুদাভীষ বোধযন্তৌ সত্যৌ সদা খীণাচল্যবিমিশ্রাণাং কৃতিঃ সা তত্ব-
কৌমুদী ॥ • ॥

Colophon. হমানন্দায় (খ্যে ?) সাংখ্যতত্ত্বকৌমুদী ॥ জয়নারায়ণৌ ২ লিখীতক-
সারাসৌ ত্রিযা যুতঃ । সাংখ্যপ্রাচ্যমির্দ প্রাকৈ যুপিরাণমিরীন্দুমে ॥ • ॥

विवरणम्—सांख्यतत्त्वकौमुदीनाम वाचस्पतिमिश्रविरचिता सांख्यकारिकाटीका ।

No. 7. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made white paper, 16×5 inches. Folia, 57. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1810. Appearance, old. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work.

Colophon. इति सांख्यतत्त्वकौमुदी समाप्ता ॥ ० ॥ पद्यविरचिततत्त्वेषु अक्षरान्नाशान्नाश-
वान् ॥ आदिषष्टौ नमस्तस्मै कपिलाय महर्षये ॥ १ ॥ सप्तम् १८४०
साधोक्तसमाप्ति आदिनमाप्ति ॥

विवरणम्—सूक्तपूर्वम्

No. 8. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 66. Lines, 7-9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1830. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

विवरणम्—सूक्तपूर्वम्

No. 9. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made yellow paper, 18×6 inches. Folia, 36, (without marks). Lines, 3-13 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worn out, and torn. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains both the text, Sāṅkhyakārikā, as well as the commentary, Sāṅkhyatattwakaumudī, in the margin. But the text in fol. 1 has been taken wrongly from the Tattwasamāsa, and not from the kārikā.

विवरणम्—सूक्तपूर्वम्

No. 10. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāukhyatattwakāumudī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 43. Lines, 3-1½ in a page. Character, Nāgari. Date, Samvat 1852. Appearance, old Prose. Generally correct. Complete

Another copy of the same.

विवरणानुरूपम्

No. 11. सांख्यकारिकाभाष्यम् । Sāukhyakārikābhāṣyam. Substance, country made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 33. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ! Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Sāukhyakārikā of I'svara Kṛishna by Gaudapāda, entitled Sāukhyakārikā Bhāṣhya. The codex contains both the text and the commentary.

Beginning. नमो नमोऽयम् । दुःखत्रयाभिघाताज्जिज्ञासा तदभिघातके हेतौ । दृष्टं सापेक्षं चैकैकात्म्यतोऽभावात् ॥ १ ॥ सांख्यकारिकाभाष्यम् ॥ * ॥ कपिलाय नमस्तस्मै । येनाविद्योदधौ जनं निमग्नं कारुण्यात् सव्यमयी नौरिव विह्विता प्रतर्णाय ॥ अन्वयस्य 'स्य' प्रमादमिदं ननु भिद्युर्न शास्त्रं समासतोऽहं प्रवक्ष्यामि ॥ दुःखत्रयेति । अस्या आख्याया उपोद्घातः क्रियते । इह भगवान् ब्रह्मसुतः कपिली नाम तदयथा । सनकश्च सनन्दश्च द्वितीयश्च सनातनः । आसुरिः कपिलदेव वीदुः पञ्चशिखमया । इत्येते ब्रह्मणः पुत्राः सप्त भोक्ता मनुष्यः ॥ कपिलस्य सद्योपमा धर्मोऽज्ञान वैराग्य-मैश्वर्यहेति । एवं स उत्पन्नः सन्न्यस्तमसि सम्प्रजगदासीत्य संसारपाद-पथ्येण सत्कारुण्यो जिज्ञासमानायासुरिसगीत्राय ब्राह्मणार्थिदं पञ्चविंशति-तत्त्वानां ज्ञानमुक्तवान् यस्यांज्ञानाद्दुःखस्यो भवति । पञ्चविंशतितत्त्वज्ञेयं यत्पञ्चमं वहेत् । जटी सुखी शिखी वापि सुखते भावः सशयः ।

End.

* पुरुषार्थो मोक्षसदर्थं ज्ञानमिदं गुह्यं रक्षतं परमर्षिणा श्रीकपिलर्षिणा समा-ख्यातं सव्यगुह्यं यत् ज्ञाने भूतानां वैकारिणो हिन्दुस्यतिप्रसूयात्कल्याणा-विर्भावतिरोभावाय दित्यने । विचार्यमे येन विचारान् सत्यं पञ्चविंशति-तत्त्वविवेचनात्मिका सम्पद्यते संवित्तिरिति । सायां कपिलमुनिना भोक्तं संसारविमुक्तिकारणं यथेता, सप्तविंशतितत्त्वभाष्यं आम् मोक्षपादकतम् ।

বিবরণ—শ্রীকৃষ্ণদত্তকঁষাণীশমহাশায্যবিরচিতসাঁখ্যসংলগ্নবিচারী নাম সাঁখ্যকারিকা
টীকাটপীড়্য নিবন্ধঃ ।

No. 13. সাঁখ্যকারিকা । Sāṅkhyakārikā Substance, country-made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 4. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Seventy-two verses on the Sāṅkhya Philosophy by Iśvara Kṛishṇa with some quotations from other works at the beginning and also at the end.

বিবরণ—শ্রীকৃষ্ণদত্তকঁষাণীশমহাশায্যবিরচিতসাঁখ্যকারিকাটপীড়্য নিবন্ধঃ ।

No. 14. সাঁখ্যসারঃ । Sāṅkhyasārah. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 22. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1773. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A treatise on the Sāṅkhya Philosophy, under the name of Sāṅkhyasāra, by Vijñāna Bhikṣu, the famous commentator of the Sāṅkhyasūtra, &c. &c.

Beginning. কথং মতেষাঃ মতদ্বায়াঃ স্বয়ং ভাষ্যে (?) লব্ধদ্বয় ইদং । সৰ্ব্বাক্ষেপ
নমস্কৃত্যে বিদ্যে সৰ্ব্বজ্ঞানদে ॥ ১ ॥ সাঁখ্যকারিকয়া লেখ্যদামতল্য বিবে-
চিত সাঁখ্যসারবিবেকীয়া বিশ্রাণেণ প্রপচ্চতে ॥ ২ ॥

End. ন শূন্য নাপি আকারে ন হ্রস্ব ন চ দ্রবম্ । অনাখ্যমমমিখ্যক্তং হত্
কিচিদবশিষ্যতে ॥ ২০ ॥ ২১

Colophon. ইতি শ্রীবিজ্ঞানভিক্ষুবিরচিত সাঁখ্যসারে শ্রীকৃষ্ণদত্তকঁষাণীঃ পরিচ্ছেদঃ ॥ ০ ॥

* ॥ ইতি সাঁখ্যসারসৌন্দর্যভাগঃ ॥ সমাপ্তস্বয়ং স্বয়ং ॥ প্রকাশ্যদাঃ ১৩০২ ॥

বিবরণ—বিজ্ঞানভিক্ষুবিরচিত সাঁখ্যসারনামা প্রবন্ধঃ সুপ্রসিদ্ধপত্র ।

सर्वज्ञानप्रसूति (१) भुजगपरिकरः प्रीतये यस्य निम्ने द्वेदीदीर्घः स
चोऽव्याप्तिरविमलतनुर्धौगदो योगयुक्तः

Beginning of Patañjalīsūtra अथ योगानुशासनम्

End of Patañjalīsūtra. कैवल्यं स्वरूपप्रतिष्ठा वा चितिशक्तिरिति ॥ *

End of Tyāgabhāṣya. कृतभीमापवर्णायां पुरुषार्थशृङ्गालां यः प्रतिप्रसवः कार्यकार-
णान्मनां गुणानां तन् कैवल्यं स्वरूपप्रतिष्ठा पुनर्मुक्तिसत्त्वानमि (१)
सर्वधान् पुनरुच्य चितिशक्तिरेव कैवला तस्याः सदा तद्यैवावस्थानं कैवल्य-
मिति २५१

Colophon to the Bhāṣya इति श्रीपातञ्जले योगशास्त्रे सायणाप्रवचने कैवल्यपादयतुर्थः ॥
मूलसप्तसंख्या १५००

End of Tāchāspati Mīra's Commentary. अस्मिन् पादे प्रसंगादपि चाप्यनुक्तं
निदानं तापानामुदितमथ तापाय कविताः सहाशैष्ट्याभिर्विहितमिह योग-
व्यमपि कृतीतीत्या गुणा (१) पुरुषभेदः सुदृढतरो विविक्तं कैवल्यं यदि
श्लिष्टतायां चितिरसौ ॥

Colophon of the Commentary. इति श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचितायां पातञ्जलभाष्य-
व्याख्यायां कैवल्यपादयतुर्थः समाप्तः संख्या ७१०० पदसंख्या १११ *

विवरणम्—वाचस्पतिमिश्रकृतटीकासंपुटितव्यासभाष्यसहितपातञ्जलयोगसूत्रद्वयीयं निबन्धः ॥

No. 18. पातञ्जलयोगसूत्रम् । Pātañjalayogasūtram Substance,
country-made yellow paper, 14×5 inches. Folia, 6. Lines, 7 in a page.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse Generally
correct. Complete

The aphorisms of Patañjali on the Yoga Philosophy.

विवरणम्—पूर्वम्

No. 19. योगसूत्रवृत्तिः । Yogasūtravṛttih. Substance, country
made white paper, 12×4 inches. Folia, 69. Lines, 7-10 in a page.
Character, Nāgara. Date, Samvat 1857. Appearance, old. Verse and
prose. Generally correct. Complete.

A short commentary on the Yoga aphorisms of Patañjali, entitled Yōgasūtravṛtti or Bhojavṛtti by king Bhojadeva of Dhārā.

Beginning. श्री श्रीगणेशाय नमः नमो भगवते वासुदेवाय श्री देहाङ्घ्रिः शिष्योः
स श्रेयासि तनीतु व दु प्रापमपि यत्तुल्या जनः कैवल्यमयुते १ त्रिविधा-
नपि दुःखानि यदनुभवाद्वाङ्मयं प्रयासि (नि १) सद्यो विज्ञेयं तं मृतमः शिष्य-
मन्ययं २ पतञ्जलिमुनेरुक्तिः काव्यपूर्वा जयत्यसौ पुंश्रुत्योर्विद्योनेऽपि धीम
पत्युदितो यथा ३ जयंतु वाचः फणिभर्तुरातस्सुररत्नम.सोमनिशाकरत्निपः
विभाव्यमानाः सतत मनासि या सतां सदानन्दमया विजुर्व्यते ४ श्रद्धाणा-
मनुशासनं विदधता पातञ्जली कुर्वता वृत्तिं राजसर्गाकसंज्ञमपि च व्यातन्वता
वैद्यके चान्तेतो वपुषा मलः फणभर्ता भर्त्तव्येनोद्भूतस्य श्रीरत्नरत्नम-
हृदयेवांशो जयंतुस्त्वयाः ५ दुर्वैद्ये यदतीव तद्विजडि (१) स्पष्टार्थमिलुक्तिभिः
व्यष्टार्थमिति विवृतिं विदधति व्यर्थः समासादिभिः अस्थानेऽनुपयोगिभिश्च
वृत्तिभिर्भग (१) तन्वते श्रीतुषामपि वस्तुविज्ञवत्तः सर्वेपि टीकाकृत ६
उत्सृज्य विस्तरमुदस्य विकल्पजालं फल्गुप्रकाशमवधार्य च सम्यगर्थान् चतः
पतञ्जलिमते विवृतिर्भवेद्यमातन्वते बुधजनप्रतिपत्तिहेतुः ॥

End. एतदेव कैवल्यमित्युपायं कैवल्यस्वरूपं निर्णीतमिति व्याकृतः कैवल्यपादः
सर्वे यस्य यशः भूतापवशतो पादांतमेवाश्रिता विमल्यन्सुकटेषु मूर्धसु दध-
न्यानां धरिवीभतः यद्वक्त्राजमवाप्य सर्वमश्र (स १) मं वाग्देवतापि यिता स
श्रीभीजमहीवतिः फणितेः सूत्रेषु वृत्तिं व्यधात्

Colophon. इति श्रीभीजदेवविरचितायां राजमार्गश्यामिधायां पातञ्जलयोगशास्त्रवृत्तौ
कैवल्यपादचतुर्थः ४ लिखितमिदं पुस्तकं यावत्पे मासि ज्ञाप्ये त्रिथी
अमावास्या (श्यायां १) भीमरासरे संवत् १८५०

विवरणम्—पातञ्जलयोगसूत्रस्य भीजदेवकृता वृत्तिः

No. 20. योगभाष्यटीका । Yōgabhāshyatīkā Substance, fool-
scap paper, 16 x 4 inches Folia, 131 Lines, 7 in a page. Character,
Nāgriya. Date, Bengali Era 1272. Appearance, fresh. Prose. Generally
correct. Complete.

A commentary on the Yōgabhāshya by Vāchaspati Miśra.

Colophon. इति श्रीशङ्करभट्टनिधिविरचितायां पातञ्जलभाष्यव्याख्यायां कैवल्यपादचतुर्थः
समाप्तः ॥ इति तारिख ११ चैत्र संवत् १९०९ साल ॥ श्री ॥ श्री रासन् ॥ ० ॥

॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीं सकलम् ॥ ० ॥ श्रीं सकलम् ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥
यादृशे पुस्तके दृष्टा तादृशे लिखितं मया । यदि दृष्टमद्यतं वा मम दीक्षी न
विद्यते । इति च'यसं ३२५० ॥ ० ॥

विवरणपूर्वम्

No. 21. पातञ्जलसूत्रवृत्तिः । *Pātañjāla Sūtravṛttih* Substance, country-made yellow paper, 18×5 inches Folia, 35. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 19.

विवरणपूर्वम्

No. 22. मोक्षशास्त्रम् । *Mokshaśāstram*. Substance, country-made yellow paper, 12×3 inches, Folia, 19. Lines, 2-6 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, fresh. Generally correct. Complete.

It is a Jaina work, entitled *Tattwādhigama*, on salvation, placed among the *Yōgas'āstras* by mistake. Anonymous.

Beginning. श्रीं नमः सिद्धेभ्यः । यादृशानपकागायं लोकाभीर्कमानये नमः श्रीवर्द्धमानाय वर्द्धमानजिनेन्द्रिने ॥

End. बुद्धभीषितशानावगाहनाकरसेप्यात्यवकलतः साध्याः ॥

Colophon. इति तत्त्वार्थाधिगमो मोक्षशास्त्रे दशमीऽध्यायः ॥ समाप्ती य चः ॥ ० ॥

विवरणम्—तत्त्वार्थाधिगमोभिधजैनमोक्षशास्त्रविषयकोऽयं निबन्धः

No. 23. योगचिन्तामणिः । *Yōgachintāmaṇih*, Substance, country-made white paper, 10×4½ inches. Folia, 127 (of which foll. 1-12 are wanting). Lines, 7-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1831. Appearance, old Prose. Generally correct. Complete (except the first 12 folia).

A treatise on *Yōga* entitled *Yōgachintāmaṇi*, by *Śivānanda Sarasvatī*, a pupil of *Śrīrāmachandra Sadānanda Sarasvatī*.

Beginning. (नामि)

End. धनाराधि महादेवी यौरी जगन्नाथवा हरिः लंबीदरी रविबांषि न योगात्
मिडिमाम्बुयात् श्री० श्री श्री० श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री

Colophon. ॥ • ॥ इति श्रीमत्परमहंसपद्मिनाजकाचार्यश्रीरामचंद्रमदानन्दसरस्वतीश्रिय-
विधानेन्द्रसरस्वतीविरचितप्रयोगसंज्ञितामयी चतुर्थ परिच्छेदः समाप्तपाठ्यं यथा
॥ • ॥ • ॥ • ॥ एते भवन्तु सर्वेष्टी मर्त्यत ॥ • ॥ संवत् १८३१ श्रीभाद्रपदे
मासे (१) शुक्लपक्षे २ बुधवारम्बे इदं पुस्तकं लिखितं (१) ब्राह्मणान्तिकाङ्की
वशी रामस्वपरमाण्ये ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥ • ॥
श्रीराम श्रीराम श्रीराम ॥ • ॥ श्री • ॥ श्रीराम श्रीराम श्रीराम श्रीराम
श्रीराम छ छ छ छ छ छ छ छ छ छ छ छ

विवरणम्—श्रीशिवानन्दभारव्यतीविरचितयोगशिक्षामण्डपानामकयोगविषयकोट्यं प्रथमः

No. 24. योगमणिप्रभा । Yōgamaniprabhā Substance, country-made white paper, 12×5 inches Folia, 48. Lines, 5-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Prose. Generally correct Complete.

A commentary on the Yōgasūtra of Patañjali, entitled Yōga-chintāmaṇi, by Rāmānanda Sarasvatī, a pupil of Govindānanda

Beginning. श्रीगणेशाय नमः वंदे श्लेषादसंख्यं पुराणपुराणं हरिं प्रकृत्वा सीतया जुष्टं
 योगिनिर्जं योगदायिनं १ पतञ्जलिं सूत्रज्ञं प्रथमं व्यासं मुनिं भाष्यकृतं च भगवा
 आध्यात्मो योगमन्त्रिप्रभाष्यो हस्ति विधास्यामि ययामतीनां १

End. फणोन्द्रमूलनं ब्रह्मा व्यासवाङ्मणिभाषिता महाङ्गमौक्तिकमालायात् (ध्यात् १)
सदा श्रीरामपादयोः ॥ कृष्णं प्रसादनिरतः ॥ वाक्कल्पं गुरोरिदं कृतमङ्गा-
त्मना दीनेष्वतयिषि लुपान्वितं ॥ ४

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीश्रीविद्वानंदभगवत्पादशिष्यश्रीरामानंदसरस्वतीकृतौ सांख्यप्रवचने योगमणिप्रभायां कैवल्यापादसूत्रार्थं समाप्तः ।

विवरणम्—श्रीरामानन्दसुरस्वतीविरचितयोममष्टिप्रभायोगसप्तहतिरूपोऽयं निबन्धः ।

No. 25. योगसूत्रवृत्तिः । *Yogasūtravṛttih.* Substance, country-made white paper, 16×4½ inches. Folia, 88. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Appearance, fresh. Prose. Not correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 19.

विवरणनूतनपूर्वम्

No. 26. योगसूत्रवृत्तिः । *Yogasūtravṛttih.* Substance, country-made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 43. Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old, and worn out. Prose. Generally correct. Incomplete

Another incomplete copy of the same.

विवरणनूतनपूर्वम्

No. 27. लघुचन्द्रिका (अद्वैतसिद्धिटीका) । *Laghuchandrikā* (*Advaita-siddhitikā*). Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 436 (of which foll. 70-93 and foll. 131-350 appear to have been lately replaced). Lines, 6-15 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old, and written by different hands. Prose. Generally correct. Incomplete (upto the end of the 1st chapter only)

A commentary on the Advaita-siddhi, a famous work on the Vedānta Philosophy, entitled *Laghuchandrikā*, by Brahmananda Sarasvatī, a pupil of Nārāyaṇa Tīrtha.

Beginning. ॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीराधाकृष्णाय नमः नमो नवचन्द्रायामकामकामित-
देहिने कमलाकामसौदामकणकामुकवेदिने श्रीनारायणतीर्थानां गुरुणा
चरणच्युति भूयान्ने साधिकेष्टानामनिष्टानां च बाधिका अद्वैतसिद्धिख्याख्याने
सद्भानन्देन निरूपणा । संक्षिप्त चन्द्रिकायेन कियते लघुचन्द्रिका ॥

End. अविद्याप्रयुक्तत्वं चाविद्यातत्प्रयुक्तान्यतरत्वं पञ्चातरे भूलादिव्यामननत्वं
परिणामान्तत्वे सत्यविद्याविषयतानवच्छेदकत्वं सत्त्वलक्षणशून्यत्वे सति हृद्यत्वं
व्यवहारिकत्वमिति बोध्यं यः पूर्वोक्तदमघोषोक्तमनसो वल्लकीनां विधेयी
यथेन्द्रादीर्निबन्ता इत्यवश्यम् (१) भाष्येने सावधानः यथ श्रीश. मुदाय

पुष्पककणगणायाम्दराभाद्युक्तस्य श्रीपादुकाया भवमुत्कृतिरयं भाषिका)
मञ्जिकाया. ॥ ॥

Colophon.

इति सौ (श्री ?) परमानन्दसरस्वतीश्रीनारायणतीर्थपुत्रपादशिष्यश्रीब्रह्मा-
भर (भू ?) सरस्वतीविरचिता (यो ?) लघुचन्द्रिकाव्याजैतमिहिटोकाया
प्रथमपरिच्छेदः समाप्तः ॥ श्रीरूपं ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल ल
ल ल

विवरणम्—श्रीब्रह्मानन्दसरस्वतीविरचितलघुचन्द्रिकाव्याजैतमिहिटोकादपोऽयं निबन्ध । पुस्त-
केशिन् प्रथमपरिच्छेदमात्रं विद्यते ।

No. 28. लघुचन्द्रिका (अद्वैतसिद्धिटीका) । *Laghuchandrikā*
(*Advaitasiddhīṭkā*). Substance, country-made white paper, 12 × 5 inches.
Folia, 117. Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date,
Samvat 1785. Appearance, old. Prose. Not correct. Incomplete

The fourth or the last chapter of the same work.

Beginning. ॥ श्रीरूपाय नमः । मामेष्टेऽन्यथासिद्धिमुत्पन्नमनोहरं गोवर्द्धनधरं धारा
धरधीरियमानये ॥ श्रीनारायणतीर्थानां पदपङ्क्तिरुत्कृतिः स्मृतिमन्यादत्ता
कुर्व्यात् सदा परपदार्थयोः पदार्थनिष्ठं (निष्ठं ?) पदार्थयोर्भेदबुद्ध्याविरोधित्वे
सत्यसंज्ञविषयकं वाक्यार्थनिष्ठमुक्तबुद्धिविरोधित्वे सत्यसंज्ञविषयक पदार्थो य
महावाक्योऽयं याज्ञी तेन सत्यं ज्ञानमन्यादेरपि स्याद्वैकपदार्थयोः (सद्यश्चक
पदार्थयोः ?) भेदधीविरोधित्वेऽपि न दीयः ।

End.

अक्राण्डेऽनवसरे द्रष्टव्यस्य सत्यते सामसिद्धस्य भुक्तस्य इष्टनैष्कर्म्यचरणानां
इष्टाविषयात्मवद्वितीयायां मिहोनां सिद्धीतिपदानां नामनानिनीरभेदीप-
चारादिष्टसिद्धादिष्वेषाम् । द्विरक्ष्यपूर्वं कश्चिद् ग्रन्थस्त इतिवत्
ब्रह्मवाग्वानिष्यते लक्षणया वा तत्त्वम् । महानुभावधीरियमिवरामान्य
नर्षिणः एतत्प्रथमं कर्माणि लेखकाः केवला यथे श्रीनारायणतीर्थानां पद-
शास्त्रपारमीयुषां चरणी शरणीरूपं तीर्थं; सारस्वतार्थं भजे श्रीपरमानन्द-
सरस्वत्यप्रियकृजं यत्कृपाद्विष्टिमेन तीर्थं; संसारसागरः यद्यत्संभवदुक्तं
परवच. संभूय तद्विषयं व्याख्यातय निवृत्तभावगहनो याज्ञीसुधासागरः सत्यं
तत् शरदिदुष्टदरसुखपीरुषालीलातनी भावामवाय (?) सत्यमननीमाला
समाकर्षत एषा यद्यपि चन्द्रिका खलमनीराश्रीवराजंरिषोतीत्येदकरी

Beginning. श्रीरामचंद्री जयति । नमानि सद्धिदानदं वाचामविषयं पर येन विध्वंसितं
 हतं ततोऽत्रात्तं विदासभा ॥ १ ॥ अपरीचानुभूत्या वै जानामी भवति
 ज्ञानं ॥ संक्षेपं तु गुर्वरीत्या व्याख्यामात्रमात्रं ॥ १ ॥ श्रीरामं
 परमानंदमुपदिष्टारमौदरं । व्यापकं सर्वलीकानां कारणं तं नमान् ॥
 अपरीचानुभूतिर्वै प्रीयति मोक्षसिद्धये । सद्धिरेव प्रयत्नेन वीर्यवीर्या
 सुखं ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विषयम्—अपरीचानुभूतिनामकं कथिदेशान्वयिकी निबन्ध गुर्वरभाषारचितटीकासहि
 तीस्रसूत्रं ।

No. 34. अपरीचानुभूतिः । Aparókshānubhūtiḥ Substance, country made yellow paper, 18 × 4 inches Folia, 7 Lines, 5-6 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance, fresh Generally correct. Incomplete.

Another (incomplete) copy of the same work.

विषयम्—अपरीचानुभूतिः

No. 35. अमृतसारः । Amṛtasārah Substance, country made white and yellow paper, 11 × 6 inches Folia, 9 Lines, 9 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, fresh Prose Not correct. Incomplete.

A work on the Yōga Philosophy, entitled Amṛtasāra Anonymous.

Beginning. श्रीयद्वेशय नमः । यं सदा गानं (१) विष्णुचक्रमयं बुद्ध्याप्यस्य सद्धिं
 तत्तत् सत्तरजसभोमयमहात्मापराहैकत (२) अतर्थासितया (अतर्थासि
 तया १) जानामिषद्वी तेनैव कुर्वन् नमस्कृतं (इति १) ब्रह्ममिदं जीव
 मयकान् अर्थात् तत्तत् नमः १ पतंजलियासमुदायं बुद्ध्याप्यस्य भक्तिः ।
 नतीति सदायन कायेरज्ञानभोतभासकान् १ अर्थात्कायसद्वैतं सद्धिं
 योमसागरं सद्ध्याप्यसारी अथ यत्त (१) नै निधीयत ॥

End. (नाति)

Colophon. (नाति)

विवरणम्—अष्टवक्रावलीविषयकः कथितनिबन्धः ।

No. 36. अष्टावक्रसंहिता । *Ashtāvakra Sāhitaḥ*. Substance, country-made colourless paper, 9×4 inches. Folia, 15. Lines, 6-7 in a page. Character, Nagara. Date, 1 Appearance, old. Verso. Generally correct. Complete.

A dialogue between *Ashtāvakra* and *Janaka* on salvation and other cognate subjects.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ जनक उवाच ॥ कथं ज्ञानमवाप्नोति मुक्तिः केन भविष्यति ॥ वैराग्यं च कथं प्राप्यमेतद्बुद्धिं मतं प्रभी । अष्टावक्र उवाच मुक्तिमिच्छसि येनात विषयान् विषयान् त्यज्य चमार्थवदयान्तेषु सत्यं पीयूषवद भग ॥

End. अष्टक चाक्रमविश्रुती कोबन्मुक्तौ चतुर्दश षट्संज्ञाक्रमविधाने संक्षेपात्म-
(१) मतः परं ॥ १ ॥ विमलं कमलैः खड्गैः श्रीकेशकाशिमध्य च वै (१) ॥
अवधूताशुभूतेषु श्रीकर्मखा कला चमी ॥ १ ॥

Colophon. इति अष्टावक्रसंपूर्णं (१) ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ श्री

विवरणम्—जनकाष्टावक्रसंवादरूपमुक्तिविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 37. आत्मतत्त्वविवेकः । *Ātmatattvavivekaḥ*. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 72. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1768 ; Bengali Era 1233. Appearance, old. Generally correct. Complete.

A work treating of the soul under the name of *Ātmatattvaviveka* by *Udayaśāhāryya*. It is a wellknown work and has been printed

Beginning. श्री गौरी नमोऽस्तु ॥ स्वाध्यायस्य निजं जगत् सुजनितेष्टादी ततः पाप्मनं
शुचयोः करणं हिताहितविधिव्याप्तिप्रसाधनं । भूतीति मद्भवा जगत्
निवृत्तिर्धर्मसदृशोऽनकस्यैः पूर्वदुःखतमाय जगतामीशस्य विजे नमः ॥

End.

ब्रह्मरूपरत्नप्रान्तरधानाभीतस्मिन्मिदपथिकरक्षासाधनं यथात् । इदं
मुद्रयकरेण न्यायलीकागमानी अभिहितमवबुध्य म्यञ्जितं वर्यं मले ॥
नास्य ग्राघामकलितगुणं पीवयन् प्रीतये न कीदृशैश्चिन्तितविषी
शिष्यिन स्यात् प्रकर्षः । निन्दानिव प्रपद्यतु जन किन्तु दीपादिद्वयं प्रेक्षं
वास्य अलितवचनं प्रीतयेदैव भूय ॥ ० ॥

Colophon.

इति श्रीमदुदयनाचार्यकृतात्मतत्त्वविवेक समाप्तः ॥ * ॥ अकाद्या १०५८
सन १९५२ साल सारिख ६ फाल्गुनस्य ॥ * ॥ ० ॥ * ॥ * ॥ श्रीराम
पदभरसा ॥ * ॥ * ॥ * ॥ श्रीराम पदभरसा ॥ * ॥

विवरणम्—श्रीमदुदयनाचार्यकृतात्मतत्त्वविवेकनामाऽयं निबन्ध सुप्रसिद्ध एव ॥

No. 38 **आगमशास्त्रविवरणम् ।** Āgamaśāstravivaranam Sub-
stance, country made white paper, 8 x 3 inches Folia, 34 Lines, 10-16
in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old and
worn out Prose Generally correct Complete

A work treating of the principles of the Vedānta Philosophy,
entitled Āgama śāstra vivaranam complete in three chapters, by
Sāṅkarachāryya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री श्रीम् ॥ ब्रह्मार्ताद्विस्ताराने स्थिरचरनिकरैर्व्यापिभि
व्याप्य लोकान् भुक्ता भोगान् स्वविद्यान् पुनरपि विषयोद्भासितान् काम
अन्त्यान् ॥ पीत्वा सर्वान् विशिष्टान् स्वपिति मधुक्मुक्त मायया भीजयन्ती
मायासत्तया तुरीये परमवतनमयं ब्रह्म यत्तत्त्वतोऽस्मि ॥ १ ॥

End

अतः स्वभावतोऽस्तस्यास्मैकस्यात्मन संभवः कारणं न विद्यते नास्ति यस्मात्
विद्यतेऽस्य कारणं तस्मात् कथिञ्चायने श्री ॥ इत्येतत्पूर्वोपासनेनोक्तानां
सत्त्वानामेतदुक्तं सत्यं यस्मिन् सत्यस्य रूपे ब्रह्मण्यनुभावमपि किञ्चित्
जायत इति ॥

Colophon.

इति श्रीहिन्दुमहाप्रज्ञाप्रदाद्विषय परमहंसपरिब्राजकाचार्यस्य ब्रह्मराम
वत कृतावतमशास्त्रविवरणे अष्टोत्तरीया तृतीयं प्रकरणं समाप्तः ॥ ॥ ॥
॥ श्री श्रीम् ॥ अम् ॥

विवरणम्—श्रीब्रह्मराचार्यविरचितात्मतत्त्वविवरणरूपोऽयं निबन्धः ।

No. 39. आत्मबोधः । *Ātmabodhaḥ.* Substance, country-made white paper, 7×3½ inches Folia, 8. Lines, 2-8 in a page Character, Nāgara. Date, † Appearance, very old, and worn out. Verse Generally correct. Complete.

A work on the Vedānta Philosophy treating of the soul, entitled *Ātmavodha*, by Śaṅkarācāryya. This has been already printed.

Beginning. श्रीगुरुवे नमः ॥ तपोभिः शीघ्रपापानां शान्तानां वीतराशिनां सुसुखानामपि
ह्योऽयमात्मबोधी विधीयते ॥ १ ॥

End. यः स्वात्मतीर्थं भजते विनिर्मुक्तयः । स सर्व्वविन् सर्व्वगतो मृती भवेत् ॥ ६७ ॥

Colophon. इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं आत्मबोधप्रकरणं संपूर्णं ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥
॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

विवरणम्—श्रीमद्वाराचार्यविरचितात्मबोधाख्योऽयं निबन्धः ।

No. 40. आत्मबोधः । *Ātmabodhaḥ.* Substance, country-made yellow paper, 12×5 inches. Folia, 6 (of which fol 1 is wanting). Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, † Appearance, very old, and worn out. Verse. Generally correct. Complete (except fol. 1).

Another copy of the same work.

विवरणम्—

No. 41. आत्मबोधः (सटीकः) । *Ātmabodhaḥ (Satsīkah).* Substance, country-made white paper, 10×4½ inches Folia, 16. Lines, 8 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1880. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work with explanatory notes in the margin.

Beginning of the Commentary श्रीगुरुभ्यो नमः शतसंख्यपूजितपादं शतपथमनसोऽप्यनो-
चराकारं । विकसितश्रवणद्वारेण समाकाशकमाश्रयेवाग्रहीत प्रभुः ॥ १ ॥
इह भगवान् शंकराचार्य सत्तमाधिकारिणां वेदांतप्रस्थानतय निर्माय तद-
लीकनासमर्थानां मदनुद्धीनामनुग्रहाय सर्व्ववेदांतसिद्धांतसयद्वमात्मबोधाख्यं
प्रकरणमिदं निर्दिष्टमयिषुः प्रतिज्ञानीते ।

End. श्रीतादिबंदु छानि हरति इति श्रीतादिहमिस्सुम्भं श्रीचानदसकपलादि
सरतीयेषु तदिपरीत द्रष्टव्य सखादाकतीर्यसातस्य न किंसिदवमिष्यते इति
भावः ॥ ६८ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यश्रीविदेभमवत्पूज्यपादश्रीशंकराचार्यविर
चितात्मबोधप्रकरणं सटीक संपूर्णम् ॥ स १८८० का० र १०६८.

विशेषम्—सटीकात्मबोधप्रकरणम्

No 42 आत्मयाग । Ātmayāgah Substance, country made
colourless paper, 10×5 inches Folia, 37 Lines, 8-11 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn,
and writing destroyed in parts Prose Generally correct. Complete.

Though the work is styled Ātmayāga or the sacrifice of the
soul, the worship of Dattatreya the renowned divine ascetic of
southern India, is chiefly treated of in it, a few pages only at the
end being devoted to the consideration of Ātmayāga, or the
sacrifice of the soul as well as of the body In fact, the work has
no connection with the Vedānta Philosophy, and should have been
placed among the Smritis.

x

Beginning. श्रीश्रीमद्भगवत्पाद नमः ॥ गुरवे ज्ञानरूपाय गुह्य दत्ताय शंभवे ॥ नमः
सत्वात्मदीपाय सिद्धये सर्वकर्षणी ॥ १ ॥ नमस्तुभ्यै श्रीविदेभुः विशाल
सागरं ॥ देवदेवेश्वरं देवं दत्त दीपदयार्थकं ॥ २ ॥ वदामि परमं पुण्यं
यदिनं चर्कलसर्पं गोपनं सर्वधर्माणां संतापामिषं सर्वदं ॥ ३ ॥ अथाधिकारे
दीपवदतिज्ञातस्य कर्कशं पुनरेव पूज्यापराधनस्य संधानप्रकारमहं चादौ
नित्यं चान्न वक्ष्यामि नो वेदिकं कार्यं हत्वा यच्चो देवे पुण्यस्थाने समाश्रितं
लत्तारभसानिक्ताविने स्वात्मनः प्रतिष्ठाप्योपविश्याचम्य प्राणाधानं कृत्वा ॥
श्रीश्रीदेवदत्तायैवपुजनं कार्यं तत्र पूजाविधानम् ।

End. अनेन प्रकारेण विनयात्मकतया यथाविधिकारमिति यथाश्रममिति यथा-
शरीरमिति कृत्वा श्रीश्री स + + + प्राप्नोति न तु मनुष्यान्महत्तया कर्म
+ + + ति ॥

Colophon इत्यतिशान्तिहोम समाप्तः ॥ १ ॥ ६८ ॥

विवरणम्—आश्रयागताया प्रसिद्धेऽप्यधिन् निबन्धे श्रीमद्भगवत्पूजाविधिप्रवर्णनादीमेव विन्य
वशः समुद्रिखितानि, आश्रयविषयकदीप्तिप्रधानम् ग्रंथभागे वर्तते । अन्तः श्रुतिनिबन्धेऽपि रास्य
गणना समुचितता न तु वेदात्मनिबन्धे तु ।

No. 43. द्वैतचिन्ताकीमुभम् । Dvaitachintākaustubham Substance,
country made white paper, 12×5 inches Folia, 42 Lines, 10 in a
page Character, Nāgara. Date, Samvat 1766. Appearance, very old.
Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Tattvānusandhāna, a treatise on the
Dvaita system of the Vedānta Philosophy, by Mahādevānanda
Sarasvatī, a pupil of Svayaṁ Prakāśānanda Sarasvatī.

Beginning. चराचराणामनिम्नं सुखाय यस्यावतारी भवतीति संतः । वर्दति योनि जयता-
मन्तं तं लक्ष्मणाय शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥ इतिर्द्विविधा प्रमादप्रमादोदादिद्वय
प्रमा निरूपिता तथाप्रतिबंधायाः प्रमाया अज्ञाननिवर्त्तकत्वेन प्रतिबंधतत्त्व
पुपायो निरूपणीयौ ।

End. सपासकानां हार्दस्य तमसोविनिवर्त्तकः । श्रीकृष्णस्य गले द्वैतचिन्ताकीमुभ
मर्पितः ॥ अधारीपापवादीनादितज्ज्ञतनुवैतङ्गु. परात्मा स्वाध्यायतेक-
गम्यः शुक्तिमतिरहितध्यानयोगेन चंचे श्रीनि साक्षात्कृतीऽमी मुनिरनिकरः
यद्वसत्तद्वदार्त्तुं गच्छामुक्तं दी यद्वक्तव्यं तत्तत् शेषमे भूषणे (भयने १) इत्यु ॥
जिज्ञासितायो विमलांतरमेगानंदविज्ञानसदैकदेवः (१ वेदांतवेद्यो यतिवर्ध-
गम्यो गोपीजनैः प्रदिशत्वभीष्ण' (तम् १) ॥ २ ॥ वाचीति वेदवचनानि
वर्दति देवीं यामात्मयोनिरुद्धिर्ची हृदये अरति ॥ यद्विजया सकलजगत्कृती
भवति तामानतोऽस्मि सततं प्रणतेष्टदार्त्तौ ॥ ३ ॥ दुरंतसमारमद्गोपुरागे
समुद्रुतो येन दधानुजाऽहं । मद्दत्तवर्त पुत्रवीर्यम श्रीमयप्रकाश गुहमानतो
ऽस्मि ॥ ४ ॥ नामानि रूपाणि निरस्य वेदी यरीधर्मेन्द्रियनिरसार्त्तुः ॥
साचिद्वरूपं परिपूर्णं रूपमर्दं तदेवास्मि विमुक्तगम्यं ॥ ५ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषक, चादेः श्रीमत्स्वर्धप्रकाशानंदसरस्वतीपुत्र
पादमिथमभवत्पादार्त्तुं तदसरस्वतीमुनिवर्धयद्भक्तमधिबिरचिते तत्पानुमंथान-
व्याख्यानं द्वैतचिन्ताकीमुभे अतुल्यः परिशुद्धः समाधीऽयं ययं ॥
संवत् १७६६ यादव्यं पुष्यकं दृष्टा (१) लिखितं तादृशे मया ॥ यदि वा यद्व
मयद्वं वा मन दीपो न दीयते ॥ १ ॥ राम राम तव पादपंकजं चित्पामि

भववधमृत्युः । इति मुरनरेटमीलिभिः ध्यायते । (१) ममसि यीमिनि
सदा ११ ।

विवरणम्—श्रीमद्वादाद्वानन्दसरस्वतीविरचितम् तत्त्विकाकीशुभाश्रितत्वाद्युभायानव्याख्यानव
धोऽयं निबन्धः ।

No. 44. आत्मतत्त्वविवेकटिप्पणम् । *Ātmatattvavivekatippanam*
Substance, country made white paper, 11×5 inches. Folia, 94 Lines,
4-8 in a page Character, Nagara Date, Samvat 1942 Appearance,
fresh Prose Not correct Complete

A commentary on the *Ātmatattvaviveka* or *Bauddhādhikāra*
by Raghunātha Śīromani, the founder of the modern school of
Nyaya in Bengal and the famous author of the commentary entitled
Chintamani Dīdhiti

Beginning. श्रीमन्नेशाय नमः ॥ श्रीं नमः सर्वभूतानि विद्म्य परितुष्टे ॥ अखंडानन्द
कीर्णाय पुण्याय परमाश्रये ॥ निर्वर्णाय सारं शास्त्राणां तार्किकाणां शिरो
मणिः । आत्मतत्त्वविवेकस्य भावमुद्गाययथम् ॥

End. अधितका इत्यादि ॥ स्वस्य स्वाग्रयलमापादानलघोरसंभवादित्यर्थः ॥ अतएव
विज्ञानवादी प्रत्यवतिष्ठते लीलादीति । तथा बाह्यमाकाशमज्ञानस्वरूप
मवति जातिरिति सकलमनसः (१)

Colophon. इति बौद्धधिकारः (१) टिप्पणं संपूर्णम् सं १८४२

विवरणम्—श्रीरघुनाथशिरीरुचिकृततात्त्विकविवेकटीकाख्योऽयं निबन्धः

No. 45. आत्मविद्योपदेशः । *Ātmavidyopadesah.* Substance,
country made colourless paper, 12×5 inches. Folia, 17 Lines, 9-10 in
a page Character, Nagara Date, 1 Appearance, old Prose Not
correct Complete

A work treating of the soul in the form of a dialogue between a
preceptor and his pupil entitled *Ātmavidyopades'a*, by Śaṅkara.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमद्वाचाश्रयाय नमः चित्सदानन्दरूपाय सर्वधा
वृत्तिसाक्षिणे (सर्विद्वानन्दरूपाय सर्वधीवृत्तिसाक्षिणे १) । नमो वेदात

वेद्याय गुरवेऽनंतदपिचे ॥ १ ॥ यदज्ञानादिर्दं भाति यज्ज्ञानादिनिवर्त्तते
नमस्तस्यै चिदानंदवपुवे परमात्मने ॥ २ ॥ अध्यात्मविद्योपदेशविधिः (१)
व्याख्याशामः ।

End. अन्य (१) श्रुत्यां धूर्त्वा (१) अथइधामां नास्तिकायां उत्पद्यमानिना एत-
द्विद्यां न प्रकाशयेत् यथा देवे पराभक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ तस्यैते कथिता
स्तथा (: १) प्रकाशते महात्मन इति युतिः *

Colophon. इति संक्षिप्तवेद्यावशात् (१) भक्तिरियं श्रीमत्परमहंसपरित्राज्ञाचार्यश्रीम-
च्छंकरकृत अध्यात्मज्ञानबीधन आत्मविद्योपदेशविधि समाप्त (१) कल्याण-
भन्तु सबत् वर्षे अष्टमासे (१) सूर्यवारेः (१) भिरामी श्रीमते रामानुजाय
नमः श्रीरामकृष्णाय नमो राम राम ॥ ययः एव चीदः इन्द्रिय चीदः इन्द्रिय
चीदः देवता श्रीं जीं ॥ स्थूलशरीरं जायतवस्था विद्य अमिमानी अकार
अक्षर नयनस्थानं सूक्ष्मभोग ॥ प्रथमपादः ॥ सूक्ष्मशरीरं स्रष्टवस्था सैजसः
अमिमानी अकार अक्षयकटस्थानं सूक्ष्मभोग ॥ द्वितीयपादः कारणशरीरं
सुषुम्नावस्था प्राज्ञ अमिमानी अक्षय अक्षरः तृतीयस्थानं आनंदभोग ॥ तृतीय
अध्यायः ॥ अगुर्दंतनुः गुरोयावस्था प्रत्यगात्मा अमिमानी मूर्धनोस्थानं सख्य-
मानंदभोग ॥ विग्रहसत्त्वाज्ञेयमात्रपदार्थपादः । इति पिंडनिर्णयो (१)
संपूर्णः ॥ ० ० ०

विवरणम् — आत्मविद्योपदेशनामकः प्रबन्धः

No. 46. आत्मविद्योपदेशः । Ātmavidyopadeśah Substance,
country-made yellow paper, 12 x 6 inches. Folia, 21. Lines, 4-7 in a page
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct.
Complete.

Another copy of the same work.

विवरणपूर्वम् ।

* नैतत् श्रुत्या धूर्त्वा अथइधामाय नास्तिकाय उत्पद्यमानिने अगितेन्द्रियायोपदिमेत् इति
पुस्तकाक्षरपाठः ।

No. 47. आत्मविद्योपदेश । Ātmavidyopadeśah Substance, country made white paper, 16×4 inches. Folia, 16 Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not old, but slightly worm-eaten throughout Prose Correct. Complete

A third copy of the same work

विवरणभूतपूर्वम् ।

No. 48. आत्मानात्मविवेक । Ātmānātmavivekah Substance, country made yellow paper, 16×4 inches. Folia, 10 Lines, 4-6 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance, old, torn and writing destroyed in parts. Prose Not correct Complete

A work treating of the soul and matter, entitled Ātmānātmaviveka by Śaṅkharāchāryya.

Beginning. श्री गभी वनिदाय ॥ अथात्मानात्मविवेक ॥ इत्यु सत्त्वमनाया सा
द्वैवात्म्यविकारिण आत्मानात्मविवेकीयं कथ्यते दयकोटिभिः ॥

End. एवं निवृत्तदुष्टमुक्तसंभाववद्वाक्यमपि संशय + + + तभावनारादि
त्वेन (१) यत्तु जानाति स भीष्मकौ भवति ॥ * ॥

Colophon इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं आत्मानात्मविवेक + + +

विवरणम्—श्रीशङ्कराचार्यविरचितात्मानात्मविवेकद्वयोऽयं निबन्ध ।

No. 49. आत्मानात्मविवेक । Ātmānātmavivekah Substance, country made yellow paper, 14×3½ inches. Folia, 9 Lines, 5-6 in a page Character, Bengali Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn, and almost useless Prose Generally correct Complete

Another copy of the same work

Colophon. इति शङ्कराचार्यविरचित आत्मानात्मविवेक समाप्तः ।

विवरणभूतपूर्वम् ।

No 50. आत्मषट्कदीपिका । Ātmashatkadīpikā Substance country made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 22 Lines 15-16 in a page Character, Nāgara Date, 1 Appearance, very old, and worn out Prose Generally correct. Complete

This codex contains the text of the *A'tmashatkadīpikā*, a famous work on the Vedānta Philosophy, and a translation of it in the Bengali language. Anonymous.

Beginning. श्री श्री श्री श्रीगणेशाय नमः ॥ शुभमस्तु ॥ गुरुभ्यो नमः ॥ श्री ॥ आद्या
वा इदमेक एवाय कामीन् ॥ — — — — इह परम आख्यं ब्रह्म (१) ।
दाव कारणं वापि ।

End. अमभावना विपरीतभावनीत्यादकदुरितसङ्गः । परिहृयते (१) परिहृत्य
पञ्चविद्वाद्वा । अवतु ब्रह्म (१) इति । अथास' अथावसमाप्त्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीआत्मवट्कदीपिकाव्याख्यायां प्राक्तनपरिभाषायां सप्तमीध्यायः ।
समाप्त एव शब्दः ॥ क क क शुभं भवतु क क क
विवरणम्—आत्मवट्कदीपिका काञ्चिभिभाषाव्याख्यानसहितम् ।

No. 51. **कर्मानिर्णयः** । *Karmanirṇayaḥ* Substance, foolscap paper, 17×4½ inches. Folio, 11. Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, fresh Generally correct Complete

A work treating of qualities and actions as essential to Brahma, the Supreme Being, entitled *Karmanirṇaya*, and consequently belonging to the Dvaita system of the Vedānta Philosophy, by *A'nandatīrtha*.

Beginning. ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ० ॥ श्रीविद्वत्प्रासाद नमः ॥ ० ॥ य इत्यने विधीमान
शक्तपूर्व सदात्मनः ॥ रमाप्रणयिने तस्मै सर्व्वयज्ञभुजे नमः ॥ १ ॥ महा-
नाथीनाम्नर्था उपसर्गा. ये उपसर्ग्येनभूतानामुपसर्गजति ॥ सधीजति ॥
महद्भाम थाभूत्तु विद्यते ता महाभावा ॥ परस्य ब्रह्मणी यप्रामेष्टादिक
तत्पद्माद्येतात् महत् ॥ महद्भि तत्पर ब्रह्म अशेषगुणपूर्णः ॥ तदेक आहु-
रगुणं ब्रह्मेति ॥ न तद् युक्त ॥ युतियुक्तिविरोधान् तथाहि युतिः ॥ सत्य
विरोधान् ॥ तथाहि युति ॥ सत्य प्रानमनन् ब्रह्म । विशानमानन्द ब्रह्म ।
य. सर्व्वज्ञ. सर्व्वविद् यस्य ज्ञानमयं तपः ॥ तस्यादेतब्रह्मनामरूपमन्
अ ज्ञायने ॥

End. मांमैश्वर्यसि सत्य ते प्रतिज्ञामे प्रियोऽसि मे ॥ विज्ञानमानदमराति दातुः
परापरा (१) विद्वत्तन्त्र सद्भिद् इत्यादि युतियुक्तिभ्यः ॥ ० ॥ मनो

भारतवर्षायाः कर्मणाः कीदृशं रूपं : (१) । अथा नृदिगन्तादाय विद्याय प्रथमी
पिच्छ (१) ॥ ॥

Colophon. इति श्रीमदार्जुनसंहितासंस्कृतभाष्ये विरचिते कर्मणिर्णयः समाप्तः ॥ ॥
श्रीमत्पद्मो विष्णुः सः ॥ ॥ पुस्तकसंस्कृतभाष्यः ।

विवरणम्—प्राक्कृतनिष्ठमुद्रणसंस्कृतभाष्ये विरचिते कर्मणिर्णयस्योक्तं निबन्धः श्रीमदार्जुन
संहितासंस्कृतः ॥

No. 52. कर्मोनिर्णयः । *Karmahinirṇayaḥ Substance country*
made white paper, 12×4 inches. Folia, 9 Lines 2-12 in a page
Character, Nagara. Date, Samvat 1801 Appearance, old Generally
correct. Complete

Another copy of the same work

विवरणम्—पुस्तकम्

No. 53. कल्पतरुपरिमलः । *Kalpataru parimalah Substance,*
country made white paper, 16×6 inches. Folia, 44* Lines, 4-11 in
a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1805† Appearance, not
very old, partly worm-eaten, and written by different hands Prose
Not correct Incomplete (containing the 4th chapter only)

A commentary on the Vedānta Kalpataru entitled Parimala
by Apya Dikshita. Complete work published in Bombay

Beginning. श्रीरामचन्द्राय (१) नमः । आह निरुक्तद्वयदेहात् अथापविशयधीरिति सुख
क्रमेण योगागो तदर्थेदिति (तदर्थेत्वादिति १) आद्यात् प्रधानक्रमाच्च आह
नीचित्यादिति भावः ।

End. कर्मलोपलब्धिविहरणगर्भसंज्ञीपास्तस्यैव दक्षिण अयमर्थो भाष्यकारा
पामिनां श्रुतिं भोगमात्रमर्थं (१) + + इति श्रीमत्पद्मो (१) न भवतीति
स्वयमन्यथा व्याचष्टे तं ब्रह्मलोकमनुमिष्यादिना ॥ ॥

* The fourth chapter has four sections each having separate folio marks.

† The date is evidently inaccurate, judging from the appearance of the
last five folia, which are older than the rest the date may be 1805, but the
other folia must have been written at a subsequent date.

Colophon. इति श्रीमद्वराहकृष्ण + + + शुभ श्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वनाथजी
श्रीरंगराजाभरिवरसूनीरप्यदीक्षितस्य कृतो वेदांतकल्पत + + म'न चतुर्था
ध्यायस्य चतुर्थः (१) समाप्त. श्रीसं० १८५ पीप।

विवरणम्—श्रीरप्यदीक्षितविरचिता वेदांतकल्पतदटीका परिमलाद्या। अत्र चतुर्थाध्याय-
मात्रं वर्तते।

No. 54. कल्पतरुपरिमलः। Kalpataru-parimalah Substance,
country-made white paper, 14×5 inches. Folia, 364.* Lines 2-9 in
a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1885† Appearance, fresh,
but slightly wormeaten in parts, and written by different hands.
Prose. Not correct. Incomplete (containing only the first chapter and
the first two sections of the second).

The first part of the work noticed last from the beginning
upto the first two sections of the 2nd chapter.

Beginning. श्रीं नमः। श्रीगणेशाय नः (१) श्री सरस्वत्यै नमः गुरुभिर्दृष्टमये विष्णुत-
मपि तत्र बोधितं प्राप्तेः। अत्रलंघ्य शिवमधीयन् यथामति व्याकरोमि
कल्पतरु*। कल्पतरुमुपकृत्या (१) कमधिकमाधिरागं (माधिरागं १)
मुपकृत्य। तदते (तदते १) विचार्यमममतिमौद् परिच्छिन्ने ॥ १ ॥ यारंती
निविशते (निविशते १) विदुषा व्याख्यानचानुरीभेदाः। सर्वेषामपि तेषा-
मयमवकाशं ददाति पुत्रकवत् ॥ २

End. परं च सिद्धवद्वैदिकत्वकीर्णमैव रात्रस्य पकायनशाधामूलककल्पमपि
तुच्छीकरोतीत्यलं प्रपञ्चन ॥

Colophon. इति श्रीपादवराहकृष्ण (१) कौशुभश्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वनाथ-
जीरंगराजाभरिवरसूनीरप्यदीक्षितस्य कृतो वेदांतकल्पतरुपरिमल इति-
यस्याध्यायस्य द्विः (१) पादः ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः

विवरणम्—पूर्वोद्धिखितनिबन्धसारश्रुती द्वितीयाध्यायद्वितीयपादावधिकीदृश्यं निबन्धः।

* Each section of a chapter having separate folio marks like the codex
noticed last.

† The date is written at the end only of the first section of the first chapter.

No. 55. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper 12×4 inches. Folia, 100. Lines, 6-11 in a page. Character Nāgara. Date, Samvat 1757. Appearance, old, and worn out in parts. Prose. Generally correct. Incomplete

Only the last section of the first chapter of the work noticed last.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलः अथ निबन्धोपनिषद्महादयः चतुर्थपरिच्छेदमात्रं वर्तते ।

No. 56. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper, 15×5 inches. Folia, 30.* Lines, 2-9 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, fresh Prose. Not correct. Incomplete

Only the last two sections of the second chapter of the same work.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलः अथ निबन्धोपनिषद्महादयः केवलं तृतीयचतुर्थपरिच्छेदौ वर्तते ।

No. 57. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper, 15×5 inches. Folia, 122. Lines, 4-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1885 Appearance, old, and slightly worm eaten in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

Only the last two sections of the third chapter.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलः अथ निबन्धोपनिषद्महादयः केवलं तृतीयचतुर्थपरिच्छेदौ वर्तते ।

No. 58. कैवल्यकल्पद्रुममहितात्ममात्राज्यमिद्विः । Kaivalyakalpa-druma-sahitātma-sāmrājya-siddhiḥ. Substance, country-made yellow paper, 12×9 inches. Folia, 74. Lines, 16-20 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, torn, and writing slightly effaced in parts. Generally correct. Incomplete.

* Each section having separate folio marks.

This codex contains only the first half of the text entitled *A'tmasāmrajya-siddhi*, a work on the Vedānta Philosophy, treating of the universal kingdom of the soul, with its commentary under the name of *Kalpadrūma*, by Gaṅgādhara Sarasvatī, a pupil of Rāmachandra Sarasvatī.

[illegible][illegible]

End of the first half of the Text इत्यं यः कर्मवद्भी भवति परवचः पाबलमन्य-
मपेक्षः खण्डितं वेति स्मरति न च ज्ञानिनामप्यन्यथा । तं सर्व-
मपेक्षमप्यन्यथा विद्या आध्यात्मिकं विदितुं तावदपि महता मुक्तिश्चिर-
तिः सुखमादाय च ॥ १० ॥ १० ॥ १० ॥ ० ॥

End of the Commentary. विष्णुतत्त्वप्रदीपिकायां श्रीमद्भागवतस्य अष्टादशोऽध्यायः समाप्तः

इति श्रुतं दर्शयतीति शास्त्रात्मन्येवास्मात्प्रमाण इति सिद्धं ॥ ५४ ॥
 श्रीः । विधुय विमतश्चातिमातरे परिशेषि न प्रतीति जगदध्यासादधारी
 पोऽत्र दर्जित ॥ श्री ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यश्रीमद्रामचद्र
 सरस्वतीपुत्रपादशिश्येण गंगाधरसरस्वत्याज्यभिमुखा विरचितायामात्म
 सामास्यसिद्धिनाम्नायां कैवल्यकण्ठमुद्रामाख्यायामधारीपत्रकरणाया पूर्वाह्णं
 सप्तम्ये ॥ • ॥

विवरणम् - आत्मसामास्यसिद्धिनामकस्य वेदान्तनिबन्धविशेषस्य कैवल्यकण्ठमुद्रामभिधृतीका
 श्रीगंगाधरसरस्वतीविरचिता ।

No 59. सटीकगौडपादोद्यमाप्यम् । *Sattika gauda-pādīya-bhāṣyam*
 Substance, country made white and yellow paper, 16×8 inches Folio,
 31 Lines, 8-17 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Verse and prose Generally correct. Complete (except
 only the second and third chapters)

This codex contains the text of Gauda pādīya-kārikā, or
 verses on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, with
 the gloss of Śaṅkarācārya and its commentary by Bhagavadānanda,
 a pupil of Śuddhananda.

Beginning of the Commentary श्री श्रीगणेशाय नमः आद्यमपाद्यान्वेनार्हं प्रतिपाद
 यता तत्प्रत्यनीकस्य हेतस्य भिष्यात्ममर्षादुक्तमिदानीं तन्निष्यात्वमुपपत्ति
 प्राधान्येनापि प्रतिपत्तुं युक्तमिति दर्शयितुं प्रकरणोत्तरमवतारणमादौ
 दृष्टान्तमिदं (३१) यं तन्निष्कृतं हृदयमतिमाह

Beginning of Śaṅkarabhāṣya श्रीं नमः प्राप्तिं हेतुं न विद्यते इत्युक्तमिदं
 सेवाद्वितीयमित्यादितुविध्य आगममार्गं तद्विषयस्यापि हेतस्य वैतथ्यं शक्यते-
 धारयितुं (स्वधारयितुं) इति द्वितीयं प्रकरणमारभ्यते वितथ्यस्य (यस्य) ?
 भावी वैतथ्यमसत्यत्वमित्यर्थं कस्य सम्भवेत्ता शास्त्राध्यात्मिकानां भावानां
 पदार्थानां स्वयमेवमवमानागामास्तु कथंति (कथयन्ति ?) मनोविषय प्रमाण-
 कुशला वैतथ्यं हेतुमाह चेतस्यानामिति अतः शरीरमध्ये स्थानं येषां
 तत्तद्दि भाषा उपलब्धये पञ्चेतद्वत्त्वाद्यर्थे न वदति शरीरात् तन्मातुं न
 वितथा भवितुमर्हति ॥ • ॥

Beginning of the Text. श्री ० वैतथ्यं सर्वभाषाणां सप्त चाहुर्मनोविष्यः संप्रत्यानाहुः (१)

भाषाणां संघातलेन हेतुना १

End of the Text. न कश्चिज्जायते श्रीवः संभवोऽस्य न विद्यते । एतत्तदुक्तं सर्वं यत्र

किञ्चिन् प्रजायते ४८

End of Sañkarabhāṣya. तस्मान्न कश्चिज्जायते जीव इत्येतत् पूर्वपूर्वापत्तेर्नीकानां

संभावनासितदुक्तं सर्वं यच्चिन् सत्यस्वरूपे ब्रह्मस्यैवभावमपि किञ्चिन्न जायत इति ४८

Colophon of Sañkarabhāṣya इति श्रीगीर्बिदभगवत्पूज्यपादत्रिपथस्य परमहंस-

परिव्राजकाचार्यस्य शंकरभगवतः कृतावागमशास्त्रविवरणेऽद्वैताख्ये द्वितीये प्रकरणे समाप्तम् १

End of the Commentary. सभाषतोऽज्ञत्वं हेतुकार्त्तव्यं तत्रैव हेतुमरमाह अत इति

हेतुलंतरमेव स्पष्टयति यथादिति उत्तराहं व्यापते पूर्वेषु संघेष्विति शेषः इतिमन्त्रोऽद्वैतप्रकरणपरिसमाप्तिं द्योतयति ४८

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छुहानंद-

पूज्यपादत्रिपथस्यभगवदानंदेन विरचितायां मौढपादीयभाष्यटीकायामद्वैतप्रकरणे द्वितीये समाप्तमगमत् १ ४

विवरणम्—श्रीभगवदानन्दकृतटीकासम्पन्नितमद्वैतभाष्योपेतमौढपादीयकारिकाद्वयोऽयं निबन्धः । पुनर्केऽस्मिन् कैवलं द्वितीयतृतीयप्रकरणे विद्यते । तत्र द्वितीयं प्रकरणं वैतथ्याख्यं, तृतीयस्याद्वैताख्यमिति ।

No. 60. सभाष्योत्तरगीता । *Sabbāṣhyōttaragītā*. Substance, country-made colourless paper, 14×5 inches. Folia, 22. Lines, 11-12 in a page. Character, Nāgara. Date, 1. Appearance, very old, and worn out. Versæ and prose. Generally correct. Incomplete (up to the end of the 2nd chapter only.)

This codex contains the text of the *Uttaragītā* with the gloss of *Gauḍapādāchāryya*.

Beginning of the Gloss. श्रीभवत्यै नमः । अखंडं सच्चिदानन्दमवाप्नुयसमीश्वरं । आत्माममविलाधारमाश्रयेभीष्टसिद्धये । इह खलु भगवानर्जुनो धर्ममेव भगवदुपदिष्टमात्मतत्त्वोपदेशं विषयभीमप्रावश्येन विदुष्य पुनस्तद्वाच्यतस्मात् प्रवृत्तिः ।

इति अद्वैतं इमेदमिति ज्ञानमात्रवशात्तन्मात्रमात्र इति सिद्धं ॥ १४ ॥
 श्रीः । विधूय विमतमतिमतिरे परिशिष्टेन प्रतीचि जगदध्यासाधारी-
 योऽत्र दर्शितः ॥ श्रीः ॥

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्पदमहंशपरिज्ञाशकाचार्यश्रीमन्नमचंद्र-
 सरस्वतीपुत्रवादिनिषेच रंगाधरसरस्वत्याचार्यभिरुवा विरचितायासाग-
 मायामिहिरदास्यादा कैवल्यकण्ठमुभाषायासधारीपञ्चकरद्यालं पुष्पाहं
 सपुष्पे ॥ ० ॥

विशेषम् - आत्ममायाविहितामकल वेदान्तविश्वविशेषन कैवल्यकण्ठमुभाषिटीका
 श्रीमन्नाथमेरुतोरिरचिता ।

No. 59. मटीकगोडपादीयभाष्यम् । *Saṭka-gauḍa-pādīya-bhāṣyam.*
 Substance, country-made white and yellow paper, 16×8 inches. Folia,
 31. Lines, 8-17 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance,
 fresh. Verse and prose Generally correct. Complete (except
 only the second and third chapters).

This codex contains the text of *Gauḍa-pādīya-kārikā*, or
 verses on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, with
 the gloss of Śaṅkarāchāryya and its commentary by Bhagavadānanda,
 a pupil of Śuddhānanda.

Beginning of the Commentary. श्री श्रीमद्योग नमः आद्यमप्राधान्येनाहं प्रतिपाद-
 यता तत्त्वत्वगीकृत्य हेतुस्य निष्कालमर्थादुक्तनिदानौ तन्निष्कालमुपपत्ति-
 माधान्येनापि प्रतिपत्तुं सुशक्यमिति दर्शयितुं प्रकरणोत्तरमवतारयन्नादौ
 दृष्टान्तमिष्य (यः ?) ये तन्निष्कालमितिमाह

Beginning of Śaṅkarābhāṣya. श्री मनः ज्ञाते हेतुं न विद्यते इत्युक्तमिह-
 मेवात्रितीयनित्यादिश्रुतिभ्यः आद्यमप्राधान्येनाहं प्रतिपादयन्नादौ तन्निष्कालमुपपत्ति-
 माधान्येनापि प्रतिपत्तुं सुशक्यमिति दर्शयितुं प्रकरणोत्तरमवतारयन्नादौ
 दृष्टान्तमिष्य (यः ?) ये तन्निष्कालमितिमाह

Beginning of the Text. श्री ० वैतथ्यं सर्वभावानां स्वप्न आहर्त्मनीविषः अस्तस्यानातु (?)

भावानां संघातत्वेन हेतुना १

End of the Text. न कथिञ्चायते जीवः संभवोऽस्य न विद्यते । एतत्तदुक्तं सत्यं यत्र
किञ्चित् प्रजायते ४८

End of Śaṅkarabhāṣya. तस्मात् कथिञ्चायते जीव इत्येतत् पूर्वेषूपायत्वेनीकानां
सत्यानां तदुक्तं सत्यं यद्यिन् सत्यस्वरूपे ब्रह्मण्यणमात्रमपि किञ्चित् प्रजायते
इति ४८

Colophon of Śaṅkarabhāṣya. इति श्रीगीर्वाणभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य परमहंस-
परिमात्रकाचार्यस्य संकरभगवतः कृतावागमशास्त्रविश्वरूपेऽद्वैताख्य तृतीय
प्रकरणं समाप्तम् १

End of the Commentary. स्वभावतोऽत्रलं हेतुकर्तव्यं तथैव ह्येतन्नरमाह अत इति
ह्येतन्नरमेव स्पष्टयति यथादिति चत्वार्यं व्यापटे पूर्वेषु यद्विधिति शेषः
इतिशब्दोऽद्वैतप्रकरणपरिसमाप्तिं द्योतयति ४८

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिमात्रकाचार्यश्रीमच्छुक्लानंद-
पूज्यपादशिष्यभगवदानंदस्य विरचितायां गौडपादीयभाष्यटीकायामद्वैतप्रका-
रणं तृतीयं समाप्तमगमत् ३ ४

विवरणम्—श्रीभगवदानन्दहस्तटीकासम्बन्धितग्रन्थभाष्योपेतगौडपादीयकारिकावृत्तौऽयं निबन्धः ।
पुनश्चोऽयिन् केवलं द्वितीयतृतीयप्रकरणे विद्यते । तत्र द्वितीयं प्रकरणं वैतथ्याख्यं, तृतीयं द्वा-
द्वैताख्यमिति ।

No. 60. सभाष्योत्तरगीता । Sabhāshyōttaragītā. Substance,
country-made colourless paper, 14×5 inches. Folia, 22. Lines, 11-12
in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old,
and worn out. Verse and prose. Generally correct. Incomplete (upto
the end of the 2nd chapter only)

This codex contains the text of the Uttaragītā with the gloss
of Gauḍapādācāryya.

Beginning of the Gloss श्रीभवान्ये नमः । अखंडं सविदानन्दमवाप्तमसौ चरं ॥
आत्मानमजिज्ञासाधारमाश्रयेभीष्टसिद्धये । इह खलु भगवानर्जुनीं धर्मक्षेत्रे
भगवदुपदिष्टमात्मतत्त्वोपदेशं विषयभीमप्रवक्ष्येन विष्णुय पुनस्तदीयमात्मतत्त्वं
यातुं भगवन् प्रच्छति ॥

Beginning of the Text. अर्जुन उवाच ॥ यदेकं निष्कम्बं ब्रह्म धीमातीतं निरञ्जनं ।
अप्रतर्कमविमेषं विनाशीपतिवर्जितं ॥ १ ॥ कारणं धीमनिर्मुक्तं हेतु-
साधनवर्जितं ॥ इदं यद्विजमध्यस्थं ज्ञानं धियस्तदपकं ॥ २ ॥ तत्त्वत्वादेव
सुप्तेत यज्ज्ञानादद्भिर्दि केनव ॥

End. (आति)

Colophon. इति श्रीगीठपादाचार्यविरचितायां उत्तरगीताव्याख्यायां द्वितीयाध्यायः ॥
श्रीभवान्यै नमः ॥

विवरणम्—श्रीगीठपादाचार्यविरचितभाष्यसहितगीताद्वितीयं विवर्णम् ।

No. 61. तत्त्वबोधः । *Tattwabodha* Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 189. Lines, 6-10 in a page. Character, Bengali. Date, S'aka 1652. Appearance, very old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A work on the Vedānta philosophy, entitled *Tattwabodha*, complete in six lectures, viz., (1) *Īś'varavāda* or a discussion on the existence of God, (2) *Jīvavāda* or a discussion on the nature of the soul, (3) *Māyāvāda* or a discussion on *Māyā* or illusion, (4) *Utpattivāda* or a discussion on creation, (5) *Sādhnavāda* or a discussion on religious service, and (6) *Muktivāda* or a discussion on salvation. Compiled by *Lakshminārāyaṇa Dāsa*.

Beginning. श्रीं नमो नमोऽय ॥ सङ्कीर्णकृततासुप्तेषु प्रकृतियंस्तेष्वपि सर्वदा
सत्त्वादिव्यकारिणी भवति यत्तदुपयावन्तया ॥ तत्त्वज्ञेयविशेषपर्यभिधि-
वत्ताव्यमेति स्वयं यत् मानदशास्थितेय प्रकृतिर्ब्रह्मापराव्ये स्थितिः ॥ जीवी
यत्प्रतिविम्बकीऽप्युभयमे भुङ्क्ते च कार्ये फलोऽविद्यायां निजया परापर-
तया ब्रह्मादयां विना श्रुत्या विष्णुज्योष कारणमभी नेहमशान् स्वयं
यद्वत्ता निरपेक्षया खलु विना सुखिन्दुवास्तवतां ॥ अन्तर्यामिनियं जीव-
वदयो जीवेषु कालत्रयेऽविद्यायां विवृतस्य बन्ध सहस्राभिः(१) सङ्घपण्युतिः ॥
कार्ये कारणमभि तत् प्रतिनिधि प्राप्ताभिका विद्याया रूपं व्यापककपता-
मधियतव्याप्तो न तैरीदृशितं ॥ सत्तामात्रवन्तेपि जीवज्ज्योर्ब्रह्माप्ति सत्तामर्त
वेदने जगत्तः सङ्घकलया विद्यानि यत् सत्तया । मन्तेः प्रकृतमती विभेद-
कारणे ब्रह्मेति सर्वं जगुर्वेदा यस्य यदेव जीवज्ज्योर्ब्रह्मचर्यं कारणं ।
मन्तो यस्य धरायदे च तद्विद्वदे विद्यारासदे निर्वाणे सन्त वादसुते स्वय-

मयि ब्रह्मैव तदहम् पुनः । आद्यं जगती यदैव जननी इहा मतां तन्मूर्तेः
नामाशान्तविचारचारुचरितं तन्वीति (?) कथितं सुधीः । लक्ष्मीः नारायणः
कथितं मलयवीथीदयः मताः । विततीति रक्ष्यं यत् इति दामपरं (?) यतः ।
आदावीवरवादश्च जीववादस्ततः परः । मायावादीतत्त्ववादस्ततः साधन-
वादकः मुक्तिवादस्तथाप्यथ ग्रीयाः षड्भौ ममान् ॥

End.

तदन्तरात्मानं ब्रह्मं प्राप्य ततः परमात्मानं धतिपद्यते तन्मैत्रीभूतान्तर्हितं
ब्रह्मणि आदम्भे (?) इति समवीथी (मलयवीथी ?) मीथ इति सिद्धं ॥ ० ॥ ० ॥
नामाशान्तपुराणवेदवचनात्माभीष्ट आशान्तिनामीष्टे भेदविरोधिना निज-
निजव्याख्यानसुखायिता (?) । वीथीधेदमलङ्कृतं निजगुणमाह्वीयकुर्व-
न्वतः शास्त्रशास्त्रविवेकनिष्कलधिदः सन्तः प्रसन्नं च ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon.

इति श्रीलक्ष्मीनारायणदाससंस्कृतलक्ष्मीधायः सभासः ॥ ० ॥ ० ॥ शकाब्दा-
१६५२ ॥ श्रीरामु त्रिवसलु च ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

विवरणम्—श्रीलक्ष्मीनारायणदाससंस्कृतलक्ष्मीधायः कथितं दानिकनिबन्धविशेषः ।

No. 62. तत्त्वमुक्तावली । Tattva-muktāvalī. Substance, country-
made yellow paper, 12×6 inches. Folia, 12 Lines, 7 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A work in refutation of Māyāvāda or the separate existence of
Māyā (ignorance), entitled Tattva Muktvāvalī, by Pūrpānanda
Kavichakravartin, a Gauḍa Brāhmaṇa.

Beginning. ॥ श्रीरामः ॥ अनुगतजनपाना मूर्ध्नुपालकासमरुचतरतमानश्रामनी-
नन्दमानः ॥ बहुकिरणविमानः सर्वेयका विमानः स जयति धृतमात्रः
पुत्रकीडासिमानः ॥ १ ॥ पौराणिकीयं भवतानुमारी प्रातः पुराणं
पठति ब्रह्मं ब्रवीति भक्तः प्रणिधानपूर्व्यं च'दायताप्येनविदितेताः ॥ २ ॥
जीवात्मनोरैक्यमतं विहाय भेदतयीः व्यापयति अतुल्या । इति कूर्तं
तद्वचनप्रमाणं कृतानुमानं बहुधा तनीति ॥ ३ ॥ जीवीयं ब्रह्मणी भिदः
परिच्छिद्यो यतः सदा । इत्यादि षड्भौ भोगा अनुमानेपु हेतवः ॥ ४ ॥
ननु घटपटयोरेकं घटेन वस्तु' प्रमेयत्वात् चमयोर्नहि नहि तदहं यथाह
धमेयमेव स्यात् ॥ ५ ॥ साक्षात्त्वमसीति वेदविषय (' ') वाक्यं तु कवि-
यते तस्याये कुर्वते लोकोपमताविदेर्देयविला मति । तत्त्वयो ज्ञयमेक

Beginning of the Text. अमुं उवाच ॥ यदेकं निष्कलं ब्रह्म श्रीमानीतं निरञ्जनं ॥
 अथाकर्तृविशेषं विनाशोपनिबन्धितं ॥ १ ॥ कारणं योगनिर्मुक्तं हेतु-
 साधनवर्जितं ॥ उदयानुजगन्मध्यं प्रागं सद्यस्तदपकं ॥ २ ॥ तत्त्ववादेन
 सुष्येत यज्जगन्नादुद्दि केनच ॥

End. (आशि)

Colophon. इति श्रीगीडपादाचार्यविरचितायां उत्तरगीताव्याख्यायां द्वितीयाध्यायः ॥
 श्रीभवाम्ये नमः ॥

विरचयम्—श्रीगीडपादाचार्यविरचितमाख्यसहितोत्तरगीताद्वयोऽयं निबन्धः ।

No. 61. तत्त्वबोधः । *Tattwabodha.* Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 189. Lines, 6-10 in a page. Character, Bengali. Date, S'aka 1632. Appearance, very old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A work on the Vedānta philosophy, entitled *Tattwabodha*, complete in six lectures, viz., (1) *Īśvaravāda* or a discussion on the existence of God, (2) *Jīvavāda* or a discussion on the nature of the soul, (3) *Māyāvāda* or a discussion on *Māyā* or illusion, (4) *Utpattivāda* or a discussion on creation, (5) *Sādhanavāda* or a discussion on religious service, and (6) *Muktivāda* or a discussion on salvation. Compiled by *Lakshminārāyaṇa Dāsa*.

Beginning. श्री नमो गवेषाय ॥ सङ्कीर्णमुद्रतामुपेत्य प्रकृतियंस्तेष्वपि सर्वदा
 स्रष्टादिवयकारिणी भवति यत्तदुपयावत्तथा ॥ तत्त्वज्ञेयविशेषपर्यभिधि-
 यत्ताध्यसेति मयं यत् प्रान्तदशास्थितेय प्रकृतेर्ब्रह्मापराख्ये स्थितिः ॥ जीवो
 यत्प्रतिबिम्बकोऽग्रभग्नो मुङ्क्ते च कार्त्तुं फलेऽविद्यायां निजया परापर-
 तया प्राप्तीदयायां विना मत्तया चिज्जङ्ग्योश्च कारणमयी नेहमग्नान् मयं
 यद्गता निरपेक्षया खलु विना मुक्तिरुदात्तुगमो ॥ अन्यामितयेव जीव-
 ददो जीवेतु कालवधेऽविद्यायां विहतस्य मय सहस्राक्षि(१) स्वरूपश्चुतिः ॥
 कार्ये कारणमणि तत् प्रतिविधि प्राप्ताक्षिका विद्याया रूपं व्यापकदृष्टा-
 मधितलस्याक्षि न तैरीक्षितं ॥ सत्तामात्रवतेपि जीवजङ्ग्योर्ब्रह्माक्षि सत्तामरं
 देवर्त्तं जगतः स्तदपकक्षया विद्यामि यत् सतया । प्रकृतेः प्रकृतमती विभेद-
 करणे ब्रह्मेति सत्ये जगुर्बेदा मय यदेव जीवजङ्ग्योर्ब्रह्मस्य कारणं ।
 प्रकृते यस्य परापरे च अङ्गविहृषे विचाराद्ये निर्वाचे खलु चादभुते स्वय-

नपि ब्रह्मेव तद्वत् पुनः । आद्यन्व्यं जगती यथैव मनसो दृश सतां तत्कृतीनां
नामाशास्त्रविचारवाच्यचरितं तन्वाति (१) कथितं सुधीः । सप्तोः नारायणः
कथितं तत्त्वबोधोदयः सतां । वितर्कतीति रद्वयं धत्तुं हृदि दामपरं (१) परः ।
आदावीश्वरवादस्य औपवादस्ततः परः । मायावादीस्तत्त्ववादस्ततः साधन-
वादकः मुक्तिवादस्तथाप्यत्र त्रयोः वङ्गो क्रमात् ॥

End.

तदन्तरात्मानं प्रथमं प्राप्य ततः परमात्मानं प्रतिपद्यते तन्मैकभूतास्तस्मिन्
ब्रह्मणि आदत्ते (१) इति सप्तबोधो (सप्तबोधो १) मोक्ष इति सिद्धं ॥ ० ॥ ॥
नामाशास्त्रपुराणवेदवचनान्यालीया आशाश्रितानीष्टे भेदविरोधिना निज-
निजव्याख्यानसुखायिनां (१) । बोधार्थेदमलङ्कृतं निजगुणेनान्नीप्रकुर्व-
न्वतः शास्त्रज्ञानविवेकनिर्गलधियः सन्तः प्रार्थन्तु च ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥
इति श्रीमत्प्रीनारायणदाससंस्कृतस्तत्त्वबोधः समाप्तः ॥ ० ॥ ॥ शकाब्दाः
१६५९ ॥ श्रीरत्न त्रिवेणु च ॥ ० ॥ ० ० ० ० ० ० ॥

Colophon.

विवरणम्—श्रीमत्प्रीनारायणदाससंस्कृतस्तत्त्वबोधः कश्चिद्द्वैतानि कतिबन्धविशेषः ।

No. 62. तत्त्वमुक्तावली । Tattwa-muktāvalī. Substance, country-
made yellow paper, 12×6 inches Folia, 12. Lines, 7 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A work in refutation of Māyāvāda or the separate existence of
Māyā (ignorance), entitled Tattwa Muktvāvalī, by Pūrṇānanda
Kavichakravartin, a Gauḍa Brāhmaṇa.

Beginning. ॥ श्रीरामः ॥ अनुगतजनपाला मूर्ध्नुपालकालक्षत्रतमालगामनी
नन्दबालः ॥ बहुकिरणविशालः सध्वंशका विशालः स अयति धृतमालः
पुष्पकोशासिमात्रः ॥ १ ॥ पौराणिकीयं समतानुसारी प्रातः पुरातनं
पठति प्रकामं श्रव्येति भक्तः प्रविधानपूर्वकं यथायथास्वयं निविष्टचेताः ॥ २ ॥
औपनिषदीयैकमतं विहाय भेदन्तयोः व्यापयति अमुकम् । श्रुतिं स्मृतिं
संन्यज्यमानं ज्ञानानुमानं बहुधा तनीति ॥ ३ ॥ औवीथं ब्रह्मणी भिन्नः
परिच्छिन्नो यतः सदा । इत्यादि बहुषो त्रयोः अनुमानेषु द्वैतः ॥ ४ ॥
ननु घटपटयोरेकं घटेत वक्तुं प्रमथितान् अमयीर्नष्टि नहि तद्वदयथाहम्
प्रमथयितुं शक्नु ॥ ५ ॥ साक्षात्तत्त्वमसीति वेदविषय (१) वाक्यं तु यदि-
यति तस्याथे कुरुते सकीयमतविद्देशिर्भयिला मतिः । तच्छब्दोऽप्ययमेक-

भेदक इह त्वं तप भेदो यतः पठो भीषमिता तमिव न हि तदाकाये
एतादृशः ॥ ६ ॥

End.

गुणगुणगुणितवाक्ये समयति दीर्घं खलो न जातु गुणं । मणिमयमन्दिर-
मध्ये पश्यति हि पिपीलिका श्विद्रम् ॥ ११८ ॥ ये ममरा कृतधियो तनुते तु
दीर्घं मयन्तु नाम गुणवस्तुनगुणं (?) गुणघातः । आलोकयन्ति किल ये न
गुणं न दीर्घं तं साधवः परमभी परितोषयन्ति ॥ ११९ ॥ पूर्णानन्दकविः
कृतिभंगवती जीवस्य भेदाश्रिता तत्त्वतत्त्वविवेकावाक्यप्रभगा श्रीविष्णुमहो-
त्सवा ॥ साध्वी सुधपदप्रबंधमधुरा तत्पठ्यतां श्रूयतां भी भी भीमवती
यसा (भागवतीतमा ?) मनसि भेदनिर्भवेदाश्रिता ॥ २० ॥ नामालंकार-
युक्ता, मृदुमधुरपदमालासम्बद्धितयोः पीयूषप्रख्याकाप्रकरमुललिता साह-
सर्वोच्चलांगी विज्ञानानन्देकमणि (: ?) गुणगुणसुभगाधीवनिर्भेन हीनी
(ना ?) मन्त्राणां कंठदेशे निवसतु सततं तत्त्वसुक्तावलीयं ॥ १२१ ॥

Colophon.

इति श्रीगीकपूर्णानन्दकविप्रकवर्षिविरचिता तत्त्वसुक्तावली मायावादद्वयणी
समाप्ता ॥

विवरणम्—श्रीपूर्णानन्दकविप्रकवर्षिविरचितमायावादविद्वेषतत्त्वसुक्तावलीनामकोट्यं निबन्धः ।

No. 63. तत्त्वसुक्तावली । Tattwa-muktāvalī. Substance, country-
made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 11. Lines, 8-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn
out, torn, and writing effaced throughout. Verse. Not correct. Complete.

Another copy of the same work.

विवरणसूक्तपूर्वम् ।

No. 64. तत्त्वसुक्तावली । Tattwa-muktāvalī. Substance, country-
made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 8. Lines, 6 in a page.
Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse, Generally
correct. Complete.

A third copy of the same work.

विवरणसूक्तपूर्वम् ।

No. 65. तत्त्वयोगविन्दुः । Tattwa-yogavinduḥ. Substance, country-made white paper, 9×3 inches. Folia, 22. Lines, 2-9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1847. Appearance, old, and slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains a work treating of several kinds of Rāja Yoga, entitled Tattwa-yogavindu, by Paramahaṁsa Rāmachandra.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीं श्रीनिरंजनाय ॥ अद राजयोगप्रकारी लिख्यते ॥ राजयोगस्य इदं फलं येन राजयोगेन अनेकराज्यभोगसम एव ॥ अनेक-
वार्षिकविनीदप्रेक्षणे समय एव बहुतरकालं शरीरस्थितिर्भवति । स एव
राजयोग ॥ तस्य एते भेदः (दाः १) ॥ क्रियायोगः ॥ ज्ञानयोगः ॥
तर्कयोगः ॥ हटयोगः ॥ कर्णयोगः ॥ लययोगः ॥ ध्यानयोगः ॥ मन्त्रयोगः ॥
लक्ष्मयोगः ॥ वासनायोगः ॥ शिवयोगः ॥ मन्त्रयोगः ॥ अद्वैतयोगः ॥ राज
योगः ॥ सिद्धयोगः ॥

End. आसनं दृढं कर्तव्यं ॥ पवनः स्थिरः कर्तव्यः ॥ एतादृशः कपिश्रियमः
सिद्धस्यनीलं (१) ॥ ॥ ॥ मनःपवनाभ्यां यदा सद्ब्रजानन्दः स्वरूपेण प्रकाशते
सद्ब्रजतो योगः कथ्यते ॥ राज + + + चक्रपट्टकनाम कथनं ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसा (१) श्रीरामचंद्रविरचिततत्त्वयोगविन्दुः समाप्तः ॥
प्रथमस्तु ॥ श्रीरत्न ॥ संवत् १८४७ ॥ ॥ रामः रामः ॥

विवरणम्—श्रीरामचंद्रविरचिततत्त्वयोगविन्दुनामकराजयोगविषयकः कविप्रियम् ।

No. 66. तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्या । Tattwa prakāśikāvyākhyā
Substance, country-made colourless paper, 12×5 inches. Folia, 41.
Lines, 10-11 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance,
very old, worn out, torn, and writing destroyed in parts. Prose
Generally correct. Incomplete.

A commentary on Tattwa Prakāśikā. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्योन्मयी नमः ॥ श्रीरत्न ॥
यत्नं भवतु ॥ श्रीम् ॥ लक्ष्मीकरतर्कालीजालनीयपदांशुः ॥ प्रथमाभि
प्रेक्षणीयं द्वैतावकाशनिर्णयः ॥ श्रीमदानंदतीर्थपाचार्यचरणोदरद्वय ॥ शिवेद्रादि-
शिवीभूयामादशादभिवाद्ये ॥ २ ॥ जयतीर्थमुनीश्वरा भगवत्पादक मुदमपि
तत्त्वप्रकाशिकान्द्यायां ययामति विहंगम्ये ॥ ३ ॥

भेदकः इह खं तत्र भेदो यतः यही खोपनिता खमैव न हि तदाकार्य
एतादृशः ॥ ६ ॥

End.

गुणगुणमुक्तिवाक्यं श्रवयति दीपं खली न जातु गुहं । मणिमयमन्दिर-
मध्ये पश्यति हि विपीलिका चिद्रम् ॥ ११८ ॥ ये भस्वरा हस्तमिथी तनुने तु
दीपं पश्यन्तु भाम् गुणवस्तुनगुहं (?) गुणज्ञाः । आधीकयन्ति किल ये च
गुहं न दीपं ते साधवः परमभी परितोषयन्ति ॥ ११९ ॥ पूर्वानन्दकवेः
हृतिर्भगवतो जीवस्य भेदाश्रिता तत्तात्त्विकविदेकवाक्यभगा श्रीविष्णुभक्तै-
र्मता ॥ साधो मुग्धपदप्रबन्धमधुरा तत्पठ्यतां श्रूयतां भी भी भीमवतो-
न्मता (भागवतोन्मता ?) मनसि चेदङ्गिर्भवेद्भाङ्गिता ॥ १२० ॥ नाभालंकार-
युक्ता खदुमधुरपदव्यासस्तत्त्वर्द्धितयोः श्रीगुणप्रज्ञावाक्यप्रकरमुत्पत्तिता आह
सर्वोत्पत्तिगौ विशाखानन्दैकमुनि (: ?) गुणगणमुभगाधोपनिशेन हीनी
(ना ?) भक्तानां कंठदेशे निवसन्तु सततं तत्त्वमुक्तावलीयं ॥ १२१ ॥

Colophon.

इति श्रीगीडुपूर्वानन्दकविक्रवर्त्तिविरचिता तत्त्वमुक्तावली मायावाददूषणी
समाप्ता ॥

विवरणम्—श्रीपूर्वानन्दकविक्रवर्त्तिविरचितमायावादविदूषणतत्त्वमुक्तावलौनामकीर्त्ये निबन्धः ।

No. 63. तत्त्वमुक्तावली । Tattwa-muktāvalī. Substance, country-
made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 11. Lines, 8-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, f Appearance, very old, worn
out, torn, and writing effaced throughout. Verse. Not correct. Complete.

Another copy of the same work.

विवरणम्—श्रीपूर्वानन्दकविक्रवर्त्तिविरचितमायावादविदूषणतत्त्वमुक्तावलौनामकीर्त्ये निबन्धः ।

No. 84. तत्त्वमुक्तावली । Tattwa-muktāvalī. Substance, country-
made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 8. Lines, 6 in a page
Character, Bengali. Date, f Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A third copy of the same work.

विवरणम्—श्रीपूर्वानन्दकविक्रवर्त्तिविरचितमायावादविदूषणतत्त्वमुक्तावलौनामकीर्त्ये निबन्धः ।

No. 68. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 138. Lines, 8-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and written by different hands. Verse and prose. Generally correct. Complete. *

This codex also contains the text of Pañchadaśī and its commentary, Padadīpikā.

विवरणानुरूपम् ।

No. 69. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country made white paper, 12×5 inches. Folia, about 200. Lines, 3-12 in a page. Character Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and written by different hands. Verse and prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work. The folia are in such disorder that it is with great difficulty that the complete work can be made out.

विवरणानुरूपम् ।

No. 70. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country-made yellow paper, 13×6 inches. Folia, 46. Lines, 6-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh Prose and verse. Generally correct. Incomplete (two chapters only).

Another (incomplete) copy of the same work.

विवरणानुरूपम् ।

No. 71. पञ्चीकरणविवरणम् । *Pañchīkarana-vivaranam* Substance, country-made white paper, 7×3 inches. Folia, 14. Lines, 5-9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not very old. Prose. Generally correct. Complete

* पुस्तकस्यास्य प्रारम्भभागे श्रीकण्ठोऽधिको द्रव्यते श्रीदशैश्वर्य नाम. ॥ यद्व्याख्यातव्यं यद्व्याख्यातव्यं । ते तत्राऽऽदिदानं कुर्वेद्व्याख्यातव्यं ।

End. (भानि)

Colophon. (भानि)

विवरणम्—तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्यादीयं निबन्धः ।

No. 67. पञ्चदशीव्याख्या । Pañchadaśīvyākhyā. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 188. Lines, 1-20 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1634. Appearance, very old, worn out, torn, and writing spoiled in parts. Verse and prose. Generally correct. Incomplete (having only 13 chapters out of 15,; chapters 13 and 14 are wanting).

This codex contains the text of the Pañchadaśī, a famous work on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, and a commentary, entitled Padadīpikā, by Rāmākṛishṇa, a pupil of Vidyāranya.

Beginning of the Commentary. श्रीगुरुवे नमः ॥ श्रीम् ॥ ॥ गत्वा श्रीभारतीतीर्थ-
विद्यारण्यमुनीवरी । प्रत्यक्षत्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥ १ ॥

Beginning of the Text. भूतः श्रीमत्करोतु देवगुणपादास्तु जगन्ने ॥ सविधायमहासीद-
वाहयामैककर्मणे ॥ १ ॥ गत्वा श्रीमत्करोतु देवगुणपादास्तु जगन्ने ॥ सविधायमहासीद-
वाहयामैककर्मणे ॥ २ ॥

End of the Text. प्रोवाहविहरीनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ॥ पादाय प्राणिनः सर्वान् प्राणि-
नान् शुद्धमानसान् ॥ १० ॥ १५ ॥

End of the Commentary. यं यमुपमं हरति ॥ ब्रह्मानंदेति ।

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाशाधिप्रीभारतीतीर्थ-
विद्यारण्यमुनिवर्ण्यं क्रियते श्रीरामलक्ष्णाया विदुषा विरचिते ब्रह्मानंदे-
विषयानंदी नाम पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ १५ ॥ ॥ इति पंचदशीतमं प्रकरणं चो-
त्तमम् ॥ ७ श्री ॥ यं यमुपमं हरति ॥ १६१० ॥ आषाढ शुद्ध १६ मतिदिने
लिखितं दत्तारामोपाधिका नामाभिधानेन काशीमध्ये रामभक्त्यु ॥ कल्याण-
भूषात् ॥ श्रीलक्ष्मणेन नमः ॥

विवरणम्—सटीकपंचदशी । ततः पञ्चदशमु प्रकरणेषु तयोदशतुर्दशप्रकरणे न सः ।

सर्वेदने यज्ञज्ञानं प्रयुज्यते (१) पितृनां वा स्वनाथा चीपमं हारं दृग्मयति ।
 अनस्तायत्रमिहार्थमुदयाकरसूनुना ॥ ईश्वरप्रत्यभिज्ञायसुखलीनोपपादितः ।
 यस्य कस्यचित्तोद्भावं आत्माद्यपेक्षा विदिति सर्वोपकारिकात्सुखम् अथ-
 ज्ञेन सिद्धिः परापररूपा यथा स्यादिति सहाकलं स्वदयाकरस्य पुत्रः श्रीमा-
 नुषलदेवोऽप्यपरमगुरुर्हृद शम्भुमकार्षीदिति प्रसिद्धा अनः प्रवर्तते इति
 प्रवर्तनाद्वारेण सीऽनुयच्छीतो (१) भवति इत्युभयमात्मनिर्देशः प्रयमिति हृदयं
 गमनात्पदपिगतैरानीतेति शिवं १८ ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीमहात्मदेश्वरश्रीमदाचार्याभिनवगुप्तविरचितायां
 प्रत्यभिज्ञानसूत्रविमर्शिन्यां सत्त्वार्थसयज्ञाधिकारे प्रथममाद्रिकम् ॥ । एषाभि-
 नवगुप्तेन सूत्रार्थप्रविमर्शिनौ रचिता प्रत्यभिज्ञायां सप्तौ हस्तिसंमुद्रा ॥ वाक्य-
 प्रमाणपदतत्त्वसमागमायाः साक्षीपयोगसुपर्याप्तसूतः (लसुतः १) सत्राख्यान्
 भोगान्दान् जलमयां च न सम्यगुच्यं सुज्ञाकर्मैकमिह श्रीशिवितुं समीपः
 आत्मानमनभिज्ञाय विवेक्तुं योऽन्यदिति तेन भीतेन किं चार्थं प्रवेऽच्छिन्
 कोभवानिति ॥ धर्मसम्पु ॥ समाप्ता ईश्वरप्रतिभिज्ञा (प्रत्यभिज्ञा ?) ॥

विवरणम्—श्रीमदभिनवगुप्ताचार्यविरचितविमर्शनीनामसंक्षिप्तचिन्तामूलदेवततत्रप्रत्यभिज्ञासूत्र-
 हृदयार्थ निबन्धः ।

NO. 74. ^{Prabodha Sudhakarah Subhānec,} ^{Prabodha Sudhakarah Subhānec,}
 country-made yellow paper, 10×5 inches Folia, 23. Lines, 9= 10 in a
 page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1903; Bengali Era 1253;
 A. D 1946. (1816 ?) Appearance, fresh. Verse. Generally correct
 Complete.

A work on the Vedānta Philosophy treating of knowledge,
 entitled Prabōdha Sudhākara, or the moon of knowledge, by Śīrya
 Daivajña.

Beginning.

श्रीमद्वेदाय नमः ॥ श्रीं निव्याकन्देकदपं सविष्ठाव' स्वयंज्योतिः उदयो-
 त्तममजनीमं वन्दे श्रीवाद्वाधीमम् १ यं वसंथितुं साक्षात्पुनरपि सूक्तैव
 (सूक्तैव ?) मौनसावजति सीऽप्याकं सनुजानां किं वाची गोषरी भवति १
 यद्यप्येवं विदितं तथापि परिभाषिणी भवेदेव अज्यायशास्त्रज्ञानं दूरिधितम-
 कीर्तनाभायः १ कर्त्तारं कर्मिदवाधैरव्यासज्ञानमतायैः पुत्री विना विद्यते
 सुहृदधिकारिता न ह्यात् वैराग्यमायभाध' (क १) वीधी मज्जिदेति
 मदितम् सुखैः साधनमादी तत्र विद्यमाने विद्वत्ता प्राप्ता (प्रोक्षा ?) ।

नारं । काण्डं विचारमुपिहमधुना, कथ्यते परं । तत्र पूर्वं य उक्तीर्ह्यः
स एवेहापि भण्यते । पुनरुक्तं न च व्याख्यमेकप्रवचनन्तरीः ॥ एकादशे-
ऽपि च सति नैवास्य पुनरुक्तता । याज्ञवल्कीयकाण्डस्य रूपप्रतिप्रधानतः ॥

End. (Not ligible).

Colophon. (Do).

विवरणम्—परमहंसपरिव्राजकश्रीसुरेशराचार्यविरचितरुद्रदारण्यकवार्तिकद्वितीयं दिव्यम् ।

No. 79. बौद्धाधिकारमूलम् । *Bauddhādīkārā mūlam* Substance, country made yellow paper, 18×5 inches. Folia, 49 (of which fol 1 is wanting) Lines, 8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete, (except fol. 1).

Another copy of the work noticed in No. 37, though under a different name.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 80. बौद्धाधिकारटीका । *Bauddhādīkāra tīkā*. Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 119, (of which fol. 1 is wanting). Lines, 4-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete, (except the first folio).

Another copy of the work noticed in No. 44.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 81. ब्रह्मसूत्रवृत्तिः । *Brahma-sūtra Vṛtṭiḥ*. Substance, country-made yellow paper, 11×3 inches. Folia, 11. Lines, 5-15 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not old. Verse and prose. Generally correct. Incomplete.

A short commentary or Vṛtṭi by Rāṅganātha on the aphorisms of Vyāsa, generally known as *Brahmasūtra* or *S'ārīrakasūtra*, which has been rendered into verse by Vidyānanda Muni. It is based on Saṅkara's *Bhāṣya*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगदाधराय नमः ॥ श्रीं ॥ प्रत्यक्षीति. मरुदं तस्य-
वायनसमीपरम् । श्रीवासुदेवं साष्टाङ्गं प्रणम्य सकर्मदं ॥ "विद्यामन्त्र-
कृतैः श्रीकैर्नृसिंहाय नमः ॥" संहमज्यासमूहाणां वृत्ति भाष्यानुसारि-
णीम् । आनंदाय मया दानपरागायां ज्ञापयन्ताम् । लिख्यते रंयनायेन
विश्वज्जलमनीहराम् । तेषु श्रीकेशु मध्ये—एकी विषयसंदेहः पुण्यपक्षोऽव-
भासकः । श्रीकौण्डिनीचमिदांतवादी सगतयः स्फुटाः ॥ शास्त्राध्यायं तथा
पादं व्यायमगतमस्तिषा । शास्त्रादिविषये ज्ञाते न तत्संगतिरुक्तताम् ।

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—श्रीरत्ननाथकृतब्रह्मसूत्रवृत्तिरूपीऽयं निबन्धोऽसंपूर्णः ।

No. 82. शास्त्रदर्पणः । *Sāstra-darpaniḥ* Substance, country-
made colourless paper, 15×5 inches Folia, 45. Lines, 4-11 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out.
Prose. Generally correct. Incomplete

A work treating of the knowledge of the Supreme Being
(Brahma), as also of the means of acquiring such knowledge, entitled
Sāstradarpaṇa, by Amalānanda Yati

Beginning. ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ तदंतरप्रतिपत्ती ररुति (१) संपरिषक्तः प्रप्रनिदपणा-
भ्याम् । अविरोधेन वेदान्तैश्च ब्रह्म निदपितं तन्मात्रिसाधनं ज्ञानं सीपाय-
मिहीत्यने ।

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—श्रीमदमलानन्दयतिविरचितशास्त्रदर्पणमिष्वब्रह्मज्ञानतत्साधनविषयकोऽयं निबन्धोऽ-
संपूर्णः ।

No. 83. ब्रह्मसूत्रभाष्यम् । *Brahma-sūtra-bhāṣyam*. Substance,
country made white paper, 8×3 inches. Folia, 89. Lines, 6-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, almost fresh.
Prose Generally correct. Incomplete, (beginning with the 2nd
chapter)

विवरणम्—श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचितभामतीनामकब्रह्मसूत्रभाष्यटीकायास्तृतीयचतुर्थाव्या-
योः कतिपादा नव सन्ति ।

No. 85. वेदांतकल्पतरुः । Vedānta Kalpataruḥ. Substance,
country-made white and yellow paper, 15×5 inches Folia, 440, (each
section of a chapter having separate folio marks). Lines, 4-14 in a
page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not old Generally
correct Incomplete

A commentary on Śaṅkara's Bhāṣhya of the Brahmasūtra,
entitled Vedānta Kalpataru, by Amalānanda Vyāsāsrama.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगीपालाय नमः ॥ श्रीगुरुवर्येभ्यो नमः ॥ श्रीमत्-
सरस्वत्ये नमः ॥ श्री ॥ यदज्ञातं जीवैर्बहुविधजगदिभमभरं विदद् यदज्ञान-
क्षलमलिनतायीककलितं ॥ तदुद्भूतज्ञानप्रसूतसुखसत् ब्रह्म परमं नमस्तथा-
प्रत्यक्षश्रुतिश्रुतिश्रिरीभिः प्रकटितम् ॥१॥ बोधाभीष्टशतैरवीधतिमिरं ह्यथोभयं
दारयत् प्रज्ञावारिधिमुपतिं च गमयन् श्रीम रुद्रीदेति यः ॥ तं ससारसुख-
रश्मिजनितकोशापहं दक्षिणामूर्तिं निर्मलयोगिचिन्त्यचरणाभीज भजे शंकरं
॥२॥ मायानुमीलमलमकुंभदलनमोद्भूतसन्मीलकषीतालंजतसत्सुखादयवपुः
श्रीमान् वरकंडीरवः ॥ प्रज्ञादीकगिरः प्रमाणनविधी दिव्याकृतिस्रमती नियातः
प्रकटीभवत् स हृदयाभीजे समार्थजितं (१) ॥३॥ लजितैः पदविन्यासेषां
नृत्यति त्रिभुवनदरंगेषु ॥ सप्तास्त्रवेदवाद्यैः सरस्वतीं तां नमस्तथाः ॥ ४ ॥
भजमानविघ्नमिहिकुटालमिश्र करेण रदं । दधतं भङ्गागणेशं प्रणीमि
सकलैष्टसंपद ददतं ॥ यन्नायसूत्रयथितामवीधर्मांरभगर्भश्रुतिपद्ममाला ।
प्रसाधयत्यहयमात्मतत्त्व त व्यासमाद्यं गुरुमातर्तामि ॥५॥ वेदांतार्थतदा-
भासचोरनीरतिवेकिम नमानि भगवत्याद परमहंसधुरंधरम् ॥ ७ ॥ स्या
प्रत्यक्षुष्यब्रह्मदयारचितवियहं । यथायातुभवानदपदगीत गुरु गुणः ॥ ८ ॥

End.

(नान्ति)

Colophon of the first section of the fourth chapter. इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राज-
कानुभवानंददण्डपादमिश्रपरमहंसपरिब्राजकभगवद्भट्टमाधवतट्टस्य व्याख्यापरभास-
कधरस्य ज्ञातौ वेदांतकल्पतरौ चतुर्थाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ ५१ ॥ श्री
तत्त्वत् ॥ ६ ॥ श्री ॥ ६ ॥ श्री ॥

विवरणम्—श्रीमदमलानंदव्यासायमविरचितब्रह्मसूत्रवीथयश्वरभाष्यटीकाकल्पतरुनामकीर्त्यं यद्यः ।

No. 86. वेदांतकल्पतरुः । Vedānta Kalpatarū. Substance, country-made colourless paper 14×6 inches. Folia, 292. Lines, 7-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

This codex contains the first and third chapters of the same work, both incomplete, the former wanting the first two folia as well as foll. 18-20 and foll. 24-100, and the latter wanting the last section.

विवरणानुपूर्वम् ।

No. 87. भामती । Bhāmātī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 266, (of which the first two are wanting). Lines, 1-15 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and written by different hands. Prose. Generally correct. Incomplete, (upto the end of the third chapter only).

Another (incomplete) copy of the work noticed in No 84.

विवरणानुपूर्वम् ।

No. 88. ब्रह्मसूत्रभाष्यरत्नप्रभा । Brahma-sūtra-bhāṣhya Ratna-prabhā. Substance, country-made white paper, 16×6 inches. Folia, 81. Lines, 8-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worm-eaten slightly. Prose. Generally correct. Incomplete, (containing the fourth chapter only).

A commentary on the Sārīra Bhāṣhya of the Brahmasūtra, entitled Ratna Prabhā, by Govindānanda.

Beginning. (नाति)

End.

मानादिष्वयं यथातः कील्य सधनं दद्यादिति । शारीरकस्य (सूत्रस्य) इति आख्या-
सतां सुदी । चेतनामी कल्पसायी सर्वं कर्ता एतद्वदः । यतोऽपि दीक्षाग्रहः
स्यादिकेवेति शास्त्रनाम् (१) । ब्रह्मसूत्रोऽपि यतोऽपि ब्रह्मसूत्रमुदने कील्यमात्रं
इति च कीली कील्यं शास्त्रनामवद्वयुतां कील्य राणां ब्रह्मः । समा. क. ला.

द्वितीयं इति हतमननाभायस्वप्रभायां भाष्यमन्वेकमुभा रघुवरचरणाभीष्ट-
युक्तं प्रपन्ना ॥

Colophon. इति श्रीमत्पद्मसंभवादिप्रज्ञापाद्याश्रीमद्गोपायसरस्वतीपुण्यपादिकृष्णश्री-
गीर्विदार्ढ्यमगवत्कृती शारीरकमीमांसायाख्यायां स्वप्रभायां चतुर्धाध्यायस्य
चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ श्रीगुरुवे नमः ॥ सविदानंदायने नमः ॥ श्री (लि १)
चित्त प्राज्ञवर्तेषु भगवते ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥

No. 80. भेदधिकारसत्क्रिया । *Bhēdadhikkāra-satkriyā*. Sub-
stance, country-made colourless paper, 13×3 inches. Folia, 118. Lines,
3-9 in a page. Character, Nagara. Date, 1st Appearance, old
Prose Generally correct. Complete.

A commentary on *Bhēdadhikkāra*, a work refuting the arguments
in support of the *Dvaitavāda* doctrine, entitled *Bhēdadhikkāra*
Satkriyā, by *Nārāyaṇas'rama*, a pupil of *Nṛsiṃhās'rama*.

Beginning. श्रीवसिंहाय नमः ॥ १ ॥ स्वप्नामायायज्ञा व्रतमहिमनि ब्रह्मणि परे जगज्जाल
जातं स्फुरति + + यतायोक्तममरं । विरिचिद्योगेविदग्धनर-
तिर्यक्जगुभिदा कृतीती भूमाज निरवधि सदानदघनचित् ॥ १ ॥ कामते
कलितं यत्न परवेदिकमलकैः भक्तमुक्ती समीर्द्धं सं वृत्तिं च गुरु भजे ॥ २ ॥
समीरभावभादेव दुर्वृत्ती गौरवास्ततिः ॥ तथापि भेदधिकारसत्क्रियां यद्वया-
रभे ॥ ३ ॥ यद्यपि कृतिष्णुतातिहास (कृतीतिहास) पुराणानामै क्रिया-
समभिव्याहारेण जगद्विदाने सर्वत्र परमात्मनि सजातीयादिष्वमलभेदी
निदिती निविष्टश्च यद्यपि चावमवद्विषाद्वरायणभगवत्पादादिभिः पूज्या-
चार्यैस्तरभवाधिकरणादिवाद्यती भेदसत्ता निराकारि । तथापि कीचित्
ओत्प्रेत्य परिकल्पितपारिभाषिकगुह्यकलापाकुलीकृतांतःकरणाभेदसंज्ञा
संभावयती न शुभ्यादिसिद्धादितोयधिदाय्यात्मनि यदां वधंति । तत-
स्तत्त्वोद्घातये समलभेददुर्निश्चयलप्रकटनाय च यमारभमाक्षत्परिसमासादि-
फलकमीवरतत्वातुत्तरणं संमलं भगवानुहितं मिथ्याशिराष्टं प्रकटयन् प्रकर-
णादिविषयश्च सूचयन् श्रुतवस्तुमरूपं सत्यव्यवसायं निर्दिशति ।

* We find at the end the words, "अनुगुप्तमृतेकैः (अनुगुप्तमृतेकैः) संयुते
माहे । अनु=6, गुरग=7, भूत=5, एज=1, or 1576. But the codex does not
appear to be so old ; it may be the date of the work.

End.

सुखान्मिन्द्रनीलमणिमालां कश्चिद्विचार्य काशमणिमण्डपाभांया नृपयन्धि
नेतायता सा प्राथं हमेव्यत इत्यर्थः । वेदांतहृदयिनि विततं विद्युत्सर्प-
मार्गमपवर्गपदाधिरोहः । श्रीमद्वग्ज्जन्मसुखसमस्तार्थकसाध्याय 'यत्तु यद-
नुक्तमस्तदोषाः ॥

Colophon.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यभगवत्प्रसिद्धाय (स १) श्रीपरमपरिचरय
निरतनारायणायमविरचिता भेदाधिकारसत्क्रिया समाप्ता ॥ श्रीकृष्णः
श्रीणाम् ॥ षष्ठस्तुरगस्तकैः (भूतैः १) संयुते आके दीयन्मन्त्रनिधेय
चोद्वन्त्रे पुरे श्रेष्ठनिरमलमतीना वीरये श्रीदण्डा मनिखसत्ता (१) भेद-
विचारटीका ॥ १ नारायणायमविरचितभेदाधिकारसत्क्रियाः ॥ लिखिता हरिणा
कायना सत श्रीयवता सदा ॥

विवरणम्—श्रीनारायणायमविरचितभेदाधिकारसत्क्रियाख्यभेदाधिकारटीकाद्वयोदयं निबन्धः ।

No. 90. महावाक्य विवरणम् । Mahāvākya Vivaranam. Sub-
stance, country-made white paper, 10×1 inches. Folia, 21. Lines, 9-11
in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not fresh.
Prose. Not correct. Incomplete, (containing the first chapter only).

A work explaining certain Mahāvākyas or noted sayings, such as
'तत्त्वमसि', &c., eleven in number, entitled Mahāvākya-vivaraṇa.
Anonymous.

Beginning. श्रीवशिष्ठाय नमः ॥ यस्य ज्ञानं (ब्रह्मज्ञानं ?) प्रभावेन दृश्यते सकलं
जगत् । यज्ञज्ञानाद्वैयमा (१) प्रीतिं यच्च ज्ञानायमे नमः ॥ अथ ब्रह्मज्ञानाय
वेदांतमहावाक्यार्थं विचारद्वयानः (१) ।

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—महावाक्यविवरणाख्यमहावाक्यार्थविचारकीदृशं निबन्धः ।

No. 91. मतझुहतिः । Mataḥgavritiḥ. Substance, country-made
white paper, 13×5 inches. Folia, 116. Lines, 13-15 in a page.
Extent, 1800 śloka. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance,
very old. Prose. Not correct. Incomplete.

A commentary on the aphorisms of Matañga. Matañga was an ascetic who worshipped God Śiva in a lonely place in the Himālayas. Pleased with his devotion, the God appeared before him and offered him the boon of salvation, but Matañga asked instead for the power of spreading superior knowledge among mankind. Accordingly, Śiva inspired him with a knowledge of these aphorisms, which are divided into four Pādas, viz., (1) Vidyā Pāda, (2) Kriyā Pāda, (3) Upāya Pāda, (4) Siddhi Pāda, treating of the six categories (षडर्थ), (1) Yati, (2) Vidyā, (3) Bhūta, (4) Bhōgya, (5) Dharmādharmā, (6) Upāya. Though generally agreeing with the principles of the Vedānta, it has rather the character of a Śaiva A'gama, as God Śiva occupies in the Sūtras the place of the Parabrahma of the Vedāntists. The author of the commentary is Rāmakaṇṭha Bhaṭṭa, son of Nārāyaṇa Bhaṭṭa. The codex contains the first or Vidyā Pāda only.

Beginning. श्रीहरये नमः ॥ अथ कथं ॥ भगवन् देवदेवेश ब्रह्मविष्णुह्रिनायकः ॥१॥
आदिगणजटाचूडरीपितार्द्धेन्दुशेखर ॥ व्याघ्रचर्मपरिधान तद्वह्नि व्यालवेधन ॥
नित्य शत्रुघ्नगानीकमेव्यमान दयानिधे ॥ २ ॥ ललाटनेत्रसप्तार्चिर्दग्धविपुल-
भग्नय ॥ अभीधिमन्दनी (?) इभूतविषमौलितकंधर ॥३॥ क्रियाचये प्रसादेन
तवाकाभिः स्तुते पुरा ॥ अधुना ज्ञानपादं तु श्रीतुमिच्छा मरीयसी ॥ ४ ॥
वर्षन्ते तासुपाकथु (?) महंस्वस्वाकमिधर (?) ॥ अधिकारे वयं देव निपुक्ता
भवता यतः ॥ ५ ॥ ज्ञानसाधोधिकारो हि मुक्तिश्च व्यक्तीयर ॥

End of the Vidyāpāda. आद्यानां प्रधानत्वेन संयद्गीतानां (?) यत्नादिपदार्थानां यः
आविर्भावः क्रमपरमस्य दुर्किरनुमानं तथा विद्यात्मकोऽयं पदार्थः कथित
इति व्याख्यानाद्योपसंहारः अथ व्याख्येयीपक्रमः क्रमात्मकीदृक्रमस्तत्वावतः
प्राक् सूचिनी धीम सुने यथार्थं आङ्गदिति (?) क्रियापादः अधुना व्याख्येय
इति ॥ * ॥ * ॥ * ॥ इति नारायणभट्टात्मजभट्टरामकठविरचितार्थां मर्तग-
हसौ भोग्यपदार्थप्रकरणे इति विद्यापादः समाप्त ॥ * ॥ * ॥ श्री शिवापित-
मस्तु ॥ ० ॥ यथसंख्या १८०० ॥ * ॥ ॥

विवरणम्—मतङ्गजीतनीम मतङ्गसूत्रटीकादयोऽयं निबन्धः श्रीरामकठभट्टविरचितः । मतङ्ग-
सूत्राणि च मतङ्गनाथा केनिचिन्मुनिना तपस्यया शिव सन्नीत्य तत्प्रसादाद्विरचितानि ज्ञानविषय-
काणि । संक्षेपतः सूत्राणि तानि चतुर्भिः पादैर्विभक्तानि । ते च चत्वारः पादा यथा । प्रथमो
विद्यापादः, द्वितीयः क्रियापादः, तृतीयः उपायपादः, चतुर्थः सिद्धिपादः । तेषु च षट् पदार्थां

विवेचिता; (१) वीतिपदार्थः (२) विद्यापदार्थः (३) मृतपदार्थः (४) भोग्यपदार्थः (५) चर्माधर्मपदार्थः
(६) जमायपदार्थः । पुस्तकेशिन् विद्यापादसाधं चर्माधर्मः । वस्तुतः शैवात्म्यसंज्ञेय परिचयगोचिता ।

No. 92. मुक्ताफलम् । Mukṭāphalam. Substance, country-made [white paper, 12×6 inches. Folia, 110. Lines, 9-14 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1851. Appearance, not very old, but slightly worm-eaten throughout. Verse and prose. Generally correct. Complete.

This codex contains the text of Mukṭāphala, a work treating of the Vaiṣṇava creed on the lines of the Vedānta Philosophy, as also a commentary, entitled Kaivalya Dipikā. The author of the text is Vopadeva, the famous grammarian; and the writer of the commentary is Hemādri, the well-known author of the Chaturvarga-chintāmaṇi.

Beginning of the Commentary. श्रीलक्ष्मणाय नमः । यस्मिन्निदमिदमिति चेति तत्र
मिदमिति मृत्युमिति चेति । परिकल्पमुक्तैः ॥ तत्तुल्यसत्त्वमुक्तप्रतिविधभावात्
लक्ष्मणमिदमिति मृत्युमिति भावदेव ॥ १ ॥ समुत्पत्तौ प्रविष्टाय योषं चत्वारः
श्रिणो वेतयने मनोषाम् । यत्पादमसाध्यमसी कृतायै गुह्यं विवस्वतमिदं
तुमे तं ॥ २ ॥ श्रीवीरपदं च निवेष्टुं शानां जयति ते ते मुनि वाचिनासाः ।
विकृतं येषु स्रग्वतीदरीपि सर्वज्ञशब्दं समवेति र्दं ॥ ३ ॥ अस्मिन् समुत्प-
त्तौ वाह्यमात्रावधारणीयमसीपयौ ॥ विज्ञानतद्विज्ञानवस्तुभेदं गुह्य-
मयं मुनिनास कौ, कौः ॥ ४ ॥ अमुष्य वेदमभिधेयं दिव्यं मुदं ददतेऽत्र
न कथं मृत्युः । मुक्तायवादेविमर्शस्वनात्तं विधेयं दीव कलाः कला-
निधेः ॥ ५ ॥ तेन मुक्ताफलं तेने यत्कीकमगुह्यमया । तत्र टीका यथा-
मुद्रि कृत्यं केवलादीपिका ॥ ६ ॥ यथा विज्ञानगुह्याद्विज्ञेयुल्लेखं सर्वज्ञ-
भङ्गकरीमकलेकरीका । टीका विद्या परमहंसजनस्य ह्मा कृत्यामिमां
तद्विद्यं यातु वृथाः श्रमादम् ॥ ७ ॥ इदं मुमुक्षुपकाराय वचिर् प्रकरणं
विकीर्णराक्षस्यस्य । परिसमाप्तिप्रकरणपरिधिचिद्विधघाताय मिष्टाचार-
परिपाकनाय च समुचितेष्टदेवता वंदमानतत्प्रतिपाद्यमर्थे श्रीवृद्धस्य गतया
संबिधाय विदुमिध्यादि ।

Beginning of the Text. विश्वं यथात्मज्ञं वंदे भाषाष्टादशमेदया । सांनवर्त्येन
विश्व्या भर्तृर्नवभिरागितं ॥ १ ॥ विश्वपीथे चतुर्वर्गेष्विदामथात्मजीगन्तुः ।

भेदान् ब्रह्मणा दानानां तीर्थानां मोक्षवर्त्मनाम् ॥ २ ॥ सूर्योपसादपूजानां
 हेमाद्रिर्गणकायधौः । विष्णुभक्त्यंगभक्तानां गणधत्तुक्तसारधौः । ३ ॥ मुक्ता-
 फलिन यथैव सद्भासवत्पुक्तिना भक्तिस्तान्मुना सुम्भमार्कण्डेयशिशुश्रिया ॥
 ४ ॥ मुक्ताफलं सुखचितस्तुटभक्तिभेदप्रत्यक्षराजितलसम्पदपमरागम् । हेमा-
 द्रिसंभवमुवर्चनिवेशरत्नं कठेकुशध्वजध्वजपूजनीम् (?) ॥ ५ ॥

• *End of the Text.* चतुरेण चतुर्भंगेचिंतामणिविषयया । हेमाद्रिप्राजितं मुक्ताफलं
 पश्यतु कौतुकात् ॥ निर्मल्य पयसा राशि मंदरः कौमुभं व्यधात् । हेमाद्रि-
 र्वंशसां मुक्ताफलं रत्नं हृदि प्रभोः ॥ ५१ ॥ ॥ ५२ ॥ हेमाद्रिराद्रियत एव
 गुणेन येन तेनैव पुरितमुखेन सुवह्मसितम् मुक्ताफलं प्रतिफलज्जगदीशरूपं
 यत् कणकतट्टदये सुपमा च काचित् ॥ ५२ ॥ ॥ ५३ ॥
 हे एव चित्ते रामस्य सिंधुर्बहः पुराऽधुना ॥
 हेमाद्रिः ससुपानीतः (?) मूर्ध्नावर्षप्रदक्षिणा ॥ ५३ ॥
 विहृदनेशशिष्येण भिषक्केशवसूनुना ॥
 हेमाद्रिर्वीपदेवेन मुक्ताफलमचीकरत् ॥ ५४ ॥
 स्वर्गे गीर्वाणनृपः सुरपतिमभितः श्लाघिकानां वरेण्यं पातानि नागराजं
 कण्ठिपतिमुहुरी यस्य गायति कौशिकं ॥ यक्षीर्षे शास्त्रपाद्योनिधिमन्त्रिलमदी
 यं यद्वत् सुहसं चक्रे शिष्यी धनेशः कविकुलतिलकः कैशविर्वीपदेवः ॥ ५५ ॥

Colophon of the Text. इति वीपदेवकृतं मुक्ताफलं संपूर्णम् ॥

End of the Commentary. टीकां मुक्ताफलस्येवां नाम्ना कैवल्यदीपिका ॥ हेमाद्रिः
 कटके चक्रे कामराजस्य विरजनि ॥ सकलविबुधमान्यः श्रीनिकेत वदान्यः ॥
 समदविबुधसिद्धः श्रीनिवासाग्रिमिहः ॥ जयति विनयसिंघुर्वांमनैशः सुबधुः
 प्रद्यतसकलभूपः (?) कृष्णवर्णकदीपः ॥

Colophon. इति श्रीवीपदेवकृतौ * मुक्ताफलटीका कैवल्यदीपिका समाप्ता ॥ संवत्
 १८५१ ॥

विवरणम्—पुस्तकोद्भिन् श्रीवीपदेवविरचितवेदान्तमूलकविष्णुभक्तिविषयकमुक्ताफलाभिध-
 निबन्धविशेषः श्रीहेमाद्रिविरचिता कैवल्यदीपिका नाम तदीयटीका च वर्तते ।

* This is evidently wrong, for we find in Dr. Mitra's Notices of Sanskrit Manuscripts, Vol. IV, page 67, इति श्रीमन् मीढप्रतापचन्द्रवर्ति राजाधि-
 राजरामराजमन्त्रिष्य हेमाद्रिविरचिता मुक्ताफलटीका कैवल्यदीपिका समाप्ता ।

No. 93. **मुक्तिवादः ।** Mukti-vādah. Substance, country-made white and red paper, 18×4 inches. Folia, 8. Lines, 9-10 in a page, with a blank space of about one and a half inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Saka 1684. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A discourse on salvation based on the doctrines of the modern Naiyāyikas, entitled Mukti-vāda. In fact this work is more nearly related to the Nyāya than to the Vedānta system. It has been printed in both the Nāgara and Bengali characters.

Beginning. श्री नमः श्रीरूपाय । प्रयोजनमुद्दिश्यैव तदुपाये पुनः प्रवर्त्तये । अतः
ग्राम्यस्य प्रयोजने प्रयत्नतः प्रवर्त्तयन्ति शास्त्रज्ञतः । तत्र सततः प्रयोजनं सुखं
तरीतः दुःखाभावश्च तत्त्वज्ञानेन प्राप्तयेनैव साधितव्यं न नु प्रयोजनानुसार-
कमकले सति प्रयोजनत्वं स्वसाधनकारणत्वं भवेत् इति जलके सुविचार्यते ।

End. तदुत्तरमात्राद्येनापि साकारस्य पूर्वकल्पव्यवस्थेदमादिनधीनकल्प इव
सत्तत्त्वसाधितव्यमपि पूर्वकल्पे साध इति श्रुत्यनिरर्थमिदं ज्ञेयं इत्यादा-
वपि बीजादौ यथादिष्टादिनवीचलं श्रुत्यनिरर्थमिदं ज्ञेयं इति विचार्यते ।

Colophon. इति जलमुक्तिविषयः समाप्तः प्राक्के विद्वत्पुत्रेण १६८४ ख्रिष्टि माघमासके ।
श्रीरूपं जलमादिष्टि श्रीरूपानन्दमहोपाध्यायः श्रीरूपानन्दमहोपाध्यायः पुनः समि-
निष्ठितमपि सत्यं । एतद्विषयः सत्यः सत्यः सत्यः सत्यः । श्रीरूपः ।
उद्दिष्टतत्त्ववहादे पञ्चरे विद्वद्विचार्यते । इति सति तदाद्यर्थं विद्वद्विचार्यते
विचार्यते । जलमादिष्टि विद्वत्पुत्रेण पुनः विद्वत्पुत्रेण । जलमादिष्टि विद्वत्पुत्रेण
पुनः विद्वत्पुत्रेण । श्रीरूपः ।

विचार्यते—मुक्तिवादीनाम जलमेवाविशस्यतमुक्तिविषयकोऽर्थं विचार्यते सुविचार्यते ।

No. 94. **मुक्तिवाटरूपः ।** Mukti-vādarūpam. Substance, country-made white and red paper, 18×4 inches. Folia, 10. Lines, 7-9 in a page, having a blank space of about an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Saka 1684 (1). Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A short explanatory note on the Mukti-vāda, entitled Mukti-vāda Rahasya, by Haridāsa.

Beginning. श्री नमः शिवाय ॥ अथ कलावदपर्वणः ॥ सत्वात्यन्तिकीदुःखमिश्रिर्मुक्ति-
रित्याचार्यादयः । तत्र निवृत्तिर्धर्मः । तस्यात्यन्तिकत्वं च न्यसमानाधिकरण-
दुःखमागमाजसमानकालीनत्वं । न्यसमानाधिकरणदुःखान्मानकालीन-
सत्त्वा मुक्त्यनन्तरं पुंशो दुःखानुत्पादात् ।

End. तादृशकर्मणो तत्तज्ज्ञानप्रतिपत्त्यकदुस्तिनिवर्त्तकतया प्रागपेक्षितत्वेन सभा
भ्यामित्युपपत्तेरिति मुक्तिकारणत्वे मानाभावे इति संधेयः ॥ ॥

Colophon. इति मुक्तिवादरत्नम् सम्पूर्णम् ॥ श्रीन्द्रगोचरभूममलिरम्भु (*) ॥ विदाष्ट
मृदमं शाके । श्रीसत्त्वानन्दशर्मा । लिख्यते धीनिकामिता सद्यमानरी-
धसः (†) । श्रीकृष्णानन्दशास्त्रपत्यभट्टाचार्यस्य पुस्तकमदः ॥

विवरणम् - मुक्तिवादरत्नम् नाम मुक्तिवादसंक्षिप्तव्याख्यानद्वयीत्य निबन्धः ।

No. 95. मुक्तिवादः । Mukti-vādaḥ. Substance, country-made
yellow paper, 17 × 4 inches. Folia, 11 Lanes, 3-7 in a page.
Character, Bengali Date, 1 Appearance, not fresh. Prose.
Generally correct. Complete

Another copy of the same work.

विवरणनूतपूर्वम् ।

No. 96. याज्ञवल्क्यगीता । Yājñavalkyagītā. Substance, foolscap
paper, 12 × 4 inches. Folia, 27. Lanes, 6-8 in a page. Character,
Nāgara. Date, Samvat 1942. Appearance, fresh. Verse. Generally
correct. Complete.

A work treating of the Yogas in the form of a dialogue between
Yājñavalkya and Gārgī complete in twelve chapters.

Beginning. श्रीगोविन्दाय नमः ॥ याज्ञवल्क्यस्य चैव सत्यं ज्ञाननिर्णयः ॥ सत्ये-
शास्त्रार्थतत्त्वस्य सदा ध्यानपरायणं ॥ १ ॥ वेदवेदांगतत्त्वस्य योगेषु परि-
निहितं । जितेन्द्रियं जितक्रोधं जितहारे जितभयं ॥ २ ॥ तपस्वि-
जिताग्निं ब्रह्मण्यं ब्राह्मणमिदं । तपोवनगतं सौम्यं संध्योपासनतत्परं ॥ ३ ॥
ब्रह्मविशिर्ब्रह्माभावेर्ब्राह्मणैश्च समागतं । सत्यभूतममं ज्ञानं त्रिसध्यागतकथ्यं
॥ ४ ॥ गुह्यं सत्यभूतेषु परार्थैकप्रयोजनं । ध्यायते परमात्मानश्चपीशानुस-

लेखसा ॥ ५ ॥ तमिषं गुणसंपन्नं गारीयामुत्तमा मधुः । अनेयी च महाभारतं
 यार्थेन ब्रह्मविदरा ॥ ६ ॥ सभासध्यगताम्बेन (१) यदीयामुपनेमता ।
 अथम्य दंडवद्वृत्ती गार्थेनदाशानमवोत् ॥ ७ ॥ भगवन् सर्वतत्त्वज्ञ सर्वभूत-
 हिते रतः ॥ योगतत्त्व-अम बृद्धि सावीपांगविधानतः ॥ ८ ॥

End, अनेकजन्म ज्ञापये दिनेनेकेन जगति ॥ यद्युपादयः सहस्राणि योगाख्या-
 निदं वरः (मरः ?) ॥ ४५ ॥ अग्रजन्मनि तं पापे सर्वे सदाः प्रसज्यति ।
 अतुतिष्ठति यो नित्यं यत्तज्ज्ञानसमन्विताः ॥ ४६ ॥ नित्यं कर्मैषि तद् दृष्ट्वा
 देवाय प्रणम्येति । (प्रणमंति ?) चि ॥ तत्पाद प्राप्तेन देवतां नित्यं कुर्वन्
 यथाविधि ॥ ४७ ॥ कर्मैष्ये (यो) देहिभिर्गोर्नि योगय भवभीवभिः ॥ ४८ ॥

Colophon, इति श्रीयोगब्रह्मसंहितामणिपुन्यपुन्यम् ब्रह्मविद्यायां योगमाख्ये श्रीयोगब्रह्म-
 संहितायां द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ समाप्तः ॥ सुमः ॥ योगेश्वरः ॥ १८२२ ॥
 निमित्तं श्रीवकी ॥ १ ॥ मुद्रकादरे ॥ रामः ॥

विद्वत्पुत्रम्—दाशरथ्यामीतामिषयोगविषयकीऽर्थ निबन्धः ॥

No. 97. योगवासिष्ठ रामायणम् । *Yogavāsishṭha Rāmāyaṇam*

Substance, country-made colourless paper, 12×6 inches; bound like an ordinary book. Folio, 208. Lines, 10-21 in a page. Character, Nāgari. Date, ? Appearance, very old, worn out, worm-eaten, and writing effaced in parts. Not correct. Incomplete.

The codex contains portions of the Utpatti and Sthiti Prakaraṇas of the well known philosophical poem Yogavāsishṭha of Vālmiki, treating of the origin of this world, the duties of man, knowledge, salvation, &c., in the form of a dialogue between Rām and the great sage Vasishṭha, complete in six chapters or Prakaraṇas, viz. (1) Vairāgya Prakaraṇa, (2) Mumukshu Prakaraṇa, (3) Utpatti Prakaraṇa, (4) Sthiti Prakaraṇa, (5) Upasāma Prakaraṇa, and (6) Nirvāṇa Prakaraṇa. The whole work with commentary has been published in Bombay.

Beginning of the Utpatti Prakaraṇa. श्री रामने नमः । वसिष्ठ उवाच ।

यामामिदं सर्वं ब्रह्म भावि सन्न एव + + + तत् सन्नदीर्घवैषि स
 वेति तत् ॥ १ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

Beginning of the *Sthiti Prākaraṇa*. श्रीपरमात्मने नमः ॥ वसिष्ठ उवाच ॥
अद्योत्पत्तिप्रकरणस्यादनन्तरमिदं श्रुत्वा ॥ व्यतिप्रकरणं राम आतं निर्वर्णयन्नादि-
यत् ॥ १ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

निवरणम्—सुप्रसिद्धं योगवासिष्ठरामायणं उत्पत्तिप्रकरणव्यतिप्रकरणयोश्चमानं पुस्तके-
ऽस्मिन् वर्तते ॥

No. 98. सटीक योगवासिष्ठ रामायणम् । *Satīka Yogavāsishtha Rāmāyaṇam*. Substance, country-made white and yellow paper, 16 × 7 inches. Folia, 720. Lines, 10–13 in a page. Character, *Nāgara*. Date, Samvat 1847. Appearance, not old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only the latter half or *Uttarārdha* of the *Nirvāṇa Prakaraṇa* of the *Yogavāsishtha Rāmāyaṇa*, with a commentary, entitled *Yogavāsishtha Tātparyārtha-prakāśa* by *A'nandabodhendu Vikṣu*.

Beginning of the *Commentary on the latter half of the Nirvāṇa Prākaraṇa*. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ शिवममयमनतशौच-
सिंधुं उदिर्निर्गतमस्तमीदृशां ॥ अगदुदयनमद्यमवीचं निदपमवीच-
चनाम्प्रद्वेषमीडे ॥ निर्ममा निरद्वहारा निःसंकल्पा निःकल्पाः ॥ यथा
जीवति चेष्टते मुक्ता मुक्तिस्तथोचते ॥

Beginning of the *latter half of the Nirvāṇa Prākaraṇa* श्रीगणेशाय नमः ॥
मैत्रेय्यात् कल्पा व्यानात् तः परमि देहिनः ॥ अद्यमेतदती ब्रह्म संभव-
त्याद्य जीवतः ॥ १ ॥

End of the *Text*. यन्मर्थे खल्विदं ब्रह्म तस्मिन्मतीति च श्रुतं ॥ युष्मांस्तुदीर्यते साधि
(सीऽधिः) तथै ब्रह्मात्मने नमः ॥ २ ॥ ५ ॥

Colophon of the *Text*. इति श्रीमद्वाल्मीकीयस्य निर्वणप्रकरणे बालकांडे मीचीपादौ द्वे-
द्वौष्ठौ श्रवणसहस्रां कवितायां वसिष्ठे ब्रह्मदर्शने उपराद्धे श्रीकृष्णचर-

विमततः सयैः ॥ २१६ ॥ निर्वाणप्रकरणं संपूर्णमस्मत् ॥ प्रथम सटीक-
वैराग्यप्रकरणसंख्या ॥ २१७ ॥ द्वितीय सटीकसंख्या ॥ २४० ॥
तृतीय सटीकसंख्या ॥ २४५ ॥ चतुर्थ सटीकसंख्या ॥ २४६ ॥
५१० ॥ पञ्चम सटीकसंख्या ॥ २४७ ॥ षष्ठप्रकरण निर्वाण-
पूर्वार्द्धे सटीकसंख्या ॥ २४८ ॥ उत्तरार्द्धे सटीक संख्या २४९ ॥
षष्ठ प्रकरणसंख्या २५० ॥ संपूर्ण १५० ॥ आवय ज्ञानपथचतुष्टय-
समाप्तिफासीत् ॥ एवमस्मत् ॥

End of the Commentary. वाक्यप्रयोजितः सीयं महा भक्ता समर्पितः ॥ धियः प्रेर-
कधीः श्रीमच्छिवदी, श्रीपदाश्रयोः ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीवासिष्ठव्याख्येयप्रकाशे निर्वाणप्रकरणे श्रीकृष्ण-
भरविमततः सयैः ॥ २१६ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्य श्रीसर-
स्वतीपूजपादसिन्धु श्रीरामचन्द्रसरस्वतीपूजपादसिन्धु श्रीरंगधरचन्द्रसरस्वत्या-
भिनीः शिष्येण ज्ञानदेवीचिदम्बिका दिग्गजैः श्रीवासिष्ठव्याख्येयप्रकाश-
संपूर्णः शुभं सूक्ष्मः ।

विवरणम्—सुप्रसिद्ध श्रीवासिष्ठरामायणस्य निर्वाणप्रकरणोत्तरार्द्धस्य सटीकं पुस्तकसिद्धं
वर्तते ।

No. 99. सटीक योगवासिष्ठ रामायणं । *Saṭika Yōgavāsishtha Rāmāyanam.* Substance, country-made white paper, 15×7 inches. Folia, 70. Lines, 11-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Appearance, not old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete

This codex contains only a portion of the latter half of the Nīrvāṇa Prakaraṇa of the Yōgavāsishtha Rāmāyaṇa with commentary.

विवरणम्—पुस्तकसिद्धं श्रीवासिष्ठरामायणोत्तरार्द्धस्य सटीकवैराग्यप्रकाशं वर्तते ।

No. 100. सटीकयोगवासिष्ठरामायणं । *Saṭika Yōgavāsishtha Rāmāyanam.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 61. Lines, 11-16 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1739. Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose and verse. Generally correct. Incomplete

Beginning of the Commentary. श्रीमच्छेमाय नमः ॥ श्रीर्जयति ॥ तत्र साधनगणान्
शंकराचार्यो विद्याविधयस्तुतिस्तुतिना नामनाः (१) प्रबोधीपायस्य जगतोऽ-
नुपदाय साक्यमुधानाम् शास्त्रसंदर्भे चकार ॥ इति ॥

Beginning of the Text. एषे दृश्यं लोचने हन् तदुभयं हन् मानसे । इन्द्राधीश्वरः
साक्षी हमेव न तु दृश्यते ॥ १ ॥

End of the Text. प्रातिभाषिकजीवस्य लघे सुब्यावहारिके ॥ ॥ तत्रये सविदानंदाः पर्य-
वस्यति साविधि ॥ ४३ ॥

Colophon of the Text. श्रीशंकराचार्यविरचितं साक्यमुधाप्रकरणं समाप्तम् ॥ ॥ साक्य-
मुधये मिश्रद्वित्रासगोडस्य पुस्तकम् ॥

End of the Commentary प्रातिभाषिक जीवसीति यथा प्रातिभाषिक जीवस्य लघे
सविदानंदा व्यवहारिके पर्यवस्यति । तत्रये व्यावहारिकलघे साविधि
पर्यवस्यतीति सिद्धम् ॥ ४० ॥ यत्तु साक्यमुधानामां विज्ञेय विज्ञेयैः पदैः ॥
पुस्तकमुपार्जितं किञ्चिन्निरूप्य समर्थितम् ॥ ४८ ॥ संवत् १८५९ मासि
वैशाखे मिश्रगोडने लिखितं पुस्तकम् ॥ यो तो शंकरपालभूषितकरी
मालास्थिमालाधरी देवी शारवतीश्वरानिलयो श्रीमेलजायन्तमो । देवहो-
बलिदक्षयज्ञमयनो गगारिणीवाहनो पापं ते हरतामुभी हरिहरी श्रीवत्स
गंगाधरी ॥ १ ॥ मनसि वसति काये पुण्यवीर्यपूर्णमिमुषनमुपकार-
श्रेणिभिः प्रीयन्तः परमुपपत्तायून् पर्यन्तीकृत्य नित्यं निजहृदि विकसन्तः
सन्ति सन्तः कियतः ॥ १ ॥

Colophon of the Commentary. (नास्ति)

विवरणम्—श्रीशंकराचार्यविरचितवेदान्तसिद्धान्तप्रदर्शक साक्यमुधाभिषः प्रथमः सूटीकः ।

No. 104. वार्त्तिकगोपालः । Vārtika Gopālāḥ. Substance,
country-made white paper, 14 × 4 inches. Folia, 31, Lines, 11-13 in a
page. Character, Nāgara. Date, . . . Appearance, old. Versa-
Generally correct. Incomplete.

A work treating of the principles of the Vedānta Philosophy
in verse, entitled Vārtika, by Gopālās'rama, a pupil of Sures'var-
āchāryya.

Beginning. श्रीहमिदाय नमः ॥ श्रीमत् सुरेश्वराचार्यपादात्मनरा रने । वार्त्तिके
रसं वीला दृष्ट्याकाशमुत्तितः ॥ १ ॥ संसारकारणाविद्याभ्रसङ्गद्वारा-

समर्थः । प्रारम्भे च यथैव वेदातीतनिवन् परा ॥ १ ॥ अत्र श्रीपनिषत्प्रणी
सद्भविष्येकगीतरः । तत्तद्भाष्यदार्ढ्यं विद्यायामिव संभवान् ॥ १ ॥ सप्तोप-
सर्गः सामीप्ये । सत्प्रतीतिं समाप्यते । सामीप्यतारतम्य (१) विद्याः
साधनोपपन्नान् ॥ ४ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—श्रीमोपालाश्रमविरचित्तीवार्तिकगीपास्याभिधी वेदान्तविषयकोऽयं निबन्धः ।

No. 105. वज्रसूचिः । Vajrasūchiḥ. Substance, country-made white paper, 16 × 6 inches. Folia, 20. Lines, 7-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ~ † Appearance, very old, worn out, torn, worm-eaten, and writing destroyed in parts. Prose and verse. Not correct. Complete.

A work treating of the main principles of the Vedānta Philosophy, entitled Vajrasūchi, by Śaṅkarācāryya.

Beginning. ॥ श्रीम् स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री नमः परमात्मने ॥ वज्रसूचिं प्र-
ख्यामि शास्त्रं अद्यानभेदनं ॥ इदं शास्त्रदीपानां भूषणं शास्त्रचक्षुषाम् ॥ १ ॥
ब्राह्मणवैयर्थ्यमुदाहृत्य वेति (मुदाधेति ?) अस्मिन् वक्ष्यते वक्ष्यते
ब्राह्मणो प्रधानः (ब्राह्मणः प्रधानः ?) इति वेदवचनात् निरूपितं च (तु ?)
तिष्ठातिभिन्नं तत्र कोऽसौ ब्राह्मणो नाम ? किं जीवः ? किं ईशः ?
किं जातिः ? किं धर्मः ? किं वर्णः ? किं कर्मः (१) ? किं पापिण्यं ?
किं धार्मिकं (१) ? यच्च आह विकल्पश्चै ॥ तो जीवस्ती ब्राह्मणं कर्तुं
तो जीवती नहि ॥ तस्यातीतानामतानामनेकदेहानां जीवस्यैकवपसाहे-
त्वापि अस्मैककर्मप्रदानेकजन्मदेहवशात् सञ्जनस्य जीवः ब्राह्मणत्वस-
त्त्वात् जीवो ब्राह्मणः ॥ तो ईशब्राह्मणं नहि ॥ आदालपर्यन्तानां स-
त्त्वात् ईशस्य पापभोतिकत्वात् दुरुष्णीयतज्जगत्परादिदेहधर्मसाधर्म-
नात् ॥ पुनर्देहो ब्राह्मणत्वादा पितृमातृपरीरदहनात् पुनराद्य ब्राह्मणत्वादि-
धीधर्मभावात् ॥ तस्मात् न ईशो ब्राह्मणः ॥ तो का जाति ब्राह्मणः ? तं न
(१) ॥ जातिवत्तज्जगत् (१) अन्तर्जातिर्भूता अथवी नह्यः सति ॥ अथि
य सो (१) धर्मो धर्मिणः (१) धर्मिणा वादीतिर्वन्नीयां सक्रीदर्थी व्यासः
केवर्तकस्यायां अङ्गुली आङ्गुली कौमिक, कुमसवे गीतम, मन्त्रउ विद्यामिवः

अविद्यायां अमल, कलमान् जातः इति सूयते ॥ एतेषां जाति चेतनान्
अपि विज्ञानातिशयात् साक्षात् उच्यते सूयते ॥ किं च मुखात् आश्रयः
अविद्ये वाङ्मनो सरु वैद्यः (१) यदा शब्दी जायते (१) इति पुरुष सत्ता
(पुरुषसूक्तं ?) युतिरपि ॥ एकयोनिरभूतानां पुंसां एकस्य एव आश्रितः
फलानां एव जातिबहुलं वृद्धते प्रवर्तते (१) 'हास्यान्वदलं भवेत् ॥ तस्यात्र
जातिप्रसङ्गः ।

End.

इति ज्ञाना प्रबुद्धः स कलकथो भवेत् ॥ प्रबुद्धं सन् मद्राप्तेति विमुक्तस्य
विमुक्त्यते इत्यादि युतिभिरिव स निघण्टात् ॥ प्रबुद्धः स लीदन्मुक्तः प्रारम्भ-
क्रमेणनितकलावपि लोकादुपपन्नं कुर्वन्नेवत्यतिवसति ॥ ज्ञानापि सर्वे संपाद्यं
यथा कर्तव्यं स मुच्यते ॥ निष्कण्ठा (१) निष्कं योदीपि योदकण्ठे तथाभावेत् ॥
निर्मुच्यलक्षं सर्वे (१) ससर्वपं स मुच्यते ॥

Colophon.

इति श्रीमत् संकराचार्यविरचितं वज्रसूची उपनिषद् संपूर्णं समाप्तम् (?) ॥
सर्वं सत् ॥

विवरणम्—श्रीशङ्कराचार्यविरचितवज्रसूचिसमाप्तके वेदान्तविषयकीदृशं निबन्धः ।

No. 106. *वार्तिकटीका* । *Vārtika Tīkā* Substance, country-
made white paper, 16×5 inches. Folia, 772. Lines, 4-10 in a page.
Extent, 3800 slokas Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not
fresh; written by different hands. Prose. Generally correct. Incom-
plete (containing the fourth chapter only).

A commentary on the *Vārtika* of Śaṅkara, entitled *Sāstra
Prakāśikā*, by A'ṇḍajñāna.

Beginning of the 4th Chapter ॥ श्रीश्रीगणेश नमः ॥ सर्वं सत्तत्त्वं यद्वाच्यं सूत्रादुक्तं-
विषयस्य ॥ तद्विदेकतानमद्वयमपूर्वमेव परात्मनो ॥ ततोऽप्याध्याये सूत्रविद्या-
विद्यातीर्तविद्या प्रपञ्चिता संव्रति दिशो पश्यन्ति चतुर्ध्वजध्वजसारात्मकास्तौ
३५ लीतिरिति ॥

End.

तथाप्येव प्रबुद्धे वेदान्ते येथोऽर्थमिच्छिष्यामि नमो भक्तिप्रदायां सदा-
कायैमित्यर्थः ॥ तद्वेदान्ताध्यायेन सत्प्रतिबन्धसूत्रं प्राज्ञपर्यवसेन प्रपञ्चितं
विद्याविषयस्य भुवनादलोन्मूलितलभकापि परात्मता भवति ॥

Colophon.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीशङ्कराचार्यस्य सम्यग्दानं दक्षानकतायां
श्रीपर (१) वार्तिकटीकायां शालकाशिकायां चतुर्थोऽध्यायः ॥ समाप्तः ॥

विरचम्—श्रीमानन्दमानविरचित शास्त्रप्रकाशाभिधसुरेश्वरवार्तिकटीकाद्वयोऽयं निबन्धः ।

No. 107. वार्तिकटीका । Vārtikatīkā. Substance, country-made white paper, 14×4½ inches. Folia, 141 (of which fol. 1 is wanting). Lines, 4-9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Incomplete (containing the fifth chapter only).

The fifth chapter of the same work.

Beginning. (नाति)

End. आनंदति । उत्थितस्य परामर्शाभावादित्यावर्ते (?) चार्तुक्तशास्त्राभावेति स्वाग्ने सुखाशुभवादन्तिशयानंदविदेकतानं वस्तु सिद्धमित्यर्थः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकाचार्यश्रीपद्मानंदपूज्यपादशिष्यभगवदानंदमानविरचितसुरेश्वरवार्तिकटीकायां पंचमोऽध्यायः ॥ ॥ यममस्तु ॥ श्रीतत्त्वज्ञानार्पणमस्तु ॥

विरचम्—पूर्वोक्तनिबन्धस्य पद्यमाध्यायमात्रम् पुस्तकेऽस्ति न चर्तते ।

No. 108. वार्तिकटीका । Vārtikatīkā. Substance, country-made white paper, 14×4 inches. Folia, 498. Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out. Generally correct. Incomplete (containing the third chapter only).

Another copy of the same work, containing the third chapter.

विरचम्—पुस्तकेऽस्ति न श्रीमानन्दमानविरचितसुरेश्वरवार्तिकटीकायास्तृतीयाध्यायमात्रं चर्तते ॥

No. 109. वार्तिकसारः । Vārtikasārah. Substance, country-made colourless paper, 18×4 inches. Folia, 30. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Incomplete.

Another copy of the work noticed in No. 104 under different name.

विरचम्—पुस्तकम् ।

No. 110. पामिष्ठमारविहतिः । Vāsishṭhasāra-vivṛitiḥ. Substance, country-made white paper, 7×5 inches. Folio, 71. Lines, 10-14 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Verse and prose. Not correct. Complete.

This codex contains the text of Vāsiṣṭha-sāra, or an abstract of Yōgavāsiṣṭha, with a commentary by Bhṛṅgakallaṭa.

Beginning. श्री योगेश्वराय नमः ॥ श्री लक्ष्मीकान्त नमस्तुभ्यं यदामति विरच्यते
वाचिष्ठसारावितिः परोपलभ्यं मया वसिष्ठेन यतीश्वरीपदिष्टाष्टाध्वं प्रति
सारस्तुतया (वान् ?) कविद्वन्द्वविद्यामहार्यवान् १ तमादी वाचिष्ठसाराणां
सर्वं चारिस्तुतयाप्रतिपादनस्य संशयमाचरति दिक्षान इति दिक्षानाचनः
विद्यानंतविद्याचमूर्धं व्यानुसृष्टकमात्राय नमः श्रीताय त्रिजगि १

End.

अवायक्तमवर्णनहारिण संयद्वत्कर्तव्यं (कान्धो ?) श्रीक्षेत्र सनामज्जवा-
यतिः (वर्णयति ?) वसुगुणादवायेदं गुरोस्तत्त्वाददर्शिनः रक्ष्यं श्रीकृष्ण-
मास सद्यस् श्रीभट्टकलटः ॥ अख्यार्थः प्रारंभ एवोक्त इति पुनर्नोप्यते
(नोप्यते ?) इदं च द्वन्द्वविद्यादीष्टा (?) वीज परोक्ष्यं अने वधेत् । तत्
(तदुक्तं ?) अनेनैवान्वयं गुणैरपेतायित (तु ?) सिद्ध (सिद्ध ?) विद्या कन्वे-
दया गुणवर्जिताय संमीगदीना विदधात्यकीर्तिं दात (तु ?) र्यत. तत् सगुणाय
दद्यात् ॥ ॥ इति विद्यातमःस्वामी दर्शनाय प्रकाशिता सती तु पञ्चाद्वयो
(?) श्रुता सत्यगुणीज्जना व्यावृटनादेनान्येषां विदुष्वन्यतया (?) पितु श्रु-
वीथेला सर्वज्ञान् कृतान्त्वद्वन्द्वीयिका तज्यात् श्रीकाव्यमानार्थमात्रं (?)
विचार्य च आर्थोदाहर्यभूता या न कार्याऽस्या अनादरः कारायणस्यान-
कतव्यनामविप्रकसाप्यस्य सुतीपज्जना यजेन समुचि (संविषय ?) इत्याय
द्वष्टा सवैया च तमीनदे (तमीनदे ?) वान् पुंसो ज्ञानार्थं नालनं यदामिति
शादीमद्वयस्य तथा स न क्वचित् शालन्यभार्यवि करेधि दस्य प्रदीपिकेयं प्रगुण-
प्रकाशिका किंवा बहुक्तिभिरिनांभु सरस्वती ते (?) वीधदुमी अथ सद्यता
परतीवैयुक्ता (?) अस्या विनाश विवृण्वत्सुपेतु मन्त्रोप्यत्यक्तदेन दस्य चिन्-
मतःपरं किं ॥ समाप्तं अ'दस्यैव' इति भट्टकलटात् स्वप्रकाशैकविश-
भूपरिभरसोत्सुखान् (सुखान् ?) ॥

Colophon.

इत्याचार्यभगवतीत्यलविरचिता अ'दपदीपिका समाप्ता ॥ ॥ रचितेयं
भगवतीत्यलं स्वगुणीज्जना शिवाभिधान किंवापि श्रुतीना अ'ददीपिका
+ + + + + + + + + + + श्री इति
अख्येदे अ'दशास्त्रं सटीकं सम्पूर्णं (?) समाप्तं + + + + + अमनस्य
+ + + +

विबरणम्—श्रीददीपिकापरलासकयोदवाभिज्ञानविशतिरुपदेश्य निरुद्ध अन्तर्निवर्तितः ।

No. 111. विधिस्वरूपम्। Vidhisvarūpam. Substance, country-made white paper, 18×4 inches. Folia, 18 (of which fol. 1 is wanting). Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Not correct. Complete (excepting fol. 1)

A work treating of Vidis or precepts in the Dharma Śāstra, entitled Vidisvarūpa, by Gādādhara Bhaṭṭācāryya, the famous author of the Gādādhara series of commentaries on Navya Nyāya. The work under notice is more nearly connected with the Mīmāṃsā branch of the Hindu Philosophy.

Beginning. (शक्ति)

End.

यत्पुत्राभिमनभुक्ता (*) विरले चैतदर्थकं तद्वचनं न धैर्यं वाक्यभेदः प्रधाना-
क्रियायां (प्रधानक्रियायां *) पुत्रपदाभिमन (पुत्रपदाभिमन *) भोजनमहोन्नतना
(होन्नतना *) मुनिरत्नरीरमया (रत्नया *) इति तदस्य (तदस्य *) प्रधान-
क्रियायाः प्रधानविधिप्रधानतया तद्वचनं (तद्वचनं *) इति (इति *) इत्येव (इति ?)
न विधेयतया विधिभेदेन वाक्यभेदस्य दुष्कारत्वात् न चोत्तरार्द्धस्यायं निमित्त-
थेन इति क्रियायामिव तदुभयान्वयाधीनकपदधीनित (*) नित्यार्थान्विते
सति समानकर्तृकत्वे असाहित्ये चोदितं यन्मिदं तदन्वयः । यत्पुत्राभिम-
नभुक्ता इत्येतदर्थकं तद्वचनं न धैर्यं वाक्यभेदः प्रधानक्रियायां पुत्रपदाभिमन-
भोजनमहोन्नतनानुत्तरवत्तथैवत्येवमित्यन्वयात्वात् वा प्राप्ततया विधेयत्वस्य-
विधित्वनिमित्तत्वमहत्वेन विधेयमिति न वाक्यभेदप्रसङ्गः इति वाच्यं तदा सति
भाष्यस्यपीदमर्थवदुपलक्षितं निमित्तत्वत्वात् निरामिदमहोन्नतनानुत्तरवत्तथैव-
यदि न निरामिदमित्यादिना निरामिदमहोन्नतनानुत्तरवत्तथैव न विधानं
परन्तु अहोन्नतः क्रियमात्रवेदिककर्तृकसामान्याहत्वेन विहितधीनमधीन-
त्वमेव सद्यः पीर्यापदमात्रमनेन विधीयते अतो निमित्तत्वत्वात् तदा
इत्युच्यते तदा तादृशवेदिककर्तृकसामान्याहत्वेन तद्विधायकत्वात् एव-
वाक्यतानुवृत्त्यादुक्तैकभावस्याहोन्नतनानुत्तरवत्तथैवत्येवमित्यन्वयः ।

Colophon.

इति अत्र (श्री ?) सदाधरमहापात्रविरचितो विधिश्च (?) रूपः सम्पूर्णः । *
श्री दुर्गा । श्री दुर्गा । श्री दुर्गा । * । * । * । अन्तर्निवर्तितः श्रीददीपिका
द्वितीयः पुस्तकः श्रीददीपिकाद्वितीयः दीपिका विरचितः ।

श्री रामः । श्री रामः । ० । श्री दुर्गा । ० । ० । श्री रामः । ० । श्री
दुर्गा । ० । श्री नमः शिवाय । ० । श्री दुर्गा । ० ।

विरचयम्—श्रीगदाधरभट्टाचार्यविरचितः विविधदत्ताभिषेकविधिसाधविचारविषयको निबन्ध-
विशेषः ।

No. 112. विन्दुसन्दीपनम् । Vindusandīpanam. Substance,
country-made white paper, 12×4 inches. Pages, 28. Lines, 12-15 in a
page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1833. Appearance, not old.
Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Siddhānta Vindu of Madhusūdana
Sarasvatī, entitled Vindu Sandīpana, by Purushottama Sarasvatī, a
pupil of Madhusūdana and Śrīdhara.

Beginning. श्रीगद्येय नमः । यदवीचादिदं प्राति धत्तिकाएतत् दद्या । यरीचा-
दक्षमायाति तद्वज्रायमकाङ्क्षम् । श्रीरामं सुहृदाम् वत्ति श्रीपुत्रवी-
चमः । सिद्धातविदो तत्वावेसाधकं किमपि क्लृप्तम् । परमेश्वर-
रामश्रीपादं परमादरात् । गत्वा हरिहरानंदं नमामि परमं गुरुं । श्रीवरं
श्रीगुरुं गत्वा भौमि श्रीपादमादरात् । विद्यागुरुं गुरुमिव सुराणां
मनुजदत्तम् । विद्वद्विद्यातार्यं भगवंतं कुरुक्षेत्राभ्यसाद्ययं यस्य प्रयोजनमाह ।
श्रीमकराचार्येति । विज्ञेयत्मानानं गुरुं प्रत्यक्षेणैव । तं किंभूतं
विश्वगुरुं विज्ञेयां द्वितीयद्वेष्टारं । श्रीमद्वत्सलकर्मवाचकः श्रीमकराचार्याणां
भाष्यज्ञतां अभिनवावतारं अथवा विज्ञेयं सगुरुं ब्रह्म प्रत्यक्षम् । श्रीरत्न-
सत्त्वः । वाणीभवान्योः श्रेष्ठत्वात् करोतीति श्रुत्या प्रज्ञा विद्याः प्रभु-
त्वात्वात् उपदेष्टारो व्यासवैयासकपिलमहर्षाचार्यप्रभृतयः । एत एव
नवीनामुत्कृष्टा आधुनिकाश्च अवतारा यस्य तं शिषं पूज्यम् ।

End. किमेवितवाकमाह । यस्यामत इति तत्त्ववाक्याभ्यन्तरात् यन्मतेति संयत्य
पद्वैवहितपरमपुरुषप्रयोजनत्वमुपसङ्गाध्याजीमाह तदेवमिति व्याख्यात दय-
श्रीकीकर्तुः प्रकृतवेदांगाम्बुप्रधानीसूतपार्श्विककर्तुं इतिदपसत्यमंगल
सम्यक्कृतसंयमसिद्धये करोति तं श्रीभौमि तं व्यासं श्रीमि श्रीशिवमये
सूत्रेपि न सम्यक् कथं तैः सूत्रैर्विनापि । संयिताद्विस्तार्यं तं प्रसिद्धं शंकरं
सुरेश्वरं श्रीमतीति संबन्धः अथ वापी भौमिकादिः प्रकृतसंयमसिद्धये च सूत्र-
मूलादिभवं पदसमूहस्य च संबन्धं संयोजविशेषदपनिर्बन्धनं च तथा

अपि अत्र वैतादमंमिदमहिमयीतेन अक्षरंवनसमर्थः सूत्रंरपि अक्षरंवन-
 समर्थोवासायेष्वक्षरामदी सूत्रं विना कृताग्रिनाये यंवनमकासनदप-
 विभाजनार्थकारणीयं दमष्टीकीप्याख्यानकर्तुंराधिरुदपम्यतिपिकानंकारदप
 अंग्यामिति बोध्यं अथ प्रवर्तकप्रानसंपनये चिंतामचिसायेन अकृतसंकी-
 क्ते प्रतिपादयति लघुरिति लाघवमपकृतमुक्तं वाङ्मयाभावश्च अये ।
 स्वर्णादिमकृतसंयामिधेयं च मुनिना समनम्रीनेन पतावता लघुतरप्रकृत-
 संधाद्वयेपतिपण्या विनीदकपे प्रदीजनमनवदमादेदितं अत्रमसीद्वेन
 मुदपरंपरासिद्धकधीतनेन विपरीतसंभावना असीद्वेनसकपे पि (१) अकृत-
 लकधनेन स्थाविनयं प्रत्याचष्टे दद्वेति किंचिदनिर्वाणं किंचिन् अन्धं
 गुरो अक्षीयनेन समनमुदपदेममात्री ममापि तदसंभावितमेवेति अग्नितं
 स्तस्य तदतीपि लघुतरनिर्बन्धमूचनीयमूनतां शिष्यसमीहितमपादने सविचोः
 परमकावचिक्ते स्तस्य प्रतिपादयति अत्रयाचमेति (२) । वनमद्रभू-
 चायः कचन सम्यग्भक्तमिथ्य । परमवेदांतमास्त्रनिश्चानः । तं न सीमि
 विधिं दीपजनधारभक्तदं कचिन्मूर्तिंरुद्र कदाचिदेव विपुर्लेहून वा
 लभ्यते । तं वंदे मधुसूदनं यदुदिते विदी विदानदितं रूद्रस्ययि (३) सदा सुदेव
 विपुर्लेहूनं समालभते । मासाये विद्विता तयापि च गुरोः संदर्भमार्थं गिरी
 मुखाति किल केषिदेव सुचिराद्देः सधर्देरपि तस्मादत्र निगुदमदेवकचं
 (गहनं) प्रष्टिभारं चिरादभुयः श्रीपुत्रवीतममवयिची वाचो समुद्रंभते ।
 सत्राख्याननिरसदीवमचिरादुक्तंअमार्त्तं मुधेयः मिह्नातदुरतसिपुमकरी-
 दादतमं विहूतये सत्यहलभसुदर्मकीदचिनसराची अक्षीततिदि निष्कर्त्त
 मधुसूदनाय गुरवे तस्मै परस्मै नमः । अत्रमयादुविधाते मरुता विपुर्लेह
 विदुष्टन्दीपनाभासे युक्तिमौक्तिकपंक्तयः ॥

Colophon.

इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीश्रीश्रीधरसरस्वतीपुण्यपादमिथ्यपरमहंसपरिभाषा-
 चायंमिथ्यपरमहंसपरिभाषाकाचायंश्रीपुत्रवीतमसरस्वतीश्रीपादविरचिते विदु-
 संदीपनाख्यौ संधः समाप्तः ॥ संवत् १८११ चितीभाद्रपदे कृष्णपक्षे त्रि-
 वासरे ॥ पुर्नं भवतु ॥ ॥

विवरणम्—श्रीपुत्रवीतमसरस्वतीविरचितविदुसन्दीपनाभिषिद्धाकाविनुमामप्रसिद्धवेदान्त-
 भविष्यटीकाद्वयोऽयं निबन्धः ।

No. 113. **विवेकामृतः ।** Vivekāmrtaḥ Substance, country-made white paper, 12 x 3½ inches. Folia, 47. Lines, 6-11 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, not fresh. Verse. Generally correct. Incomplete

This work treats of Viveka or the knowledge of Parabrahma (Supreme Being) in the form of a dialogue between a preceptor and his pupil under the name of Vivekāmrta. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभगवते नमः ॥ श्रीपरं जगदाधारमविद्याहरममरं ॥
 अभिव्यक्तमविज्ञानीवदंशविधिरुच्यते ॥ १ ॥ अयं श्रीचंद्रमौलि मां कृपाद्वया-
 वलोकय ॥ तत्र ब्रह्मसुखावातिरचिरात् संभविव्यति ॥ २ ॥ आनंदरस-
 मूर्त्तिस्त्वं विद्यजीवनजीवन ॥ सुखसौम्यकालस्त्वं पराणां परमेश्वर. ॥ ३ ॥
 निर्गुणश्च निराकारी निःसंगो निर्विकल्पकः । तव रूपाधिपारं तु न जानाति
 चतुर्मुख (१) ॥ ४ ॥ सच्चिदानंददेव (२) निर्विकारी निरञ्जनः ॥ सप्रकाशः
 स्वयंजीतिः स्वसंवेद्यस्वदपवान् ॥ ५ ॥ यदा तत्रुपही भूयात् भूमाज्ज्ञानं
 तदैव तु ॥ येन स्वात्मसुखं नित्यमनुभूयत सर्वदा ॥ ६ ॥ श्रीमन्नदकिशोर-
 भंदुरभीषंगदनासादितस्नानंदाद्यतत्पुंकावससदा, कृतपंकजं मामके ॥
 वाचं वीधय ममृक्षेन मम दयस्वीवस्वदपं निर्जं मूखं तत्कदसविचारसहितं
 वक्तव्यतमानय ॥ ७ ॥ पदादिभेदसहितं वाचं व्याकरणातितां प्रकाशयसि
 यच्छात् त्वं तच्छास्त्रं प्राच्यमाह्वय ॥ ८ ॥ स्वस्वरूपानुभूया हि सुखीभाषः
 कुतो न मे ॥ परं परीपकारार्थं वाक्प्रयोगस्तदिच्छया ॥ ९ ॥ भूमलीद्वार-
 संभूतिर्नैव तिष्ठति वारिना । तद्येवात्मसुखीद्वारः संप्रेरयति मामपि ॥ १० ॥
 इत्यादिवचनं सुता कृपालुः श्रीहरिः स्वयं ॥ प्रेरयामास बोधाय शिष्याणां
 यंधकर्षणि ॥ ११ ॥ क्व तद्वैदार्यमयनं क्व मे बुद्धिरनियता ॥ कथं तत्र
 प्रवृत्तिः स्याद्विमानादिच्छया विना ॥ १२ ॥ यदि भूलिखत रत्नमनायासेन
 लभ्यते ॥ परीक्षावद्विरसाद्यमिति कुवांसि सस्थितिः ॥ १३ ॥ अर्कं चेन्मधु-
 भाण्डानि संपूर्णानि च कानिचित् ॥ पर्वशाटविभूमिषु भ्रमणे किं सुखं
 भवेत् ॥ १४ ॥ यद्यप्येते वाग्विभासाः स्त्रीयादिपरिवर्जिताः ॥ परं त्वर्थ-
 विज्ञेयानां नावश्यं मनोविभिः ॥ १५ ॥ हस्तः प्यामगुणाश्चोपि पीयते रस
 एव हि वाग्म्युपसाविधिरेपि निवेकः प्रसूटो भवेत् ॥ १६ ॥ रसज्ञो हि
 परिचिता वाक् सामान्यभूरिव चतो न विदुषां प्रीतिसखां स्वादेष्टा हानितः
 ॥ १७ ॥ यत्रा जवरसच्छाया वापीतिपतुरः परः ॥ तथापि परमादेष्ट
 सामान्यं न विद्यते ॥ १८ ॥ तथा मन्त्रेकया (१) इयां रसज्ञाया प्रमापता ॥

महात्म्येयगीन परमार्थेषु दूरतः ॥ १८ ॥ अपत्तादिगृहे पाकी जातः
पररमाश्रितः । तथापि शिष्टैः श्रावणी नैव पातितुमुतः ॥ तथा सा-
चारिके वाच न श्रौकुर्वीत पंडिताः ॥ तेषामर्थडातुमर्थ परतत्त्वं प्रका-
शते ॥ २० । २१ ॥ यत्र ब्रह्मरमात्मादः स्वयमेवानुभूयते । वाग्गुणं तादृशं
तु स्वात् साधूनां प्रीतिवत्तमा ॥ २२ ॥ अतो वितन्वते यंधी विवेकायत-
संश्रकः । शुद्धभावनायां सद्भिः श्रुतव्यां सविशेषकैः ॥ शुद्धा मिथसंवादि-
नीयते यद्विनीदतः । महागुभावैः श्रुतव्यभाभंदन स्वधीलया ॥ २३ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—विवेकायतनामकब्रह्मतत्त्वविवेकपरीक्ष्यं निबन्धः ॥

No. 114. विवरणप्रमेयसंग्रहः । Vivarana-prameya Saṅgrahaḥ.
Substance, country made yellow paper, 10 × 5 inches. Folia, 398 Lines,
7 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1904; Bengali Era 1254.
Appearance, not old. Prose Not correct Complete.

A work on the Vedānta Philosophy, entitled Vivarana-prameya
Saṅgraha, by Vidyāraṇya Muni.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ समानयानंदयदत्त तत्तत् सध्यात्मभावेन तथा परम् ।
शब्दकरानन्दपदं ब्रह्म विभाजते तद्व्यवहारीकमिति ॥ १ ॥ भाष्यटीकाविव-
रणं तद्विवरणसंग्रहः व्याख्यानव्याख्येयभावकसंग्रहाय रच्यते ॥ २ ॥ नित्य-
स्वाध्यायविधितोषीत्य वेदात्मस्य यः । संश्रितस्यै तं सूत्रभाष्यादिलिखिका-
रिणः ॥ ३ ॥ नित्यादि स्वाध्यायीध्येतव्यः स्वध्यायनविधिः आह्वयेन निष्कारणी
धर्मः यद्व्यवहारीकं वेदीध्येयं प्रेषयति वचनम् ।

End. तस्मात् भेदाभेदाविवेकैतदर्थनिम्न वेतदर्थनस्य वाचं सिद्धं ततश्च ब्रह्मसाक्षात्-
कारि मांशेषः (साक्षात्कारमात्रेण ?) फलसिद्धे न वेदी तेषु (वेदान्त ?)
विधिभेदोऽपि शकनीयः (शकनीय ?) यदि स्यात् तर्जोक्तैव धोक्तमलङ्घी (?)
धर्ममीमांसासंग्रहोत्त तया व्यापारो ब्रह्मजिज्ञासार्थं इदमवरोधो नीपपद्यते ।
शरीरेन्द्रियाध्यायविधिभेदाः पूर्वमीमांसायां निरूपिताः । इहैव (ल ?) तुमान-
ससाधो विधिर्निर्दिष्ट इति पृथग्वारं इति चेत् तर्जोक्तकापातः परिश्रित-
धर्मजिज्ञासेत्येवमारभ्यत न स्वेवमारभ्यते तस्याहमं ब्रह्मभेदादिव तयोर्मोमांसयो-
र्भेदः । तद्वै विधिमकाया (?) अप्यभावाविविधो ब्रह्मवि वेदातः समन्वय-

अनेकमतिर्मध्ये ॥ संशयोत्तरं विवरणं महाभक्तैर्मिबन्धनेः । टीकायां विना
भोकाः क्रीडन्त्य यथापुन्यं गमनं (?) महतां उदयं प्रुषी मगलीप्यति-
भक्तिः. (?) । अकाथी एवमंतेन प्रकाशका प्रतीदन् ॥ १० ॥ अविद्या-
तीर्णदुरवे पुनूपाया न येवते (?) तदस्तेषां भक्तिपुता श्रीविद्यातीर्णपादयोः ॥

Colophon.

इति श्रीविवरणमयमंयई अतुर्दमूरे द्वितीयवर्षं समाप्तमिति शिवमन्त्र
सम्पत् १८०४ माघ शुक्लद्वितीया चम् १९१४ माघमा १० दिवसे ईशानो
१८४८ (?) २१ आनेर लिखितं श्रीश्रीविन्दराममहर्ष्या

विवरणम्—विवरणमयमंयईमिधवेदान्तायप्यायकासकः कविप्रियः श्रीविचारण-
मुनिविरचितः ।

No. 115. वृत्तिसम्बद्धवार्तिकम् ।

Vṛttisambaddha-vārtikam.

Substance, country-made white paper, 12 × 4 inches. Folia, 316 (of which
foll. 1-5 and foll. 7-29 are wanting). Lines, 7-9 in a page. Extent,
22,300 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old,
and written by different hands. Prose. Not correct. Incomplete.

A commentary on the Vedānta Sūtravṛtti, entitled Vṛtti-
sambaddhavārtika, Anonymous.

Beginning. (नास्ति)

End.

। तथेति न्याये श्रीचक्षुस्त्वत्तत्त्वविशेषत्वमभिनयं नामासेसर्गः स्वापे विपुले-
रतस्वापवद्वत्त्वार्थं विषयेषु बलुनीः प्रसारितप्रवीचः प्रत्यायत्ताऽसंगीतो
(प्रत्यगात्माऽसंगीतो ?) न्यादिपुनरित्यर्थः वर्षेष्टः पूर्वेन पुण्यनिश्चयेन
पुरार्थितेन ॥ इति सप्तमे (?) वार्तिकं समाप्तं ॥ ४ ॥ रामगति. वेदान्त-
वार्तिकं सपूर्वं अष्टादशे संघसंख्या २२१००० पत्र १००० (?) श्रीरूपः
सहाय ॥ असंकुचितविस्तरः (?) प्राये स्तम्भप्रवीचवत् ॥ तथा प्रफुल्लप्रवीचानः
प्राप्तवत् स्तम्भप्रवीचयोः ॥ ॥ प्रमीयादित्यर्थं यस्मान् परस्परविलक्षणं । आत्मानं
सम्भवेत्तान् यः संध्यधीनाभ्युपेयतां ॥ १ ॥ भाषादिवयं कर्मादिवयं भोक्तादि-
वयं च मिथी विलक्षणं यत्तत्त्वत्वाद्यन्तरे यत् स्वत्त्वादी नाम्यदपेक्षते अथा
धितकूटस्थः सन् संक्षिप्तत्वान् स कूटस्थी श्रीश्रीश्च सात्यो साची मय
निराकर्तुमशक्यता (?)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—इति सत्यं चार्तिं कामिषवेदान्तपुस्तकं त्रिटीकादयोऽयं निप्रयोगसम्पूर्णः ।

No. 116. चतुःसूत्री । Chatuṣsūtrī. Substance, country-made yellow paper, 20 × 4 inches Folia, 19. Lines, 4-5 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance, nearly fresh Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the four important aphorisms of the Vedānta-sūtra, entitled Chatuṣsūtrī. Anonymous.

Beginning. श्रीं तस्मत् ॥ चिदात्मने नमः ॥ युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणीभूतः-
प्रकाशबहिष्कृतभावयोरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्व्यङ्ग्याणामपि सुतरा-
मितरेतरभावानुपपत्तिरित्यतीन्द्रजन्मप्रत्ययगोचरे विषयिणि चिदात्मके युष्मत्-
प्रत्ययगोचरस्य विषयस्य तद्व्यङ्ग्याणां चाध्याससहितपर्ययेण विषयिणस्तद्व्यङ्ग्याणां
विषयेऽध्यासी मित्येति भवितुं युक्तं ॥

End. अपि चाहुः । गीष्मवित्यात्मनीऽमस्ते पुनर्देहादिबाधनान् । समन्तात्काश-
मित्येवविधे कार्यं कथं भवेत् । अन्वेष्टव्यात्मविज्ञानान् प्राक् प्रमादत्वेना-
त्मनः अन्विष्टः स्यात् प्रमातेन पयि दीपादिवन्निर्गतः । देहात्मप्रत्ययो यद्यन्त-
प्रमात्वेन कल्पितः । लौकिकं तद्वदेवेदं प्रमाणं तत्त्वनिश्चयादिति ॥ • ॥

Colophon. अतु त्वौ समाना ॥ • ॥

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् सत्याख्यानप्रसिद्धसूत्रचतुष्टयं वर्तते ।

No. 117. वेदान्तसिक्खामणिः । Vedāntasīkḥāmāṇiḥ. Substance, country-made colourless paper, 16 × 5 inches Folia, 92 Lines, 6-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1856 Appearance, old, and slightly worm-eaten throughout Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the well known work Vedānta Paribhāṣā, entitled Vedānta Śīkḥāmāṇi, by Rāmakṛishṇa Adhvāri, son of Dharmarāja Adhvāri, the author of the text, which consists of eight chapters or parichhedas. The first chapter treats of Perception (प्रत्यक्ष), the second, of Induction (अनुमान), the third, of Comparison (उपमान), the fourth, of Revealed words (आश्रय), the fifth,

* It is otherwise entitled Vedānta Chūdāmāṇi in another codex.

of Deduction (अपौरुषेय), the sixth, of Ignorance (अज्ञान), the seventh, of worldly things (विषय), and the eighth of the Supreme Being (परब्रह्म).

Beginning. श्रीगणेशाय नमः श्रीरामाय नमः वेदाद्यभावात्किञ्चिद्विद्ये वाः सत्त्वं विभाति यदधीधरमात् प्रपञ्चः माला कथौ च निभीलति यत्प्रतीकान् तत् नम्र नौमि सुखमयमात्मनः १ आ सेतीरा सुमीरीरपि भुवि विदितान् धर्म-राजाभरीरान् वदेहं तर्कचूडामणिमणिजननचौरप्रीत्यातपादान् धत्कार-व्यान्मामुदधिगतमधिकं दुर्घं मूढप्रीत्येवमात् (१) शास्त्रज्ञात् जगति सुख-कृता रामकृष्णप्रयोग २ वेदांतपरिभाषायां सीहं तातविनिर्भिता व्याकरीमि कृतिं सर्वमन्य (१) प्रकाशिकां ३ ।

End. यदा यत्किञ्चाद्यात्कारान् फलितैकादशशक्तिविनामः यदा सर्वज्ञानप्रागभा-व-वृत्तिस्त्वयोदीन ज्ञानेन कस्यचिदेव प्रागभावात् निवृत्तिरेवमन्यत् प्रपञ्ची-प-लभातुरोधेन यस्य ब्रह्मज्ञानं तदीयानर्थहेत्वावरणशक्तेरेव नाशः नान्यदीय-संसारहेत्वावरणशक्तीनामिति व्यवेक्षीयपद्यत इत्याह तद्यादिति परिच्छेद-प्रतिपादनमेव निगमयति तदेवमिति प्रमादलिखितं त्यक्तं प्रमादात् स्वस्य दीवतः । तत् चमत्त्वं बुधेः सद्भिः चमा हि विदुषां धनम् सुवर्णं चित्ता-कारा कृतिरेषा मया कृता विदुषामस्तु वेदांतशिखामधिरत्नक्रिया अनेन संप्रदर्शनं वेदान्तार्थवृत्तिना गुह्यकारुण्यलक्षणेन तारकं ब्रह्म गुह्यतु वन्देऽहं वन्दनीयानां वन्द्या वाचामधीश्वरीम् कामिताम्रेशकल्याणकलनाकल्याणश्वरीम् ।

Colophon. इति श्रीमद्भारताराजाधिराजश्रीरामकृष्णधरिविरचिते वेदान्तशिखामधिर-वृत्तः परिच्छेदः सम्बन्ध १८५६ एममस्तु श्रीरामाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ ५ ॥

विवरणम्—श्रीभारताराजाधिराजश्रीरामकृष्णधरिविरचितो वेदान्तशिखामधिराजश्री वेदान्त-परिभाषाटीकाद्वयोऽयं निबन्धः ।

No. 118. वेदान्तशिखामणिः । Vedāntaśikhāmanih Substance, country-made white paper, 13×3½ inches. Folia, 95. Lines, 7-9 in a page. Character, Nāgari. Date, Samvat 1924. Appearance, fresh. Prose Generally correct. Incomplete.

Another copy of the same work but without the first chapter.

विवरणरूपपूर्वम् ।

No. 119. वेदान्तपरिभाषा । Vedānta Paribhāṣhā. Substance, country-made yellow paper, 12 × 4 inches. Folia, 10. Lines, 7-12 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Generally correct. Incomplete.

A well-known work on the Vedānta Philosophy, entitled Vedānta-Paribhāṣhā, complete in eight chapters, by Dharmarājādhvari, as noticed in No. 117.

Beginning. श्री नमः परमात्मने ॥ यद्विद्याविलासेन भूतभीतिकष्टयः । तं नौमि परमात्मानं सविदानन्दविग्रहं ॥ यदन्तेवासिपञ्चास्यैर्निरस्ता भेदवारणाः । तं नौमि नरसिंहाख्यं यतीन्द्रं परमं गुरुं ॥ ब्रह्मशीघाय मन्वानां वेदानायां वसन्ति नो धर्मराजाभ्वरीन्द्रेण परिभाषा वितन्यते ॥ इह खलु धर्मार्थकाम-सौख्येषु चतुर्विधपुरुषार्थेषु मोक्ष एव परमपुरुषार्थः । न स पुनरावर्तत इति श्रुत्या तथैव नित्यत्वावगमात् । इतरेषां तयासां प्रत्यक्षेण । तद्वयेह कर्मजितो लोकाः चीयन्ते एवममुत्र पुण्यजितो लोकाः चीयन्ते इति श्रुत्या च नित्यत्वावगमात् ॥ स च ब्रह्मज्ञानादिति ब्रह्मतत्त्वज्ञानं तत्प्रमाणं च समपर्थं निदृश्यते ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—श्रीधर्मराजाभ्वरीन्द्रविरचितवेदान्तपरिभाषाभिधीयते ग्रन्थः सुमहिम्न एव ।

No. 120. वेदान्तपरिभाषा । Vedānta Paribhāṣhā. Substance, country-made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 32. Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Generally correct. Complete

Another copy of the same work.

End. तथा च यस्य ब्रह्मज्ञानं तस्य ब्रह्मस्वरूपावस्थाशक्तिविशिष्टाविद्याविनाश-
न त्वस्य प्रतिब्रह्मस्वरूपावस्थाशक्तिविशिष्टनाश इत्यभ्युपगमात् नैकसूक्तो
सर्वसूक्तिः । अतएव यावदधिकारमवस्थितिवाधिकारिकाशामित्यभिप्राय-
करणे आधिकारिकपुरुषाणामुत्पन्नतत्त्वज्ञानानामिन्द्रादीनां देवधारणानुप-
पत्तिमाशङ्क्याधिकारापादकप्रारब्धकर्मसमाप्तमनसं विदेहकैवल्यमिति
सिद्धान्तितं । तदुक्तमाचार्यवाचस्पतिमित्रैः । उपासनादिचर्चिह्नोचिते-